

Riigihangete seadus¹

1. peatükk

Üldsätted

1. jagu

Reguleerimisala ja põhimõtted

§ 1. Eesmärk

(1) Käesoleva seaduse eesmärk on tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel.

(2) Riigihangete planeerimisel ja läbiviimisel arvestatakse ka sotsiaalsete kaalutluste, innovatsiooni rakendamise ning keskkonnasäästlike lahendustega.

§ 2. Reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab riigihanke korraldamise reeglid, riigihankega seotud isikute õigused ja kohustused, riikliku järelevalve ja haldusjärelevalve teostamise, vaidlustuste lahendamise korra ning vastutuse käesoleva seaduse rikkumise eest.

§ 3. Riigihanke korraldamise üldpõhimõtted

Riigihanke korraldamisel on hankija kohustatud järgima järgmisi põhimõtteid:

- 1) hankija tegutseb riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt;
- 2) hankija kohtleb kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga (*Government Procurement Agreement*) ühinenud riigis, võrdselt ja jälgib, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud;
- 3) hankija tagab konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel, kusjuures avalik-õigusliku juriidilise isiku või avalikke vahendeid kasutava eraõigusliku isiku osalemine riigihankes ei tohi moonutada konkurentsi tema poolt avalike vahendite kasutamise tõttu;
- 4) hankija väldib konkurentsi kahjustavat huvide konflikti;
- 5) hankija kasutab rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning saavutab riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte.

§ 4. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) ainuõigus on ettevõtjale Euroopa Liidu õigusaktidega kooskõlas oleva õigus- või haldusaktiga antud õigus tegutseda teatud tegevusalal, mille tulemusel on vastaval tegevusalal tegutsemine teistele ettevõtjatele oluliselt piiratud;

- 2) elektrooniline vahend on seade kaabli, raadioside, optiliste tehnoloogiate või muude elektromagnetiliste tehnoloogiate abil saadetud, edastatud ja vastu võetud andmete töötlemiseks, sh digitaalseks pakkimiseks, ja salvestamiseks;
- 3) eriõigus on kahele või enamale ettevõtjale Euroopa Liidu õigusaktidega kooskõlas oleva õigus- või haldusaktiga antud õigus tegutseda teatud tegevusalal, mille tulemusel on vastaval tegevusalal tegutsemine kolmandatele ettevõtjatele oluliselt piiratud;
- 4) ettevõtja on ettevõtja konkurentsiseaduse tähenduses, seal hulgas konkurentsiseaduse § 2 lõikes 2 nimetatud isik;
- 5) hankemenetlus on riigihange, mis algab hanketeate avaldamisega riigihangete registris (edaspidi ka *register*) ja hõlmab avatud hankemenetlust, piiratud hankemenetlust, võistlevat dialoogi, innovatsioonipartnerlust ja konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust, ning väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust, mille puhul hanketeadet ei esitata;
- 6) hankepass on dokument, milles ettevõtja kinnitab kõrvaldamise aluste esinemist või puudumist, kvalifitseerimise tingimustele vastavust, kui hankija on need seadnud, ning asjakohasuse korral vastavust kriteeriumitele, mille alusel hankija valib taotlejad, kellele teeb pakkumise esitamise ettepaneku;
- 7) hankijaprofiil on vabatahtlik hankija veebilehel avaldatav riigihangete rubriik, mis võib sisaldada eelteateid, teavet käimasolevate, lõpetatud ja kavandatavate riigihangete ning sõlmitud hankelepingute kohta ja muud hankija riigihangetega seotud teavet;
- 8) huvide konflikt on olukord, kus hankija või tema nimel tegutseva isiku töötajal, ametnikul, juhatuse liikmel või muul pädeval esindajal, kes on kaasatud riigihanke ettevalmistamisse või läbiviimisse või kes võib muul moel mõjutada selle riigihanke tulemust, on otseselt või kaudselt finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena;
- 9) innovatsioon on uue või märkimisväärselt täiustatud asja, teenuse või protsessi, sealhulgas tootmis- või ehitusprotsessi, uue turustusviisi või uue organisatsioonilise meetodi kasutuselevõtt äritavades, töökorralduses või välissuhetes;
- 10) keskne hankija on Vabariigi Valitsuse määratud keskseid riigihankeid korraldav hankija, kes võib Vabariigi Valitsuse määratud ulatuses pakkuda ka riigihangete tugiteenuseid;
- 11) keskne riigihange on keskse hankija korraldatud riigihange eesmärgiga hankida hankijatele asju või teenuseid või sõlmida hankelepinguid või raamlepinguid hankijatele asjade, teenuste või ehitustööde hankimiseks;
- 12) kolmas riik on riik, mis ei ole Euroopa Liidu liikmesriik, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriik ega Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepinguga ühinenud riik;
- 13) kontsessioonäär on ettevõtja, kellega on sõlmitud kontsessioonileping;
- 14) kontsessioonileping on ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija vahel sõlmitud hankeleping, mille puhul kontsessioonääri tasu seisneb kas ainult õiguses ehitist eksploateerida või teenust osutada või selles õiguses koos rahalise maksega ja nõudluse või pakkumisega seotud äririsk läheb üle kontsessioonäärile;
- 15) kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus on riigihange, millega sõlmitakse kontsessioonileping;
- 16) raamleping on ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme hankija vahel sõlmitud leping, millega kehtestatakse lepingu kehtivusaja vältel selle alusel sõlmitavaid hankelepinguid reguleerivad tingimused;
- 17) riigihange on asja ostmiseks, teenuse tellimiseks, ideekavandi saamiseks, ehitustöö tellimiseks ja kontsessioonilepingu sõlmimiseks hankija korraldatav menetlus;
- 18) riigihanke alusdokumendid on hanketeade, kontsessiooniteade, ideekonkursi kutse, pakkumise esitamise ettepanek ja kõik hankija koostatud või viidatud muud dokumendid, milles on määratud ühe konkreetse riigihanke või hankemenetluse üksikasjad, sealhulgas

taotlejatele ja pakkujale esitatud tingimused ja dokumentide esitamise nõuded, tehniline kirjeldus, hankelepingu tingimused ning pakkumuste hindamise kriteeriumid;

19) tegutsemine võrgustikusektoris on tegutsemine käesoleva seaduse §-des 146–152 nimetatud valdkondades;

20) väljakuulutatav hankemenetlus on hankemenetlus, mis algab hanketeate avaldamisega registris ja hõlmab avatud hankemenetlust, piiratud hankemenetlust, võistlevat dialoogi, innovatsioonipartnerlust ja konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust;

§ 5. Hankeleping

(1) Hankeleping on ettevõtja ja hankija vahel sõlmitud rahaliste huvidega seotud leping, sealhulgas kontsessioonileping, mille esemeks on asjad, teenused või ehitustööd.

(2) Hankelepingu võib hankija sõlmida üksnes käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Seaduses sätestatud nõuete järgimata jätmine ei mõjuta hankelepingu kehtivust, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Hankelepingule kohaldatakse võlaõigusseaduses ja teistes õigusaktides vastava lepingu liigi kohta sätestatud, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Asjade hankelepinguga ostetakse, üüritakse, renditakse või liisitakse asju kas asja omandamise õigusega või ilma. Hankelepingut, mis hõlmab lisaks asjade ostmisele asjade kohaletoomist või paigaldustöid, loetakse samuti asjade hankelepinguks.

(4) Teenuste hankelepinguga tellitakse kõiki teenuseid, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ehitustööd. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna teenuste hankelepinguga tellitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.08.2009, lk 76–136), I ja II lisas nimetatud teenuseid.

(5) Ehitustööde hankelepinguga tellitakse:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 65–242) II lisas või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.03.2014, lk 243–374), I lisas nimetatud ehitustöid või ehitustöid koos projekteerimisega;

2) ehitise ehitamist või ehitamist koos projekteerimisega või

3) ehitustööde tegemist mistahes vahenditega, juhul kui nõuded selleks seab hankija, kellel on otsustav mõju ehitustööde või projekteerimise üle.

(6) Hankeleping, mille esemeks on üheaegselt asi või teenus või ehitustöö, sõlmitakse peamisele hankeesemele kohaldatavate reeglite järgi. Kui hanke esemeks on osaliselt sotsiaal- ja eriteenus ning osaliselt muu teenus või osaliselt teenus ja osaliselt asi, määratakse peamine hankeese kindlaks teenuse või asja eeldatava maksumuse suuruse järgi.

(7) Hankelepingu peab hankija sõlmima kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, kui selle maksumus on vähemalt 20 000 eurot. Hankija võib riigihanke alusdokumentides sätestada, et hankeleping sõlmitakse kirjalikus, elektroonilises või notariaalses vormis.

§ 6. Hankija

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda on kohustatud järgima avaliku sektori hankija ja võrgustikusektori hankija (edaspidi koos *hankija*).

(2) Avaliku sektori hankija on:

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud hankijad või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud hankijad;
- 5) mittetulundusühing, mille liikmetest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud hankijad;
- 6) äriühing, mida põhiliselt rahastavad või mille juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud hankijad või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud ja mis on asutatud eesmärgiga täita põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu.

(3) Võrgustikusektori hankija on tegutsemisel võrgustikusektoris:

- 1) avaliku sektori hankija;
- 2) isik, kellele on õigusakti, haldusakti või halduslepinguga antud eri- või ainuõigus tegutseda võrgustikusektoris, mille tulemusel on vastavas valdkonnas tegutsemine teistele isikutele oluliselt piiratud;
- 3) äriühing, mille osa- või aktsiakapitalist rohkem kui poolt omavad või mille aktsiate või osadega esindatud häältel rohkem kui poolt valitsevad või mille juhatuse või nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad otseselt või kaudselt avaliku sektori hankijad või avaliku sektori hankijad koos mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi vastavate isikutega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 2 mõttes ei loeta eri- või ainuõiguseks väljakuulutatava hankemenetluse või muu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL II lisas nimetatud õigusakti alusel objektiivsete kriteeriumide alusel ja läbipaistvalt läbi viidud menetluse tulemusena antud õigust.

(5) Kui isik, kes ei ole hankija käesoleva paragrahvi mõttes, alustab hanget registris ilma vastava käesolevast seadusest tuleneva kohustuseta, on ta kohustatud järgima vastavale riigihankele käesolevas seaduses sätestatud riigihanke korda ja teda käsitatakse vastava hanke raames hankijana käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 1 mõttes.

§ 7. Hankija finantseeritavate ehitustööde ja seotud teenuste tellimine teiste isikute poolt

(1) Avaliku sektori hankijana käsitatakse iga isikut, kes tellib avaliku sektori hankija poolt rohkem kui 50 protsendi ulatuses rahastatavaid:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL II lisa klassis 45.21 nimetatud insenertehniliste rajatiste ehitustöid või haiglate, spordi- ja puhke rajatiste, kooli- ja ülikoolihoonete või haldushoonete ehitustöid ning nende ehitustööde eeldatav maksumus on võrdne ehitustööde rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või

2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud ehitustöödega seotud teenuseid ja nende teenuste eeldatav maksumus on võrdne käesoleva seaduse § 6 lõike 2 punktides 2–6 nimetatud hankijatele kehtestatud asjade ja teenuste rahvusvahelise piirmääraga.

(2) Ehitustööde hankelepingu sõlmimisel käsitatakse avaliku sektori hankijana iga isikut, kes tellib ehitise ehitamist kinnisasja või sellega seotud õiguse hankijale üleandmise või muu kinnisasja kasutamise seotud kohustuse täitmiseks.

§ 8. Pakkuja ja taotleja

(1) Pakkuja on pakkumuse esitanud ettevõtja.

(2) Taotleja on riigihankes taotluse esitanud ettevõtja.

(3) Hankija võib piirata pakkujate ja taotlejate ringi, lubades riigihankes osaleda ainult käesoleva seaduse § 3 punktis 2 nimetatud riikidest pärit ettevõtjatel või andes nendest riikidest pärit ettevõtjate esitatud pakkumustele eeliseid teistest riikidest pärit ettevõtjate esitatud pakkumuste ees.

(4) Ettevõtjad võivad esitada pakkumuse, esialgse pakkumuse või riigihankes osalemise taotluse ühiselt (edaspidi vastavalt *ühispakkujad* ja *ühistaotlejad*), kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Ühispakkujad või ühistaotlejad nimetavad riigihankega ning hankelepingu sõlmimise ja täitmise seotud toimingute tegemiseks volitatud esindaja.

(6) Hankija ei või ühise pakkumuse või ühise riigihankes osalemise taotluse vastuvõtmise eeldusena nõuda, et ühispakkujad või ühistaotlejad oleksid moodustanud juriidilise isiku või muus õiguslikus vormis ühinenud. Kui ühispakkujate vaheliste õiguslike suhete teataval viisil ja teatavas mahus kindlaks määramine on hankelepingu eseme olemusest lähtuvalt vajalik hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks, võib hankija nõuda vastavat kindlaks määramist hankelepingu täitmise ajaks.

2. jagu Riigihanke planeerimine

§ 9. Hankekord ja hankeplaan

(1) Avaliku sektori hankija kehtestab organisatsioonisisese hankekorra, kui tema ühes eelarveaastas planeeritavate asjade ja teenuste riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 80 000 eurot või ehitustööde riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

(2) Võrgustiku sektori hankija kehtestab organisatsioonisisese hankekorra, kui tema ühes eelarveaastas planeeritavate riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot.

(3) Hankekorras sätestatakse muu hulgas:

1) riigihanke planeerimise, sealhulgas iga-aastase hankeplaani koostamise ja kinnitamise kord ning tähtpäev;

2) riigihanke eest vastutav isik või isikud või nende määramine, sealhulgas hankelepingu täitmise eest vastutava isiku määramine;

3) alla riigihanke piirmäära jäävate asjade ostmise, teenuste või ehitustööde tellimise kord;
4) sotsiaal- ja eriteenuste tellimise kord, välja arvatud kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas;
5) kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihtsustatud korras tellitavate teenuste kord;
6) meetmed huvide konflikti ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks riigihankel, kui need meetmed ei ole kindlaks määratud muus organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis.

(4) Hankija, kellel puudub kohustus hankekorra kehtestamiseks, määrab kindlaks meetmed huvide konflikti ennetamiseks, tuvastamiseks ja kõrvaldamiseks oma organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis või hankekorra kehtestamisel hankekorras.

(5) Hankekord ja hankeplaan on avalikud. Kui hankija on käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud meetmed määranud kindlaks oma organisatsioonisiseses töökorraldust käsitlevas dokumendis, peab vastav osa dokumendist olema avalik.

(6) Hankija avaldab hankekorra või muu organisatsioonisisese töökorraldust käsitleva dokumendi või selle osa oma veebilehel viivitamata pärast hankekorra kehtestamist või muutmist või käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud meetmete kindlaks määramist või muutmist, ja avaldab registris viite oma veebilehele.

(7) Hankija avaldab iga-aastase hankeplaani registris viivitamata pärast selle kinnitamist.

§ 10. Esialgsed turu-uuringud

(1) Hankija võib enne riigihanke alustamist riigihanke eseme täpsemaks piiritlemiseks ja riigihanke ettevalmistamiseks viia läbi turu-uuringu ning teavitada ettevõtjaid tulevases riigihankest ja selles esitatavatest peamistest nõuetest.

(2) Turu-uuringu käigus võib hankija konsulteerida vastavas valdkonnas tegutsevate isikute ja ettevõtjatega. Saadud nõuandeid võib kasutada riigihanke kavandamisel ja läbiviimisel tingimusel, et see ei moonuta konkurentsi. Turu-uuringu läbiviimisel ja selle käigus saadud nõuannete kasutamisel riigihankes tagab hankija mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtete järgimise.

§ 11. Ettevõtja osalemine riigihanke ettevalmistamisel

(1) Kui ettevõtja on osalenud käesoleva seaduse § 10 lõikes 2 nimetatud turu-uuringus või olnud muul moel kaasatud riigihanke ettevalmistamisse, võtab hankija tarvitusele meetmeid konkurentsi moonutamise ärahoidmiseks, sealhulgas:

1) esitab riigihanke alusdokumentides asjaomase teabe, mis edastati turu-uuringus osalenud ettevõtjale seoses riigihanke ettevalmistamises osalemisega või selle tulemusel;

2) määrab hankija pakkumuse või taotluse esitamisele piisavalt pika tähtaja, et turu-uuringus osalenud ettevõtjal ei tekiks seoses teabe eelneva valdamisega eelist teiste ettevõtjate ees.

(2) Kui hankija võetud meetmed ei taga võrdse kohtlemise põhimõtte järgimist, annab hankija enne käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punkti 7 rakendamist turu-uuringus osalenud või muul moel riigihanke ettevalmistamisse kaasatud ettevõtjale mõistliku tähtaja jooksul võimaluse selgitada ja tõendada, et tema kaasatus riigihanke ettevalmistamisse ei moonuta konkurentsi.

3. jagu

Erandid ja eriolukorrad

§ 12. Erandid

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama, kui:

- 1) hankelepingu sõlmimise või ideekonkursi korraldamise peamine eesmärk on pakkuda või opereerida avalikkusele kättesaadavaid elektroonilise side võrke või pakkuda avalikkusele elektroonilise side teenust;
- 2) hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse Eesti ja ühe või mitme kolmanda riigi vahelises välislepingus sätestatud reeglite kohaselt ja lepingu eset kasutavad lepingupooled ühiselt või oma ühise projekti tarbeks, välja arvatud juhul, kui kontsessioonileping sõlmitakse kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas;
- 3) hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse alusel, välja arvatud juhul, kui kontsessioonileping sõlmitakse kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas;
- 4) hankeleping sõlmitakse sõjaväeüksuste paigutamise seotud välislepingu alusel;
- 5) hankeleping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise finantsinstitutsiooni erimenetluse kohaselt ning lepingu on rahastanud täismahus sama organisatsioon, välja arvatud juhul, kui kontsessioonileping sõlmitakse kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas;
- 6) hankelepingu või ideekonkursi rahastab suuremas osas rahvusvaheline organisatsioon või rahvusvaheline finantsinstitutsioon ja lepingu osapooled on omavahel menetlusreeglistikus kokku leppinud;
- 7) hankeleping sõlmitakse kinnisasja, olemasoleva ehitise või sellega seotud õiguste omandamiseks või kasutamiseks, sõltumata lepingu liigist;
- 8) meediateenuse osutaja sõlmib teenuste tellimise või kontsessioonilepingu programmimaterjali või selle osa omandamiseks, arendamiseks, tootmiseks või koostootmiseks;
- 9) meediateenuste pakkujaga sõlmitakse saateaja või programmi tellimisega seotud hankeleping;
- 10) tellitakse vahekohtu- või lepitusteenust;
- 11) tellitakse õigusteenust, mis on seotud kliendi potentsiaalse esindamisega Eesti või teiste riikide või rahvusvahelistes kohtutes, vahekohtutes või ametiasutustes advokaadi poolt, ja sellega seotud õigusnõustamist või notariaalse dokumendi tõestamistoiminguga seotud teenust või hooldajate või eestkostjate osutatavat õigusteenust või muud õigusteenust, mida osutab kohtu määratud isik, või õigusteenust, mis puudutab või on seotud avaliku võimu teostamisega;
- 12) tellitakse väärtpaberite või muude finantsinstrumentide emiteerimise, ostu, müügi või loovutamise seotud finantsteenust, Eesti Panga osutatavaid teenuseid või tehakse tehinguid seoses Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa Stabiilsusmehhanismiga;
- 13) sõlmitakse laenuleping;
- 14) sõlmitakse tööleping;
- 15) hankeleping sõlmitakse mittetulundusühingu või mittetulundusliku organisatsiooniga elanikkonnakaitse või ohu ärahoidmisega seotud selliste teenuste tellimiseks, mis kuuluvad Euroopa Komisjoni määrusega (EÜ) nr 213/2008, millega muudetakse Euroopa parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ riigihankemenetluste kohta seoses CPV läbivaatamisega (ELT L 74, 15.03.2008, lk 1–375) (edaspidi *CPV määrus*), kehtestatud CPV koodide 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7,

75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3 alla, välja arvatud patsiendi veo kiirabiteenuste tellimine;

16) sõlmitakse hankeleping reisijate veoks raudteel, metroos, siseveeteedel või Eesti Vabariigi territoriaalvetes;

17) hankelepingu sõlmib erakond valimiskampaania raames poliitiliste kampaaniate korraldamise selliste teenuste, mis kuuluvad CPV koodide 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6 alla, osutamiseks;

18) tellitakse teenust teiselt hankijalt või hankijate ühenduselt, kellele on Euroopa Liidu toimimise lepingu nõuetega kooskõlas oleva õigusakti alusel antud ainuõigus selle teenuse osutamiseks vastaval territooriumil;

19) tellitakse CPV-koodidega 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5 kaetud teadus- ja arendusteenust;

20) hankeleping või ideekonkurss on seotud riigisaladusega või välisriigi salastatud teabega riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse tähenduses või kui lepingu täitmine eeldab kooskõlas õigusaktidega eriliste turvalisusnõuete täitmist või kui erandi kohaldamine on otseselt vajalik riigi oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks, tingimusel et julgeolekuhuve ei saa tagada vähem sekkuvate meetmetega, nagu on näiteks riigihankega seotud teabe avaldamise piirangud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud välislepingu sõlmimisest teavitab selle sõlminud hankija viivitamata kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 19 nimetatud erandit ei kohaldata, kui lepingust tuleneb kasu üksnes hankijale tema enda tegevuse läbiviimiseks ja teenuste eest tasub täies ulatuses hankija.

§ 13. Sisetehing ja hankijate vaheline koostöö

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama sisetehingutele.

(2) Sisetehing on hankeleping, mille hankija (edaspidi käesolevas paragrahvis ka *kontrolliv hankija*) sõlmib era- või avalik-õigusliku juriidilise isikuga, kes vastab kõikidele järgmistele tingimustele (edaspidi käesolevas paragrahvis *kontrollitav juriidiline isik*):

1) kontrollitavat juriidilist isikut kontrollib sarnaselt oma osakonnale kontrolliv hankija või muu juriidiline isik, kelle üle kontrollival hankijal on samasugune kontroll;

2) üle 80 protsendi kontrollitava juriidilise isiku tegevusest on ülesannete täitmine, mille temale on usaldanud teda kontrolliv hankija või viimase kontrollitav muu juriidiline isik;

3) kontrollitavas juriidilises isikus puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus, mis ei avalda kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 nimetatud tingimus on täidetud, kui kontrollival hankijal või tema kontrollitaval muul juriidilisel isikul on otsustav mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegiliste eesmärkide ja oluliste otsuste üle.

(4) Sisetehing on ka hankeleping, mille kontrollitav juriidiline isik hankijana sõlmib kontrolliva hankijaga või viimase kontrollitava teise juriidilise isikuga tingimusel, et juriidilises isikus, kellega sõlmitakse hankeleping, puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus, mis ei avalda kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

(5) Sisetehing on ka hankeleping, mille kontrolliv hankija sõlmib teise kontrolliva hankijaga ühiselt kontrollitava juriidilise isikuga, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- 1) kontrollitavat juriidilist isikut kontrollivad sarnaselt oma osakonnale kontrollivad hankijad ühiselt;
- 2) üle 80 protsendi kontrollitava juriidilise isiku tegevusest on ülesannete täitmine, mille temale on usaldanud teda kontrolliv hankija või viimase kontrollitav muu juriidiline isik;
- 3) kontrollitavas juriidilises isikus puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud seadusest tulenev kontrolli- ja vetoõigusega erakapitali osalus, mis ei avalda kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 nimetatud tingimus on täidetud, kui kõik kontrollivad hankijad on esindatud kontrollitava juriidilise isiku otsuseid langetavates organites, kusjuures esindaja võib esindada mitut kontrollivat hankijat või kõiki neid, ja sellistel kontrollivatel hankijatel on ühiselt otsustav mõju selle kontrollitava juriidilise isiku strateegiliste eesmärkide ja oluliste otsuste üle ning see kontrollitav juriidiline isik ei lähtu huvidest, mis on vastuolus kontrollivate hankijate huvidega.

(7) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama, kui ta sõlmib hankelepingu teise hankija või teiste hankijatega ja täidetud on kõik järgmised tingimused:

- 1) hankelepinguga sätestatakse osalevate hankijate vahelise koostöö alused või selle elluviimise tingimused eesmärgiga tagada, et hankijad osutavad oma ülesandeks olevaid avalikke teenuseid ühiste eesmärkide täitmiseks;
- 2) koostöö tegemisel juhendatakse üksnes avaliku huviga seotud kaalutlustest;
- 3) vähem kui 20 protsenti hankelepinguga hõlmatud tegevustest toimub avatud turul.

(8) Käesolevas paragrahvis nimetatud tegevuste protsendimäärade kindlakstegemisel lähtutakse hankija või kontrollitava juriidilise isiku hanke- või koostöölepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta keskmisest kogukäibest või muust asjakohasest tegevuspõhisest näitajast selle aja kohta, nagu näiteks kulud, mis on kantud seoses teenuste, asjade ja ehitustöödega. Kui hankija või kontrollitava juriidilise isiku kohta puuduvad sellised andmed või ei ole need enam asjakohased, võib nimetatud tegevuste suurust hinnata majandustegevuse prognooside abil.

§ 14. Hankelepingute reserveerimine

(1) Hankija võib piirata riigihanke alusdokumentides riigihankel osalevate ettevõtjate ringi, lubades riigihankel osaleda üksnes kaitstud töö keskustel ja ettevõtjatel, kelle peamine põhikirjaline eesmärk ja igapäevane põhitegevus on puuetega, vähenenud töövõimega või ebasoodsas olukorras olevate isikute sotsiaalne ja kutsealane integreerimine, või näha ette hankelepingu täitmise erivajadustega isikute tööhõiveprogrammi raames, kui vähemalt 30 protsenti sellises keskuses, ettevõttes või programmis töötavatest isikutest on puuetega, vähenenud töövõimega või ebasoodsas olukorras;

(2) Kaitstud töö keskus on juriidiline isik või asutus, mis pakub töökohti pikaajalistele töötutele, vähenenud töövõimega või puuetega inimestele, kes ei ole võimelised leidma tööd tavalisel tööturul.

4. jagu Menetlusreeglite kohaldamine

§ 15. Piirmäärad

(1) Lihthanke piirmäär käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu korral 20 000 eurot;
- 2) ehitustööde hankelepingu, teenuste kontsessioonilepingu, kaitse- ja julgeolekuvaldkonna asjade ja teenuste, välja arvatud lihtsustatud korras tellitavate teenuste hankelepingu, ja võrgustikusektori hankija sõlmitava asjade või teenuste hankelepingu korral 60 000 eurot;
- 3) kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde hankelepingu või võrgustikusektori hankija sõlmitava ehitustööde hankelepingu korral 300 000 eurot.

(2) Riigihanke piirmäär käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu või ideekonkursi korral 60 000 eurot;
- 3) ehitustööde hankelepingu, sotsiaal- ja eriteenuste, kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihtsustatud korras tellitavate teenuste või kontsessioonilepingu korral 300 000 eurot.

(3) Rahvusvaheline piirmäär, sealhulgas sotsiaal- ja eriteenuste rahvusvaheline piirmäär on summa, mille kehtestab perioodiliselt Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1–64) artiklite 8 ja 9, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL artiklite 4 ja 6 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artiklite 15 ja 17 alusel ning mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Rahvusvahelise piirmäära avaldab registri vastutav töötaja oma veebilehel viivitamata iga kord pärast selle avaldamist Euroopa Komisjoni poolt.

(4) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna rahvusvaheline piirmäär on summa, mille kehtestab perioodiliselt Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ artiklite 8 ja 68 alusel ning mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmäära avaldab registri vastutav töötaja oma veebilehel viivitamata iga kord pärast selle avaldamist Euroopa Komisjoni poolt.

§ 16. Menetlusreeglite kohaldamine hankelepingu, välja arvatud kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(2) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Sotsiaal- ja eriteenuste, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud sotsiaalteenuste hankelepingu sõlmimisel kohaldab avaliku sektori hankija käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne sotsiaal- ja eriteenuste riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(4) CPV-koodi 79611000-0 või 85000000-9–85323000-9 alla kuuluva sotsiaalteenuse hankelepingu sõlmimisel kohaldab avaliku sektori hankija käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(5) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär.

(6) Avaliku sektori hankija kohaldab kaitse- või julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korda, kui ta sõlmib hankelepingu, mille eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(7) Avaliku sektori hankija võib kohaldada hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korra asemel 5. peatükis sätestatud korda, kui ta sõlmib hankelepingu, mille peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(8) Võrgustikusektori hankija kohaldab käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui ta sõlmib hankelepingu, mille eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, ning mille peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris või kui hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata.

(9) Võrgustikusektori hankija kohaldab käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud korda, kui ta sõlmib hankelepingu, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ning mille peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega võrgustikusektoris või kui hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik kindlaks määrata.

(10) Hankijal on õigus kohaldada riigihanke piirmäärast, rahvusvahelisest piirmäärast või hankelepingu olemusest tulenevalt käesolevas seaduses sätestatud kohustuslikku korda ka hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatav maksumus ei ulatu vastava piirmäärani või mis oma olemuselt ei vasta seda korda tingivale tunnusele.

(11) Kui hankija alustab riigihanget registris ilma vastava seadusest tuleneva kohustuseta, on ta kohustatud järgima vastavat käesolevas seaduses sätestatud riigihanke menetluse korda.

§ 17. Menetlusreeglite kohaldamine kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(2) Avaliku sektori hankija kohaldab kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Võrgustikusektori hankija kohaldab teenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui ta sõlmib kontsessioonilepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris ja kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kui on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(4) Võrgustikusektori hankija kohaldab kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui ta sõlmib kontsessioonilepingu seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris ja kontsessioonilepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 18. Menetlusreeglite kohaldamine ideekonkursi korraldamisel

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab ideekonkursi korraldamisel käesoleva seaduse 3. peatüki 3. jaos sätestatud korda, kui ideekonkursi eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(2) Võrgustikusektori hankija kohaldab ideekonkursi korraldamisel käesoleva seaduse 3. peatüki 3. jaos sätestatud korda, kui ta korraldab ideekonkursi seoses tema tegutsemisega võrgustikusektoris ja ideekonkursi eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 19. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingute sõlmimisel

(1) Segalepingu, mille esemeks on üheaegselt käesoleva seaduse kohaldamisalasse kuuluvad tegevused ja käesoleva seaduse kohaldamisalast välja jäävad tegevused, sõlmib hankija käesolevas seaduses sätestatud korras, kui sellise hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda.

(2) Hankelepingu korral, mille esemeks on üheaegselt asjad, teenused või ehitustööd ja kontsessioonilepingu sõlmimine, võib hankija sõlmida hankelepingu iga tegevuse kohta eraldi. Sellisel juhul kohaldab hankija hankelepingute sõlmimisel menetlusreegleid, mis käivad eraldi iga tegevuse kohta sõlmitava hankelepingu kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohaldatakse ka võrgustikusektori või kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevuste hankelepingu või kontsessioonilepingu sõlmimise korral.

(4) Hankija ei või sõlmida segalepingut või segalepingu asemel mitut erinevat hankelepingut käesolevas seaduses riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks.

§ 20. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingute sõlmimisel avaliku sektori hankija poolt

(1) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad või teenused, välja arvatud sotsiaal- ja eriteenused, või ehitustööd ja kontsessioonileping ning asjade, teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(2) Avaliku sektori hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad või teenused, välja arvatud sotsiaal- ja eriteenused, või ehitustööd ja kontsessioonileping ning asjade või teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Hankelepingu korral, mille esemeks on üheaegselt sotsiaal- ja eriteenused ning teenuste kontsessioonileping, kohaldab hankija hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui teenuste kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(4) Hankelepingu korral, mille esemeks on üheaegselt sotsiaal- ja eriteenused ning kontsessioonileping, kohaldab hankija hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud korda, kui sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(5) Hankelepingu korral, mille esemeks on üheaegselt asjad, teenused või ehitustööd ja need tegevused võrgustikusektoris, sõlmib hankija hankelepingu peamisele esemele kohaldatavate menetlusreeglite järgi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud hankelepingu korral, mille puhul ei ole võimalik hankelepingu peamist eset kindlaks määrata, kohaldab hankija käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem riigihanke piirmäärast või käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(7) Hankelepingu korral, mille esemeks on üheaegselt asjad, teenused või ehitustööd võrgustikusektoris ja kontsessioonileping, sõlmib hankija hankelepingu peamisele esemele kohaldatavate menetlusreeglite järgi.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud hankelepingu korral, mille puhul ei ole võimalik hankelepingu peamist eset kindlaks määrata, kohaldab avaliku sektori hankija käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem riigihanke piirmäärast või käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 21. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingu sõlmimisel võrgustikusektori hankija poolt, kes ei ole avaliku sektori hankija

(1) Kui hankelepingu esemeks on üheaegselt asjad või teenused või ehitustööd ja kontsessioonileping, kohaldab hankija hankelepingu sõlmimisel üht järgmistest kordadest:

1) käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui asjade või teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;

2) käesoleva seaduse 3. peatüki 1. jaos sätestatud korda, kui teenuste kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem riigihanke piirmäärast;

3) käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatud korda, kui asjade või teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankelepingu korral, milles asjade või teenuste või ehitustööde hankelepingu osa eeldatav maksumus on väiksem lihthanke piirmäärast, kohaldab hankija käesoleva seaduse 4. peatükis sätestatud korda, kui ehitustöö

kontsessioonilepingu osa eeldatav maksumus hankelepingus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

§ 22. Menetlusreeglite kohaldamine segalepingu sõlmimisel, mis sisaldab kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevusi

(1) Hankelepingu korral, mille üheks eesmärgiks on kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevused, kohaldab hankija käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud korda, kui ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatav või hankelepingu eri osasid ei ole võimalik objektiivselt lahutada.

(2) Hankelepingu korral, mille üheks eesmärgiks on käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punkti 20, § 169 lõike 1 punkti 3 või 7 alusel käesoleva seaduse kohaldamisalast välja jäetud kaitse- ja julgeolekuvaldkonna tegevused, ja ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatav või ei ole hankelepingu eri osasid võimalik objektiivselt lahutada, ei ole hankija kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korda kohaldama.

§ 23. Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirjad

Vabariigi Valitsus võib määrusega kehtestada ehitustööde riigihanke piirmääraga võrdsete või seda ületavate ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirja.

5. jagu Riigihanke eeldatava maksumuse määramine

§ 24. Riigihanke eeldatava maksumuse määramise reeglid

(1) Kõik käesolevas seaduses nimetatud eeldatavad maksumused ja eeldatavad kogumaksumused, maksumused ja kogumaksumused ning eelnevate aluseks olevad tasud ja maksed arvestatakse käibemaksuta.

(2) Riigihanke eeldatava maksumuse hulka on arvestatud:

- 1) hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades muu hulgas hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist;
- 2) võimalikud ideekonkursil antavad auhinnad või osalemistasud ja sõlmitava teenuste hankelepingu eeldatav maksumus, kui hankija kavatab ideekonkursi tulemusel sõlmida teenuste hankelepingu;
- 3) kontsessioonilepingu alusel tehtavate ehitustööde ja osutatavate teenuste kogukäive koos ehitustöödeks ja teenusteks vajalike asjade maksumusega;
- 4) kavandatava innovatsioonipartnerluse kõigis etappides aset leidva teadus- ja arendustegevuse ning partnerluse tulemusena välja arendatavate ja tarnitavate asjade, teenuste või ehitustööde maksimaalne hinnanguline maksumus;
- 5) osalemistasu osalemisega seotud kulude katteks või auhind, kui hankija seda riigihankes osalejatele maksab või annab.

(3) Riigihanke eeldatava maksumuse arvestamisel peab lähtuma riigihanke alustamisele vahetult eelneva aja keskmisele turuhinnale vastavast hinnatasemest, mis peab kehtima riigihanke alustamise hetkel.

(4) Raamlepingu eeldatava maksumuse või dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatava maksumuse määramise aluseks on raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja jooksul nende alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatav maksimaalne kogumaksumus.

(5) Kui kontsessioonilepingu maksumus on kontsessioonilepingu sõlmimise ajal vähemalt 20 protsenti suurem kui selle eeldatav maksumus, loetakse kontsessioonilepingu eeldatavaks maksumuseks kontsessioonilepingu maksumus.

(6) Kui hankija koosseisus on mitu erinevat üksust, võetakse üldjuhul riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi üksuste riigihangete eeldatavat kogumaksumust. Kui iseseisvalt tegutsev üksus vastutab iseseisvalt oma riigihangete või nende osade eest, võib riigihanke eeldatava maksumuse arvestamisel lähtuda ainult selle üksuse riigihanke eeldatavast maksumusest.

(7) Kui väljakuulutatavas hankemenetluses teavitatakse hanketeates uue ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimise võimalusest väljakuulutamisetähtaegaga läbirääkimistega hankemenetluse korras käesoleva seaduse § 50 lõikes 5 sätestatud korras, arvestatakse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka sellise täiendava hankelepingu alusel tellitavate ehitustööde või teenuste eeldatav kogumaksumus.

(8) Kui riigihanke eeldatava maksumuse arvestamine on käesolevas peatükis sätestatud tulenevalt võimalik mitmel erineval meetodil ja nendest meetoditest vähemalt ühe kasutamisel oleks riigihanke eeldatav maksumus võrdne kas riigihanke piirmääraga või rahvusvahelise piirmääraga või ületaks vastavat piirmäära, peab hankija arvestama riigihanke eeldatava maksumuse selle meetodi alusel.

(9) Ühtegi riigihanke eeldatava maksumuse määramise aluse valikut ei või kasutada riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks. Kui riigihanke eeldatava maksumuse arvestamine on käesolevas peatükis sätestatud tulenevalt võimalik mitmel erineval meetodil ja nendest meetoditest vähemalt ühe kasutamisel oleks riigihanke eeldatav maksumus võrdne kas lihthanke, riigihanke või rahvusvahelise piirmääraga või ületaks vastavat piirmäära, peab hankija arvestama riigihanke eeldatava maksumuse selle meetodi alusel.

§ 25. Asjade või teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramine

(1) Asjade hankelepingu, mille esemeks on asjade üürimine, rentimine või liisimine, eeldatav maksumus on:

1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on kuni 12 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus selle kehtivusaja jooksul;

2) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 12 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus koos intresside ja asja eeldatava jääkmaksumusega pärast hankelepingu tähtaja lõppemist;

3) tähtajatu hankelepingu või hankelepingu korral, mille tähtaega ei ole võimalik eeldatava maksumuse määramise hetkel kindlaks määrata, eeldatav kuumakse korrutatuna 48-ga.

(2) Asjade või teenuste hankelepingu, mis on oma olemuselt regulaarne või mida kavatsetakse kindla tähtaja jooksul uuendada, eeldatav maksumus on:

1) eelnenud 12 kuu või eelmise majandus- või eelarveaasta vältel sõlmitud järjestikuste samalaadsete hankelepingute kogumaksumus, mida on korrigeeritud, võttes võimaluse korral arvesse ka eeldatavaid muutusi ostetavates või tellitavates kogustes või hinnas hankelepingu kehtivuse järgmise perioodi vältel, või

2) esimese hankelepingu sõlmimisest arvates järgmise 12 kuu või majandus- või eelarveaasta jooksul sõlmitavate järjestikuste samalaadsete hankelepingute eeldatav kogumaksumus .

(3) Teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramise aluseks on:

1) kindlustusteenuse hankelepingu alusel makstav kindlustusmaks ja muud tasud;

2) panga- või muude finantsteenuse hankelepingu alusel makstavad teenustasud, vahendustasud, intress ja muud tasud;

3) projekteerimisteenuse hankelepingu alusel makstav tasu teenuse eest, vahendustasu ja muud tasud.

(4) Teenuste hankelepingu, milles ei sätestata hankelepingu kogumaksumust, eeldatav maksumus on:

1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on kuni 48 kuud, eeldatav kogumaksumus hankelepingu kehtivusaja jooksul;

2) tähtajatu hankelepingu korral või hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 48 kuud, teenuse osutamise maksumus ühes kuus korrutatuna 48-ga.

§ 26. Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramine

Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramisel võetakse lisaks ehitustööde eeldatavale maksumusele arvesse ehitustööde tegemiseks vajalike hankijalt pakkujale üle antavate asjade ja osutatavate teenuste eeldatav maksumus üleandmise hetkel.

§ 27. Kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse määramine

(1) Hankija arvestab kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse riigihanke alusdokumentides sätestatud objektiivse meetodi alusel.

(2) Kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse arvestamisel võtab hankija arvesse eelkõige:

1) mistahes vormis valikuklausli väärtuse või kontsessioonilepingu pikendamise võimaluse;

2) tulu, mis saadakse teenuste või ehitise kasutajate makstavatest tasudest ja trahvidest, välja arvatud need, mis kogutakse hankija nimel;

3) maksed või mistahes vormis rahalised eelised, sealhulgas teenuste kontsessioonilepingu kohustuse täitmise eest makstava hüvitise ja riiklikud investeerimistoetused, mille teeb hankija või muu avalik-õiguslik isik kontsessioonäärile;

4) toetused või mistahes vormis muud rahalised eelised kolmandatelt isikutelt kontsessioonilepingu täitmise eest;

5) tulu mistahes vara müügist, mis on kontsessioonilepingu osaks;

6) ehitustöö tegemiseks või teenuse osutamiseks vajalike hankijalt kontsessioonäärile üleantavate vallasasjade ja teenuste maksumus üleandmise hetkel;

7) taotlejatele ja pakkujatele makstavad auhinnad ja osalemistasud.

§ 28. Riigihanke osadeks jaotamine ühe menetluse raames

(1) Hankija võib jaotada riigihanke osadeks ühe menetluse raames, võttes riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi osade eeldatava kogumaksumuse ja sätestades

hanketeates või muudes riigihanke alusdokumentides, kas ta lubab pakkujal esitada pakkumuse ühele, mitmele või kõigile osadele.

(2) Kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, on hankija kohustatud riigihanke alusdokumentides põhjendama, miks ta otsustas riigihanget ühe menetluse raames osadeks mitte jagada.

(3) Hankija võib piirata ühe pakkujaga sõlmitavate hankelepingute arvu, märkides hanketeates või muus riigihanke alusdokumendis ühe pakkujaga sõlmitavate hankelepingute maksimaalset arvu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud võimaluse kasutamisel näeb hankija riigihanke alusdokumentides ette objektiivsed ja mittediskrimineerivad alused, mis määravad kindlaks, milliste osade kohta ühe pakkujaga hankeleping sõlmitakse, juhuks kui pakkumuste hindamise tulemusena sõlmitaks ühe pakkujaga rohkem hankelepinguid, kui hankija käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel on maksimaalsena ette näinud.

(5) Hankija võib ühe pakkujaga sõlmitavad hankelepingud liita üheks hankelepinguks, kui ta on selle võimaluse hanketeates või muudes riigihanke alusdokumentides ette näinud ja nimetanud riigihanke osad või osade rühmad, mida võib liita.

§ 29. Riigihanke osadeks jaotamine eraldi riigihangeteks

(1) Hankija võib riigihanke osadeks jaotada ja osta asju ning tellida teenuseid või ehitustöid eraldi, kui ta kohaldab iga osa kohta hankelepingu sõlmimisele või kontsessioonilepingu sõlmimisele kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise või kontsessioonilepingu sõlmimise korda.

(2) Hankija ei või jaotada riigihanget osadeks eesmärgiga eirata käesolevas seaduses riigihanke teostamiseks kehtestatud korda või nõudeid, välja arvatud juhul, kui see on objektiivsetel põhjustel õigustatud.

(3) Hankija võib kalduda kõrvale käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust ja kohaldada osadeks jaotatava riigihanke mõne osa suhtes hankelepingute sõlmimisel vastava osa eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise korda, eeldusel et nende osade kogumaksumus ei ületa 20 protsenti kogu riigihanke eeldatavast maksumusest.

(4) Kui osadeks jaotatava riigihanke kõigi osade summeeritud eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, võib hankija kohaldada käesoleva paragrahvi lõiget 3 üksnes juhul, kui iga sellise osa eeldatav maksumus on:

- 1) asjade või teenuste hankelepingute korral alla 80 000 euro;
- 2) ehitustööde hankelepingute korral alla ühe miljoni euro.

6. jagu Riigihanke vahendid

1. jaotis Raamleping

§ 30. Raamlepingu sõlmimine

(1) Raamlepingule kohaldatakse hankelepingu sätteid, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Raamlepingu võib sõlmida tähtajaga kuni neli aastat, välja arvatud juhul, kui pikem tähtaeg on põhjendatud, eeskätt raamlepingu esemest tulenevalt. Tähtajatu raamlepingu sõlmimine on keelatud.

(3) Raamlepingu kehtivusajal selle alusel sõlmitud hankelepingu tähtaeg võib olla raamlepingu tähtajast lühem või pikem.

§ 31. Hankelepingute sõlmimine raamlepingu alusel

(1) Raamlepingul põhinevate hankelepingute sõlmimisel lähtutakse raamlepingu tingimustest ja käesolevas paragrahvis sätestatud korrast, raamlepingu tingimusi oluliselt muutmata.

(2) Raamlepingu alusel sõlmivad hankelepingu üksnes hankijad, keda on võimalik tuvastada riigihanke alusdokumentide põhjal, üksnes pakkujatega, kellega raamleping sõlmiti.

(3) Ühe pakkujaga sõlmitud raamlepingu alusel sõlmitakse hankeleping raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt. Hankija võib paluda pakkujal vajaduse korral esialgset pakkumust täiendada.

(4) Kui raamlepingus, mille hankija on sõlminud mitme pakkujaga, ei ole sätestatud kõiki selle alusel sõlmitavate hankelepingute tingimusi, korraldab hankija raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimiseks raamlepingu osapoolteks olevate pakkujate vahel minikonkursi.

(5) Minikonkurss on raamlepingu poolteks olevate pakkujate vahel käesolevas seaduses sätestatud korras läbiviidav konkurss, mille eesmärgiks on hankelepingu sõlmimine.

(6) Kui raamlepingus, mille hankija on sõlminud mitme pakkujaga, on sätestatud kõik selle alusel sõlmitavate hankelepingute tingimused, saab hankija hankelepingu sõlmimiseks valida järgmiste võimaluste vahel:

1) hankeleping sõlmitakse raamlepingus sätestatud tingimuste kohaselt, minikonkursi korraldamata;

2) hankeleping sõlmitakse osaliselt raamlepingu tingimuste ja osaliselt minikonkursi tulemuste alusel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 2 nimetatud võimalus tuleb ette näha riigihanke alusdokumentides, näidates ära objektiivsed kriteeriumid, millest lähtuvalt hankija valib minikonkursi korraldamise kasuks vastava hankeeseme või riigihanke osa suhtes. Riigihanke alusdokumentides tuleb sätestada, milliseid raamlepingu tingimusi võib minikonkurss käsitleda.

(8) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud raamlepingus sätestada hankelepingu sõlmimise tingimuse, mille kohaselt võib hankija sõlmida hankelepingu raamlepingu pooleks oleva vabalt valitud pakkujaga, eeldusel et nende hankelepingute kogumaksumus ei ületa 20 protsenti kogu raamlepingu maksumusest ja iga sellise hankelepingu maksumus on väiksem kui riigihanke piirmäär.

(9) Minikonkursile kohaldatakse riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimusi, järgides järgmist korda:

- 1) hankija peab kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõu kõigi raamlepingu osapoolteks olevate pakkujatega, kes suudavad sellist hankelepingut täita;
- 2) hankija sätestab pakkumuste esitamiseks mõistliku tähtaja, arvestades hankelepingu eseme keerukust ja pakkumuste esitamiseks vajalikku aega;
- 3) pakkumused esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja need avatakse pärast käesoleva lõike punktis 2 nimetatud tähtaega;
- 4) hankija sõlmib hankelepingu pakkujaga, kes on riigihanke alusdokumentide tingimuste kohaselt esitanud majanduslikult soodsaima pakkumuse.

(10) Hankija võib esitada nõuded pakkuja täiendavaks kvalifitseerimiseks minikonkursil. Minikonkursi korraldamisel ei tohi pakkuja kvalifitseerimiseks nõuda aastakäivet, mis ületab käesoleva seaduse § 100 lõikes 3 sätestatud suuruse.

(11) Hankija võib teha hankelepingu sõlmimise otsuse ja esitada igale raamlepingu osapoolteks oleval pakkujale selle otsuse kohta teate, milles sisalduvad väljavalitud pakkuja või pakkujate nimed ja väljavalituks mitteosutunud pakkujale väljavalitud pakkumust iseloomustavad andmed ja eelised teate saaja pakkumusega võrreldes. Teade esitatakse arvestusega, et hankelepingu sõlmimisele eelneb 10-päevane ooteaeg teate esitamisest arvates.

§ 32. Raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingu tühisus

(1) Raamlepingu alusel sõlmitud hankeleping on tühine, kui hankija on hankelepingu sõlmimisel rikkunud käesoleva seaduse § 31 lõikes 9 sätestatud minikonkursi korda, välja arvatud juhul, kui hankija on kohaldanud käesoleva seaduse § 31 lõikes 11 sätestatud.

(2) Hankelepingu tühisusele käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel on võimalik tugineda üksnes juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vastavalt käesolevas seaduses sätestatule.

2. jaotis

Dünaamiline hankesüsteem

§ 33. Dünaamilise hankesüsteemi alused

(1) Dünaamiline hankesüsteem on elektrooniline hankelepingute sõlmimise menetlus, millega selle kehtivusaajal kvalifitseerimise tingimustele vastavad ettevõtjad võivad jooksvalt liituda ning hankija võib liitunud taotlejatega sõlmida hankelepinguid käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud korras.

(2) Dünaamilises hankesüsteemis kohaldatakse piiratud hankemenetluse sätteid, arvestades käesolevas jaotises sätestatud erisusi.

(3) Hankija ei või piirata dünaamilise hankesüsteemiga liituda soovivate taotlejate arvu.

(4) Dünaamilise hankesüsteemi võib jagada asjade, ehitustööde või teenuste kategooriateks, mis määratakse kindlaks objektiivselt vastava kategooria raames läbi viidava riigihanke omaduste alusel. Selline omadus võib muu hulgas olla dünaamilise hankesüsteemi alusel

sõlmitavate hankelepingute maksimaalne maksumus või hankelepingute täitmise geograafiline ala.

(5) Hankija võib dünaamilise hankesüsteemi kehtivusajal nõuda sellega liitunud taotlejatelt ajakohastatud hankepassi esitamist käesoleva seaduse §-s 104 sätestatud korras. Taotlejad esitavad hankepassi viie tööpäeva jooksul hankija nõude esitamisest arvates.

(6) Dünaamilise hankesüsteemiga liitunud taotlejatelt või liituda soovivatelt taotlejatelt ei tohi nõuda tasu dünaamilise hankesüsteemiga seoses.

(7) Dünaamilise hankesüsteemiga liitumiseks ei või hankija nõuda ettevõtjalt tema kvalifitseerimiseks vajalikku aastakäivet üle käesoleva seaduse § 100 lõikes 3 sätestatud määra.

(8) Hankija otsus taotleja liitumise kohta sisaldab otsust sama ettevõtja kvalifitseerimise kohta.

§ 34. Dünaamilise hankesüsteemi alustamine

(1) Dünaamilise hankesüsteemi alustamiseks esitab hankija registrile hanketeate.

(2) Hankija sätestab dünaamilise hankesüsteemi alustamise hanketeates:

- 1) dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja;
- 2) kas dünaamiline hankesüsteem on jagatud asjade, ehitustööde või teenuste kategooriate alusel osadeks, osi kindlaks määravad omadused ja iga osa puhul kohaldatavad kvalifitseerimise tingimused;
- 3) pakkumuste hindamise kriteeriumid.

(3) Hankijal on õigus dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaega muuta, esitades selleks registrile:

- 1) hanketeate, kui kehtivusaega muudetakse dünaamilise hankesüsteemi kehtivust lõpetamata;
- 2) hankelepingu sõlmimise teate, kui kehtivusaega muudetakse dünaamilise hankesüsteemi kehtivuse lõpetamisega.

§ 35. Dünaamilise hankesüsteemiga liitumine

(1) Hankija võimaldab igal ettevõtjal dünaamilise hankesüsteemi kehtivusajal esitada taotlusi süsteemiga liitumiseks. Liitumistaotlusi võib esitada igal ajal.

(2) Hankija vaatab dünaamilise hankesüsteemiga liitumise taotlused läbi kümne tööpäeva jooksul nende kättesaamisest arvates. Seda tähtaega võib põhjendatud erijuhtudel pikendada 15 tööpäevani, eelkõige tulenevalt vajadusest vaadata läbi täiendavaid dokumente või muul viisil kontrollida, kas kvalifitseerimise tingimused on täidetud.

(3) Hankija võib hanketeates sätestada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtajast pikema tähtaja nende taotluste läbi vaatamiseks, mis esitatakse 30 päeva jooksul hanketeate avaldamisest arvates.

§ 36. Hankelepingu sõlmimine

(1) Hankelepingu sõlmimiseks dünaamilise hankesüsteemi alusel teeb hankija sellega liitunud kõigile taotlejatele ettepaneku esitada pakkumus. Kui dünaamiline hankesüsteem on jaotatud ehitustööde, asjade või teenuste kategooriate alusel osadeks, teeb hankija pakkumuse esitamise ettepaneku taotlejatele, kes liitusid dünaamilise hankesüsteemi vastava osaga.

(2) Pakkumuse esitamise ettepanekus osutab hankija dünaamilise hankesüsteemi alusel kavandatavate riigihangete olemusele ja eeldatavale kogusele, samuti vajalikule teabele dünaamilise hankesüsteemi läbi viimiseks kasutatavate elektrooniliste seadmete ning ühenduse tehnilise korralduse ja kirjelduste kohta. Hankija võib pakkumuse esitamise ettepanekus täpsustada hanketeates sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume.

(3) Pakkumused esitatakse kümne päeva jooksul pakkumuse esitamise ettepaneku saamisest arvates, kui hankija ei ole ettepanekus sätestanud pikemat pakkumuste esitamise tähtaega.

(4) Leping sõlmitakse pakkujaga, kes on esitanud vastava ja pakkumuste hindamise kriteeriumide alusel parima pakkumuse.

3. jaotis

Elektrooniline oksjon

§ 37. Elektroonilise oksjoni alused

(1) Elektroonilise oksjoni käigus hankija hindab ja võrdleb registris pakkumuste kvantitatiivsete näitajate väärtusi, võimaldades pakkumusi automaatsete hindamismeetodite abil paremuse järgi järjestada.

(2) Elektroonilist oksjonit saab kasutada lihthankemenetluses, avatud hankemenetluses, piiratud hankemenetluses või konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, samuti hankelepingu sõlmimiseks dünaamilises hankesüsteemis või minikonkursi korraldamisel raamlepingu poolteks olevate pakkujate vahel, kui hankelepingu eset on võimalik täpselt kirjeldada.

(3) Elektroonilist oksjonit ei saa kasutada teenuste või ehitustööde riigihangete puhul, mille hankeese on intellektuaalne tegevus, mille puhul ei saa pakkumusi automaatsete hindamismeetodite abil paremuse järgi järjestada.

(4) Elektrooniline oksjon põhineb ühel järgmistest näitajatest:

1) üksnes pakkumuste hinnal, kui hankija sõlmib hankelepingu madalaima hinnaga pakkumuse alusel;

2) väärtusel, mis lähtub pakkumuse hinnast ja muudest numbriliselt väljendatavatest pakkumuste hindamise kriteeriumidest, kui hankija sõlmib hankelepingu parima hinna ja kvaliteedi suhte alusel;

3) pakkumuse hinnal või pakkumuse kulul, kui hankija sõlmib hankelepingu madalaima kuluga pakkumuse alusel.

§ 38. Elektroonilise oksjoni korraldamine

(1) Elektroonilise oksjoni korraldamisest teavitab hankija hanketeates.

- (2) Enne elektroonilise oksjoni alustamist hindab hankija vastavaks tunnistatud pakkumusi lähtuvalt pakkumuste hindamise kriteeriumidest ja nende suhtelisest osakaalust.
- (3) Hankija esitab kõigile vastavaks tunnistatud pakkumused esitanud pakkujatele kutse osaleda elektroonilisel oksjonil. Kutsele lisatakse vastava pakkuja pakkumuse hindamise tulemused.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kutses esitatakse matemaatiline valem, mida kasutatakse elektroonilisel oksjonil esitatavate väärtuste põhjal automaatselt toimuvaks pakkumuste paremuse järgi ümberjärjestamiseks ja mis sisaldab kõigi majanduslikult soodsaima pakkumuse kindlaksmääramiseks riigihanke alusdokumentides esitatud kriteeriumide osakaale, välja arvatud juhul, kui majanduslikult soodsaim pakkumus leitakse ainult hinna alusel. Selleks taandatakse kõik lubatud vahemikud varasemalt kindlaks määratud väärtusele.
- (5) Kui alternatiivsed lahendused on lubatud, esitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud valem iga alternatiivse lahenduse kohta eraldi.
- (6) Elektrooniline oksjon tohib alata mitte varem kui kaks tööpäeva pärast kutsete esitamise kuupäeva.
- (7) Elektrooniline oksjon võib toimuda mitme järjestikuse etapina. Hankija võib pakkujaid igal ajal teavitada oksjoni vastavas etapis osalejate arvust.
- (8) Pakkujatel peab elektroonilise oksjoni igas etapis olema piisavalt teavet, mis võimaldab neil kindlaks teha oma koht pakkumuste paremusjärjestuses. Kui hankija on eelnevalt sellise võimaluse sätestanud, võib hankija edastada pakkujatele ka muud teavet esitatud hindade või väärtuste kohta.
- (9) Hankijal on keelatud oksjoni mis tahes etapis avalikustada pakkujate isikuid.

§ 39. Elektroonilise oksjoni lõpetamine

- (1) Hankija lõpetab elektroonilise oksjoni:
- 1) elektroonilise oksjoni kutses sätestatud kuupäeval ja kellaajal;
 - 2) kui elektroonilise oksjoni kutses sätestatud aja jooksul väärtuste või hindade viimase esitamise ja oksjoni sulgemise vahel ei ole esitatud uusi väärtusi või hindu, mis jäävad minimaalsesse vahemikku, mille võrra peavad oksjoni käigus esitatavad uued väärtused või hinnad eelnevalt esitatutest erinema;
 - 3) kui on läbitud elektroonilise oksjoni kutses sätestatud arv oksjoni etappe ja hankija on kutses sätestanud kõikide etappide ajakava.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud aluseid võib rakendada üheaegselt.
- (3) Pärast elektroonilise oksjoni lõpetamist sõlmib hankija elektroonilise oksjoni tulemuste põhjal hankelepingu hankija kehtestatud pakkumuste hindamise kriteeriumidest lähtudes.

4. jaotis

Elektrooniline kataloog

§ 40. Pakkumuse esitamine elektroonilise kataloogina

(1) Elektrooniline kataloog on pakkumuste elektroonilise esitamise ja koostamise ühtne vorming.

(2) Elektroonilise teabevahetuse korral võib hankija nõuda pakkumuse esitamist elektroonilise kataloogi kujul või pakkumusele elektroonilise kataloogi lisamist. Elektroonilise kataloogi kujul esitatud pakkumustele võib lisada muid pakkumust täiendavaid dokumente.

(3) Ettevõtjad koostavad elektroonilised kataloogid, arvestades hankija poolt riigihanke alusdokumentides sätestatud vastava riigihanke nõudeid.

(4) Kui hankija aktsepteerib või nõuab pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi kujul, sätestab ta selle hanketeates.

(5) Hankija esitab riigihanke alusdokumentides käesoleva seaduse § 46 lõike 9 alusel sätestatud nõuded elektroonilise kataloogi vormingu, kasutatavate elektrooniliste vahendite, tehniliste ühenduste korra ja kataloogi tehnilise kirjelduse kohta.

§ 41. Elektroonilise kataloogi kasutamine minikonkursi puhul

(1) Kui pärast pakkumuse esitamist elektroonilise kataloogi kujul sõlmitakse raamleping mitme pakkujaga, võib avaliku sektori hankija ette näha, et raamlepingu alusel sõlmitavate hankelepingute puhul viiakse läbi minikonkurss ajakohastatud elektroonilise kataloogi alusel. Sellisel juhul kasutab hankija üht järgmistest meetoditest:

1) esitab pakkujatele kutse esitada uuesti elektrooniline kataloog, mida on kohandatud minikonkursi nõuetele;

2) kui selline võimalus oli sätestatud riigihanke alusdokumentides, teatab pakkujatele, et ta kavatses koguda juba esitatud elektroonilistest kataloogidest vajaliku teabe, mida on vaja minikonkursi nõuetele kohandatud pakkumuse koostamiseks.

(2) Kui hankija kasutab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud võimalust, teatab ta igale pakkujale aja, millal ta kavatses koguda minikonkursi nõuetele kohandatud pakkumuste koostamiseks vajalikku teavet, ning annab pakkujatele võimaluse teabe kogumisest keelduda. Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud teate esitamise ja teabe kogumise vahele piisava aja.

(3) Kui hankija kasutab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud võimalust, esitab hankija enne hankelepingu sõlmimist enda kogutud teabe vastavale pakkujale, võimaldamaks tal esitada vastuväiteid või kinnitada, et kogutud teabe põhjal hankija koostatud pakkumus ei sisalda sisulisi vigu.

§ 42. Elektroonilise kataloogi kasutamine dünaamilises hankesüsteemis

(1) Hankija võib sõlmida hankelepingu dünaamilise hankesüsteemi alusel, nõudes vastava hankelepingu sõlmimiseks pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogina.

(2) Hankija võib sõlmida hankelepingu dünaamilise hankesüsteemi alusel kooskõlas käesoleva seaduse § 41 lõike 1 punktiga 2 ning lõigetega 2 ja 3 tingimusel, et koos

dünaamilise hankesüsteemiga liitumise taotlusega esitatakse elektrooniline kataloog, mis vastab hankija sätestatud tehnilisele kirjeldusele ja vormingule. Kui hankija teatab taotlejatele, et kasutab käesoleva seaduse § 41 lõike 1 punktis 2 sätestatud võimalust, täidavad taotlejad selle kataloogi.

5. jaotis **Riigihangete konsolideerimine**

§ 43. Keskse riigihanked

(1) Keskse hankijad korraldavad hankijate eest riigihankeid Vabariigi Valitsuse määratud ulatuses. Vabariigi Valitsus võib otsustada, et hankija ei tohi korraldada Vabariigi Valitsuse määratud ulatuses riigihankeid iseseisvalt ega ühiselt, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 45 sätestatud alustel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ei kohaldata põhiseaduslike institutsioonide, julgeolekuasutuste, avalik-õiguslike juriidiliste isikute, hankijaks olevate eraõiguslike juriidiliste isikute ja kohaliku omavalitsuse üksuste riigihangete korraldamisele ega käesoleva seaduse §-s 45 sätestatud korras teise Euroopa Liidu liikmesriigi keskse hankija kaudu riigihanke korraldamisel.

(3) Põhiseaduslikud institutsioonid, julgeolekuasutused, avalik-õiguslikud juriidilised isikud, hankijaks olevad eraõiguslikud juriidilised isikud või kohalike omavalitsuste üksused võivad ühineda keskse hankija korraldatavate riigihangetega, sõlmides keskse hankijaga kokkuleppe, milles lepitakse vajadusel muu hulgas kokku hankija esinduse ulatus, keskse hankimisega seotud kulude hüvitamine või tasu maksmine kesksele hankijale.

(4) Hankijad võivad kasutada registris keskse hankija loodud dünaamilist hankesüsteemi, kui selline võimalus on sätestatud hanketeates, millega hankija dünaamilise hankesüsteemi lõi.

(5) Hankija ja keskse hankija vahel sõlmitud kokkuleppele riigihanke korraldamise teenuse ja riigihangete tugiteenuste osutamise kohta ei kohaldata käesolevas seaduses sätestatud korda.

(6) Riigihangete tugiteenus on riigihanget toetav tegevus, sh tehnilise taristu haldamine hankelepingute sõlmimiseks, riigihankealane nõustamine ning riigihanke ettevalmistamine ja juhtimine hankija nimel.

(7) Keskse hankimise kaudu vabaneb hankija vastutusest, et riigihange on läbi viidud kooskõlas käesoleva seadusega. Hankijal säilib selline vastutus üksnes riigihanke etappide või toimingute eest, mille hankija viib läbi iseseisvalt.

§ 44. Ühishanked

(1) Ühishange on kahe või enama hankija sõlmitud kokkuleppe alusel korraldatud ühine riigihange, kus üks ühishankes osalevatest hankijatest korraldab volituse alusel riigihanke teise või teiste hankijate eest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kokkuleppes lepitakse vajadusel muu hulgas kokku hankija esinduse ulatus, keskse hankimisega seotud kulude hüvitamine või tasu

maksmine kesksele hankijale. Kokkuleppe sõlmimisele ei kohaldata käesolevas seaduses sätestatud korda.

(3) Hankijad vastutavad solidaarselt käesoleva seaduse nõuete järgimise eest, kui riigihange viiakse täielikult läbi kõigi vastavate hankijate huvides, isegi kui riigihanget juhib oma nimel üks hankijatest.

(4) Kui üksnes mõned riigihanke etapid või toimingud viiakse läbi ühiselt, vastutavad vastavad hankijad nende etappide või toimingute ulatuses solidaarselt käesoleva seaduse nõuete järgimise eest. Iseseisvalt läbi viidavate riigihanke etappide ja toimingute eest vastutab iga hankija ainuisikuliselt.

§ 45. Piiriülesed riigihanked

(1) Euroopa Liidu eri liikmesriikide hankijad võivad läbi viia ühiseid või keskseid piiriüleseid riigihankesid käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

(2) Euroopa Liidu eri liikmesriikide hankijad ei vii piiriüleseid riigihankesid läbi eesmärgiga vältida neile oma asukoha liikmesriigi õigusest tulenevate sätete kohaldamist kooskõlas liidu õigusega.

(3) Keskne hankimine toimub keskse hankija asukoha liikmesriigi õiguse kohaselt.

(4) Euroopa Liidu eri liikmesriigi hankijad võivad kokku leppida riigihangete ühises korraldamises, sõlmides omavahelise koostöö aluseks oleva lepingu, milles määratakse kindlaks vastutuse jagunemine vastavate hankijate vahel ja sellest tulenev kohaldatav vastava liikmesriigi õigus, mis tuleb avaldada riigihanke alusdokumentides, ja riigihanke läbiviimise korralduslikud üksikasjad.

(5) Riigihanke eest vastutava vastava hankija või keskse hankija kaudu hankides vabaneb hankija vastutusest, et riigihange on läbi viidud kooskõlas käesoleva seadusega.

(6) Kui mitu Euroopa Liidu eri liikmesriigi avaliku sektori hankijat on moodustanud ühise juriidilise isiku, sätestatakse ühise juriidilise isiku pädeva organi vastavas otsuses kohaldamisele kuuluv riigihankeõigus, mis võib olla kas selle isiku registrijärgse asukoha liikmesriigi või selle isiku tegevuskoha liikmesriigi riigihankeõigus.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud riigihankeõiguse valikut võib kohaldada tähtajatult, kui see on sätestatud ühise juriidilise isiku asutamisaktis, või teatava aja jooksul või teatud tüüpi hankelepingute või mõne asjaomase hankelepingu suhtes.

7. jagu

Teabevahetuse reeglid ja dokumentide vorminõuded

§ 46. Teabevahetus

(1) Hankija võimaldab riigihankega seotud teabevahetust hankija ja ettevõtja vahel, sealhulgas hankedokumentide kättesaadavaks tegemist, taotluse, pakkumuse ja selgituste esitamist riigihangete registri kaudu vähemalt 70 protsendi ulatuses registris alustatud riigihangete arvust.

(2) Teabevahetus ei pea toimuma käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korras üksnes teabe vastava osa suhtes, kui:

1) hanke spetsiifilise olemuse tõttu nõuaks elektrooniliste vahendite kasutamine erivahendeid, seadmeid või failivorminguid, mis ei ole üldiselt kättesaadavad või mida ei toeta üldiselt kättesaadavad rakendused;

2) pakkumuse jaoks sobivaid failivorminguid toetavad rakendused kasutavad failivorminguid, mida ei ole võimalik töödelda ühegi teise avatud või üldiselt kättesaadava rakendusega või mis on kasutatavad tööstusomandi kasutamise korra alusel ja avaliku sektori hankija ei saa neid teha allalaadimiseks või kaugkasutamiseks kättesaadavaks;

3) riigihanke alusdokumentides nõutakse füüsilise või mõõtkavas mudeli või näidise esitamist, mida ei saa edastada elektrooniliste vahendite abil;

4) muude kui elektrooniliste vahendite kasutamine on vajalik kas nende sidevahendite turvalisuse rikkumise ohu tõttu või eriti tundliku iseloomuga teabe kaitsmiseks, mis nõuab niivõrd kõrgetasemelist kaitset, et seda ei ole võimalik tagada nende elektrooniliste vahendite ja seadmetega, mis on kas ettevõtjatele üldiselt kättesaadavad või mida hankija saab neile kättesaadavaks teha

5) hankija peab ettevõtjaga läbirääkimisi või dialoogi.

(3) Olenemata käesoleva paragrahvi lõikest 3, esitab hankija Euroopa Komisjoni kehtestatud standardvormil riigihangete registrile kõik järgmised teated:

1) eelteade ja perioodiline eelteade;

2) hankijaprofiili teade;

3) hanketeade;

4) hankelepingu sõlmimise teade;

5) ideekonkursi teade;

6) ideekonkursi tulemused;

7) hankelepingu muutmise teade;

8) kvalifitseerimissüsteemi teade;

9) vabatahtlik teade;

10) kontsessiooniteade.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teated peavad sisaldama vähemalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2014/23/EL, 2014/24/EL ja 2014/25/EL lisades vastava teate kohta kehtestatud teavet.

(5) Suuline teabevahetus on lubatud riigihanke ebaolulistes elementides, kui selle sisu on piisavas ulatuses dokumenteeritud. Riigihanke olulised elemendid, mille puhul suuline teabevahetus ei ole lubatud, on riigihanke alusdokumendid, taotlus ja pakkumus.

(6) Riigihanke alustamiseks teate esitamisel registrile märgib hankija, kas riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või kas ta soovib teate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele.

(7) Väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse korral või muul juhul, kui hankija leiab, et riigihanke alustamiseks teate esitamine registrile ei ole käesoleva seaduse alusel nõutav, märgib hankija sellise teabe vabatahtlikus teates või hankelepingu sõlmimise teates.

(8) Hankija tagab teabevahetuses andmete tervikluse ning pakkumuse ja taotluse konfidentsiaalsuse. Hankija tutvub pakkumuste või taotluste sisuga alles pärast nende esitamise tähtaja saabumist.

(9) Nõuded elektroonilise teabevahetuse seadmetele kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 47. Selgitused

(1) Tingimusel, et riigihanke alusdokumentidega seotud selgitustaotlus on aegsasti esitatud, teeb hankija selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid registris kättesaadavaks kolme päeva jooksul vastava nõude saamisest arvates, ent vähemalt kuus päeva ja käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 2 ning § 94 lõike 4 punktis 2 ja lõikes 5 nimetatud juhtudel neli päeva enne pakkumuste esitamise tähtaega. Kui kogu riigihanke teabevahetus ei toimu riigihangete registri kaudu, esitab hankija selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid sama tähtaja jooksul kõikidele hankijale teadaolevatele riigihankest huvitatud ettevõtjatele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(2) Kui riigihanke alusdokumentidega seotud selgitustaotluse hankijale laekumise ja pakkumuste esitamise tähtaja vahele ei jää käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud minimaalset ajavahemikku, ei ole hankija kohustatud selgitustaotlusele vastama.

(3) Riigihanke alusdokumentide kohta esitatavad selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid ei tohi sisaldada uut teavet, ilma milleta ei ole pakkumuste esitamine võimalik või muutuksid juba esitatud pakkumused mittevastavaks või muutuks nende sisu. Selgituste ja selgitusi sisaldavate dokumentidega on riigihanke alusdokumentide muutmise keelatud.

(4) Ettevõtja esitab hankijale selgitused või selgitusi sisaldavad dokumendid kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud andmete või pakkumuses esitatud andmete kohta kolme päeva jooksul hankija vastava nõude saamisest arvates.

§ 48. Ettevõtjate teavitamine hankija otsustest

(1) Hankija esitab otsuse tegemise ajal riigihankes osalevale ettevõtjale viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul vastava otsuse tegemisest arvates kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teate järgmiste otsuste kohta:

- 1) ettevõtja hankemenetlusest kõrvaldamise otsus;
- 2) käesoleva seaduse § 97 lõike 2 alusel tehtud hankemenetlusest kõrvaldamata jätmise otsus;
- 3) kvalifitseerimise otsus;
- 4) kvalifitseerimata jätmise otsus;
- 5) pakkumuse tagasilükkamise otsus;
- 6) kõigi pakkumuste tagasilükkamise otsus;
- 7) käesoleva seaduse § 71 lõikes 2 nimetatud otsus;
- 8) dünaamilise hankesüsteemiga liitumise lubamise otsus;
- 9) pakkumuse vastavaks tunnistamise otsus;
- 10) pakkumuse edukaks tunnistamise otsus;
- 11) käesoleva seaduse § 31 lõikes 11 ja § 125 lõikes 8 nimetatud hankelepingu sõlmimise otsus;
- 12) käesoleva seaduse § 74 lõike 3 punkti 6 alusel riigihanke lõpetamise otsus.

(2) Riigihankes osalenud ettevõtja on käesoleva paragrahvi tähenduses pakkuja, taotleja või väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses osalenud ettevõtja, kes pakkumust ei esitanud.

(3) Hankija lisab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 12 nimetatud otsuse kohta esitatavale teatele riigihanke kehtetuks tunnistamise põhjused.

(4) Koos käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teatega esitab hankija:

1) ettevõtjale tema kõrvaldamise või kvalifitseerimata jätmise põhjused;

2) pakkuja tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused;

3) vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja (edaspidi *edukas pakkuja*) või pakkujate nimed ja kõikide vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumused ning edukaks pakkujaks mitteosutunud pakkuja need edukat pakkumust iseloomustavad andmed, mis andsid edukale pakkumusele eelise tema pakkumusega võrreldes.

(5) Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teates esitamata teabe, mille avaldamine takistaks õigusaktide täitmist, oleks vastuolus avaliku huviga või rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nende vahelist konkurentsi.

(6) Hankija võib kalduda kõrvale käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtajast, kui ta esitab ettevõtjale lõigetes 1–3 nimetatud teabe korraga viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse või otsuse, mis on riigihanke lõppemise aluseks, tegemisest arvates.

2. peatükk Hankemenetlus

1. jagu Hankemenetluse liigid ja nende kohaldamine

1. jaotis Hankemenetluse valiku alused

§ 49. Hankemenetluse valik

(1) Hankija on kohustatud korraldama riigihanke avatud või piiratud hankemenetlusena, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Hankijal on õigus luua innovatsioonipartnerlus, kui tal on tekkinud vajadus selliste innovaatiliste asjade, teenuste või ehitustööde järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul juba olemasolevate asjade, teenuste või ehitustööde hankimisega. Innovatsioonipartnerlus luuakse eesmärgiga välja töötada innovaatilisi asju, teenuseid või ehitustöid ning neid hankida hankija ja innovatsioonipartnerluses osalejate vahel kokku lepitud kvaliteedi ja hinnaga.

(3) Hankijal on õigus korraldada riigihanke konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogina, kui:

1) riigihanke eeldatav maksumus on rahvusvahelisest piirmäärast väiksem;

2) kõik avatud või piiratud hankemenetluse käigus esitatud pakkumused olid vastuvõetamatud;

- 3) hankija ei ole objektiivselt võimeline kindlaks määrama oma vajadusi rahuldavaid tehnilisi lahendusi vastavalt käesoleva seaduse §-des 88 ja 89 sätestatule;
- 4) hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemus, nendega seotud õiguslikud või rahalised asjaolud või riskid ei võimalda kindlaks määrata hankelepingu tingimusi piisava täpsusega, et sõlmida hankeleping avatud või piiratud hankemenetluse tulemusena;
- 5) hankelepingu ese hõlmab projekteerimisteenuse tellimist või innovaatiliste lahenduste välja töötamist;
- 6) hankija vajadusi ei saa rahuldada turul olemasolevate lahenduste kohandamisega.

(4) Vastuvõetamatuks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 2 mõttes on pakkumus:

- 1) mis ei vasta riigihanke alusdokumentide tingimustele;
- 2) mis on esitatud hilinemisega;
- 3) mis on esitatud konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse, kooskõlastatud tegevuse või korruptsiooni tulemusel;
- 4) mille maksumus on põhjendamatult madal;
- 5) mille maksumus ületab riigihanke eeldatavat maksumust, mis on kindlaks määratud ja dokumenteeritud enne avatud või piiratud hankemenetluse alustamist;
- 6) mille on esitanud pakkuja, kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

§ 50. Riigihanke korraldamine väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena

(1) Hankijal on õigus korraldada riigihange väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) avatud või piiratud hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või kõik esitatud pakkumused või taotlused olid mittevastavad ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;
- 2) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe pakkujaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või kunstilistel põhjustel, sealhulgas unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel;
- 3) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-des 92–94 sätestatud tähtaegadest.

(2) Mittevastavaks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 ja käesoleva seaduse § 51 punkti 8 mõttes loetakse pakkumust, mis ei vasta oluliselt muutmata kujul sisuliselt riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetele ja hankija vajadustele. Mittevastavaks taotluseks loetakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kes kuulub või võib kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 alusel või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

(3) Asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) hankelepingu esemeks olevaid asju toodetakse üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil ja hankelepingu ese ei hõlma asju, mida toodetakse tulu saamiseks masstoodanguna või teadusuuringute või arendustegevusega seotud kulude katmiseks;
- 2) asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju,

mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokku sobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme, kusjuures sellise täiendava hankelepingu kestus ei või ületada kolme aastat;

3) asju ostetakse kaubabörsil.

(4) Asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui asju või teenuseid ostetakse eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe jõustamiseks.

(5) Ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse uusi ehitustöid või teenuseid, mis seisnevad samalt pakkujalt kuni kolm aastat varem väljakuulutatava hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate samalaadsete ehitustööde või teenuste kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest ja tingimustest.

(6) Teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 4 ja 5 sätestatud alustele korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui hankeleping sõlmitakse käesolevas seaduses sätestatud korras korraldatud ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest ja selline tingimus oli sätestatud ideekonkursi kutses. Kui hankeleping sõlmitakse ühega ideekonkursi võitjatest, peetakse läbirääkimisi kõigi võitjatega.

(7) Euroopa Komisjoni nõudel saadab hankija käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud aluse rakendamise asjaolude kohta Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile vastavasisulise aruande.

§ 51. Riigihanke korraldamine väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena riigihangetes eeldatava maksumusega alla rahvusvahelise piirmäära

Käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud alustele on lisaks hankijal õigus korraldada riigihange väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja:

1) hankelepingu ese on tarkvaralitsents või litsents kasutada raamatukogu dokumente või andmebaasi;

2) ostetakse asju väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga;

3) ostetakse asju või tellitakse teenuseid või ehitustöid diplomaatilise esinduse jaoks välisriigis;

4) ostetakse asju või tellitakse teenuseid kinnipidamisasutuselt või selle tootmisüksusi haldavalt riigi äriühingult käesoleva seaduse § 6 lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud avaliku sektori hankija poolt;

5) hankelepingu ese on õhustransporditeenused;

6) hankelepingu ese on arhivaal, teavik, teavikute kasutuslitsents või muuseumikogusse arvatav kultuuriväärtusega asi ja hankijaks on muuseum, arhiiv või raamatukogu;

7) hankelepingu ese on teadus- ja arendustegevuseks otseselt kasutatav asi ja hankijaks on teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse alusel atesteeritud teadus- ja arendusasutus;

- 8) ostetakse asju seoses lavastuse või kontsertkava ettevalmistamise ja läbiviimisega ning hankijaks on etendusasutus;
- 9) võistleva dialoogi, innovatsioonipartnerluse või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või kõik esitatud pakkumused või taotlused olid mittevastavad ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

2. jaotis

Avatud hankemenetlus

§ 52. Avatud hankemenetluse põhimõtted

Avatud hankemenetluses võib pakkumuse esitada iga ettevõtja, kes vastab võimalikele käesoleva seaduse § 8 lõike 3 alusel kehtestatud piirangutele.

§ 53. Pakkumuste esitamine, avamine ja hindamine

(1) Koos pakkumusega esitab pakkuja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija avab kõik pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitatud pakkumused, kontrollib kõigi pakkujate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule ja kvalifitseeritud pakkujate pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas seaduses sätestatud hankemenetluse korrale.

(3) Hankija võib kontrollida pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hinnata vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas seaduses sätestatud hankemenetluse korrale enne pakkujate suhtes kõrvaldamise aluste puudumise ja kvalifikatsiooni kontrollimist. Sellisel juhul tagab hankija, et hankelepingut ei sõlmita sellise pakkujaga, kes oleks tulnud käesoleva seaduse § 95 alusel hankemenetlusest kõrvaldada või kes ei vasta hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele.

(4) Hankijal on avatud hankemenetluses keelatud pidada läbirääkimisi.

3. jaotis

Piiratud hankemenetlus

§ 54. Piiratud hankemenetluse põhimõtted

Piiratud hankemenetluses võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse, kuid pakkumuse saavad esitada üksnes need objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel hankija valitud taotlejad, kellele hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku.

§ 55. Taotluste esitamine ja läbivaatamine

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib iga tähtaegselt hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvulise alammäära, mis võib olla minimaalselt viis, ja vajadusel ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 56. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale või, juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 55 lõikele 3, vähemalt nendele valitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt registri kaudu pakkumuse esitamise ettepaneku ja teeb pakkumuse esitamiseks vajalikud riigihanke alusdokumendid registris kättesaadavaks.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

§ 57. Pakkumuste avamine ja hindamine

(1) Hankija avab kõik tähtaegselt esitatud pakkumused, kontrollib nende vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis sätestatud hankemenetluse korrale.

(2) Hankijal on keelatud pidada piiratud hankemenetluses läbirääkimisi.

4. jaotis Innovatsioonipartnerlus

§ 58. Innovatsioonipartnerluse põhimõtted

(1) Innovatsioonipartnerluse korral võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse, kuid läbirääkimistes saavad osaleda ja pakkumuse esitada üksnes need hankija poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejad, kellele hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku.

(2) Innovatsioonipartnerluse võib luua ühe või mitme pakkujaga.

§ 59. Taotluste esitamine ja läbivaatamine innovatsioonipartnerluses

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib iga tähtaegselt hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvulise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja vajadusel ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid võivad eelkõige olla seotud taotleja suutlikkusega teadus- ja arendustegevuse ning innovaatiliste lahenduste väljatöötamise ja rakendamise valdkonnas.

§ 60. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine innovatsioonipartnerluses

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale või, juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 59 lõikele 3, vähemalt vastavale arvule väljavalitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt ja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis pakkumuse esitamise ettepaneku.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele, arvestades käesoleva seaduse § 61 lõikes 4 sätestatud.

(3) Pakkumuse esitamise ettepanekuga teeb hankija riigihanke alusdokumendid registris kättesaadavaks. Hankija jätab riigihanke alusdokumentidesse lisamata käesoleva seaduse § 78 lõikes 4 nimetatud teabest selle, mis innovatsioonipartnerluse olemusest tulenevalt ei ole pakkumuse esitamise ettepaneku tegemise hetkel kindlaks määratavad või mille üle hankemenetluse käigus läbi räägitakse. Hankija võib määrata läbiräägitavatele tingimustele miinimumtaseme, mille üle hankemenetluse käigus läbi ei räägita.

§ 61. Pakkumuste avamine ja läbirääkimiste pidamine innovatsioonipartnerluses

(1) Hankija avab kõik tähtaegselt esitatud esialgsed pakkumused ja kontrollib nende vastavust tingimustele, mida ta on riigihanke alusdokumentides sätestanud.

(2) Hankija võib vastavaks tunnistatud pakkumuste ja etapiviisiliselt läbi viidavate läbirääkimiste puhul kõikide edasiste pakkumuste üle läbirääkimisi pidada, et valida välja edukas pakkumus. Läbi ei räägita hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

(3) Läbirääkimiste ajal tagab hankija kõigi pakkujate võrdse kohtlemise ega avalda läbirääkimiste käigus saadud teavet diskrimineerival viisil, mis võiks anda ühele pakkujale eelise teiste pakkujate ees. Hankija ei avalda pakkuja või taotleja esitatud konfidentsiaalset teavet teistele läbirääkimistes osalejatele ilma taotleja või pakkuja nõusolekuta.

(4) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse riigihanke alusdokumentides, võib ta korraldada läbirääkimised järjestikuste etappidena, vähendades igas etapis läbiräägitavate pakkumuste arvu, kohaldades selleks riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume. Sobivate pakkumuste olemasolu korral peab viimases etapis läbi räägitavate pakkumuste arv olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(5) Hankija teavitab kõiki menetluses osalevaid pakkujaid, kelle pakkumusi ei ole käesoleva paragrahvi lõike 4 kohaselt kõrvale lükatud, üheaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas

vormis kõikidest tehnilises kirjelduses või muudes tingimustes tehtud muudatustest ja annab pakkujatele piisavalt aega uute pakkumuste esitamiseks. Läbiräägitavate tingimuste miinimumtasemes ei ole muudatuste tegemine lubatud.

§ 62. Pakkumuste hindamine innovatsioonipartnerluses

(1) Hankija teavitab pakkujaid läbirääkimiste lõpetamisest ja määrab tähtja lõplike pakkumuste esitamiseks. Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast läbirääkimiste lõpetamise kohta teate esitamist. Lõplike pakkumuste üle läbi ei räägita.

(2) Hankija kontrollib lõplike pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis sätestatud hankemenetluse korrale.

§ 63. Innovatsioonipartnerluse loomine

(1) Hankelepingus innovatsioonipartnerluse loomiseks määrab hankija kindlaks innovatsioonipartnerluse struktuuri kuuluvad järjestikud etapid, vahe-eesmärgid ja tasu osamaksetena tasumine. Innovatsioonipartnerluse etappide kindlaks määramisel võtab hankija arvesse teadusuuringute ja innovatsiooniprotsessi osi, mis võivad hõlmata asjade tootmist, teenuste osutamist või ehitustööde tegemist.

(2) Kui hankija on sellise võimaluse ja tingimused riigihanke alusdokumentides ette näinud, võib ta vastavalt vahe-eesmärkide täitmisele pärast iga etappi otsustada innovatsioonipartnerlus lõpetada või vähendada innovatsioonipartnerluse loomiseks hankelepingu sõlminud pakkujate (edaspidi *partnerid*) arvu.

(3) Innovatsioonipartnerluse struktuuri, sealhulgas etappide kestuse ja maksumuse kindlaks määramisel võtab hankija arvesse kavandatava lahenduse uuenduslikkust ja selle väljatöötamiseks vajalikke teadusuuringute ja innovatsioonitegevuse iseloomu. Innovatsioonipartnerluse tulemusena hangitavate asjade, teenuste ja ehitustööde maksumus ei tohi olla ebaproportsionaalne võrreldes nende väljaarendamiseks tehtavate investeeringutega.

(4) Hankija ei avalda teistele partneritele innovatsioonipartnerluse käigus pakutud lahendusi ega muud konfidentsiaalset teavet ilma selle partneri nõusolekuta.

5. jaotis Võistlev dialoog

§ 64. Võistleva dialoogi põhimõtted

Võistleva dialoogi korral võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse ning hankija peab tema poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejatega dialoogi vormis läbirääkimisi, et välja selgitada üks või mitu kasutusomaduste ja funktsionaalsete nõuete poolest kõige enam tema vajaduste rahuldamiseks sobivat lahendust.

§ 65. Taotluste esitamine ja läbivaatamine võistlevas dialoogis

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib kõigi tähtaegselt hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotlejate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ning hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvilise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja vajadusel ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 66. Dialoogi läbiviimine

(1) Hankija teeb kõigile kvalifitseeritud taotlejatele või, juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 65 lõikele 3, vähemalt vastavale arvule välja valitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt ja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku alustada dialoogi hankija vajadusi kõige paremini rahuldava lahenduse või lahenduste väljaselgitamiseks.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem kui hanketeates nimetatud taotlejate arvuline alammäär, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes kõigile kvalifitseeritud taotlejatele ettepaneku alustada dialoogi.

(3) Hankija tagab kõikide dialoogis osalevate taotlejate võrdse kohtlemise dialoogi ajal. Hankija ei või avaldada teavet diskrimineerival viisil ega avaldada dialoogi käigus taotleja pakutud lahendusi ega muud konfidentsiaalset teavet teistele dialoogis osalevatele taotlejatele ega kolmandatele isikutele ilma taotleja nõusolekuta.

(4) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse hanketeates või kirjeldavas dokumendis, võib ta pidada dialoogi järjestikuste etappidena, vähendades igas etapis arutatavate lahenduste arvu, kohaldades selleks riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume. Sobivate lahenduste olemasolu korral peab viimases etapis arutatavate lahenduste arv olema konkurentsi tagamiseks piisav.

(5) Dialoogi käigus võib arutada kõiki tulevase hankelepingu tingimusi.

(6) Hankija peab dialoogi taotlejatega tema vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamiseni.

(7) Dialoogi käigus välja töötatud lahendus või lahendused kantakse protokollile, mille allkirjastavad hankija ja taotleja.

(8) Hankija võib anda pakkujatele auhindu või maksta osalemistasu dialoogi käigus pakutud lahenduste väljatöötamisega seotud kulude hüvitamiseks, mille suurust võib diferentseerida sõltuvalt pakutud lahenduse sobivusest esitatud tingimustele.

§ 67. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine, pakkumuste avamine ja pakkumuste hindamine võistlevas dialoogis

(1) Pärast oma vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamist teavitab hankija kõiki dialoogis osalevaid taotlejaid dialoogi lõpetamisest ning teeb neile samaaegselt

ja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis pakkumuse esitamise ettepaneku dialoogi käigus esitatud ja täpsustatud lahenduste alusel. Pakkumuse esitamise ettepanek peab sisaldama seda käesoleva seaduse § 78 lõikes 4 nimetatud teavet, mis on vajalik pakkumuste esitamiseks ja hankemenetluse nõuetekohaseks läbiviimiseks ning mida ei ole nimetatud hanketeates või kirjeldavas dokumendis.

(2) Hankija avab kõik pakkumused ja kontrollib nende vastavust hankelepingu eseme kirjeldusele ja nõuetele, mida ta on riigihanke alusdokumentides sätestanud, ning hindab kõiki vastavaks tunnustatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis sätestatud hankemenetluse korrale.

(3) Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast pakkumuse esitamise ettepaneku tegemist.

6. jaotis

Konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus

§ 68. Konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse põhimõtted

Konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral võib iga ettevõtja esitada hankemenetluses osalemise taotluse ning hankija teeb enda poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejatele pakkumuse esitamise ettepaneku ning peab nendega läbirääkimisi pakkumuste üle, et parandada nende sisu ja valida välja edukas pakkumus.

§ 69. Taotluste esitamine ja läbivaatamine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Koos hankemenetluses osalemise taotlusega esitab taotleja hankepassi vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija kontrollib iga tähtaegselt taotluse esitanud taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

(3) Hankija võib piirata taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvulise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja vajadusel ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 70. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija teeb igale kvalifitseeritud taotlejale või, juhul kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 69 lõikele 3, vähemalt vastavale arvule väljavalitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis pakkumuse esitamise ettepaneku.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

(3) Pakkumuse esitamise ettepanekuga teeb hankija riigihanke alusdokumendid taotlejatele registris kättesaadavaks. Hankija jätab riigihanke alusdokumentidesse lisamata käesoleva seaduse § 78 lõikes 4 nimetatud teabest selle, mis konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse olemusest tulenevalt ei ole pakkumuse esitamise ettepaneku tegemise hetkel kindlaks määratav või mille üle hankemenetluse käigus läbi räägitakse. Hankija määrab läbiräägitavatele tingimustele miinimumtaseme, mille üle hankemenetluse käigus läbi ei räägita.

§ 71. Pakkumuste avamine ja läbirääkimiste pidamine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija avab kõik tähtaegselt esitatud esialgsed pakkumused, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul, ja kontrollib nende vastavust riigihanke alusdokumentide tingimustele.

(2) Konkurentsipõhise hankemenetluse alustamisel käesoleva seaduse § 49 lõike 3 punktis 2 sätestatud alusel alustab hankija läbirääkimisi pakkumuste üle üksnes kõigi nende pakkujatega, kes varem avatud või piiratud hankemenetluse käigus kvalifitseeriti ja kes esitasid pakkumuste avamisel kontrollitud vormilistele nõuetele vastava pakkumuse. Sel juhul teeb hankija põhjendatud kirjaliku otsuse kõikide pakkumuste sisulise mittevastavuse kohta pakkumusi tagasi lükkamata ja pakkumuste üle peetavate läbirääkimiste alustamise kohta.

(3) Hankija võib vastavaks tunnistatud pakkumuste ja etapiviisiliselt läbi viidavate läbirääkimiste puhul kõikide edasiste pakkumuste üle läbirääkimisi pidada, et valida välja edukas pakkumus. Läbi ei räägita hindamiskriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

(4) Läbirääkimiste ajal tagab hankija kõigi pakkujate võrdse kohtlemise ega avalda läbirääkimiste käigus saadud teavet diskrimineerival viisil, mis võiks anda ühele pakkujale eelise teiste ees. Hankija ei avalda pakkuja või taotleja esitatud konfidentsiaalset teavet teistele läbirääkimistes osalejatele ilma taotleja või pakkuja nõusolekuta.

(5) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse riigihanke alusdokumentides, võib ta korraldada läbirääkimised järjestikuste etappidena, vähendades igas etapis läbiräägitavate pakkumuste arvu, kohaldades selleks riigihanke alusdokumentides sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume. Sobivate pakkumuste olemasolu korral peab viimases etapis läbiräägitavate pakkumuste arv olema piisav konkurentsi tagamiseks.

(6) Hankija võib otsustada konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse läbi viia ilma läbirääkimisi pidamata, kui ta on sellise võimaluse riigihanke alusdokumentides sätestanud.

§ 72. Pakkumuste hindamine konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija teavitab pakkujaid läbirääkimiste lõpetamisest ja määrab tähtaja lõplike pakkumuste esitamiseks. Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast läbirääkimistest lõpetamise kohta teate esitamist. Lõplike pakkumuste üle läbi ei räägita.

(2) Hankija kontrollib lõplike pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele ja hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis sätestatud hankemenetluse korrale.

7. jaotis

Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus

§ 73. Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse kord

(1) Hankija teeb ühele või mitmele ettevõtjale, kelle majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus on hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks eeldatavalt piisavad, ettepaneku pidada läbirääkimisi hankelepingu sõlmimiseks.

(2) Läbirääkimiste pidamise ettepanekus võib hankija teha ettepaneku pakkumuste esitamiseks hankija määratud tähtpäevaks.

(3) Hankijal on õigus väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse puhul kalduda kõrvale käesoleva seaduse § 46 lõikes 1 sätestatust.

(4) Hankija kontrollib vajadusel ettevõtja kvalifikatsiooni vastavust esitatud kvalifitseerimise tingimustele käesolevas seaduses sätestatud korras enne hankelepingu tingimuste üle läbirääkimiste alustamist, esitades selleks koos läbirääkimiste pidamise ettepanekuga kvalifitseerimise tingimused, kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide esitamise nõuded ja vajadusel hankeeseme kirjelduse.

(5) Kui hankija teeb läbirääkimiste pidamise ettepanekus ka ettepaneku pakkumuste esitamiseks, avab ta kõik tähtaegselt esitatud pakkumused ja kontrollib nende vastavust riigihanke alusdokumentide tingimustele.

(6) Hankija peab ettevõtja või ettevõtjatega hankelepingu tingimuste üle läbirääkimisi, et sõlmida hankeleping vastavalt hankija kehtestatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele.

(7) Hankija ei sõlmi hankelepingut ettevõtjaga, kellel või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmel või muul seaduslikul või asjaomase riigihankega seotud lepingulisel esindajal on käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise alus.

2. jagu

Hankemenetluse üldalused

1. jaotis

Hankemenetluse algamine ja lõppemine, riigihanke alusdokumendid

§ 74. Hankemenetluse algamine ja lõppemine

(1) Hankemenetlus, välja arvatud väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus ja käesoleva seaduse § 49 lõike 3 punkti 2 alusel läbi viidav konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus, algab hanketeate avaldamisega registris. Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus algab pakkumuse esitamiseks või läbirääkimiste pidamiseks ettepaneku tegemisega ühele või mitmele hankija valitud ettevõtjale.

(2) Hanketeate avaldamisega registris avatud hankemenetluse puhul või muude riigihanke alusdokumentide esitamisega taotlejatele või ettevõtjatele teistes hankemenetlustes loetakse esitatuks ettepanek esitada pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele.

(3) Hankemenetlus lõpeb:

- 1) hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega;
- 2) kõikide pakkumuste tagasilükkamisega põhjusel, et ühtegi pakkumust ei tunnistatud vastavaks või kõigi pakkumuste maksumus oli põhjendamatult madal;
- 3) kõikide pakkumuste tagasilükkamisega käesoleva seaduse §-s 116 sätestatud alustel;
- 4) kõikide pakkujate või taotlejate hankemenetlusest kõrvaldamise või kvalifitseerimata jätmisega;
- 5) pakkumuste või taotluste esitamata jätmisega selleks käesolevas seaduses sätestatud korras ette nähtud tähtaja jooksul;
- 6) hankemenetluse kehtetuks tunnistamisega hankija enda otsusega Rahandusministeeriumi järelevalvemenetluses tehtud ettekirjutuse alusel või põhjendatud vajaduse korral omal algatusel;
- 7) kõigi pakkumuste jõusoleku tähtaja lõppemisega, kui ükski pakkuja ei ole nõus pakkumuse jõusoleku tähtaega pikendama.

(4) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, lõpeb hankemenetlus iga osa suhtes mõne käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud aluse esinemisel või juhul, kui käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 6 nimetatud otsus hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks tehakse kogu hankemenetluse kohta.

§ 75. Hanketeade

Avatud hankemenetluse, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse alustamiseks esitab hankija registrile hanketeate.

§ 76. Eelteade ja hankijaprofiili teade

(1) Hankija võib kavandatavast hankemenetlusest teavitamiseks esitada registrile või avaldada hankijaprofiilis eelteate. Kui hankija avaldab eelteate hankijaprofiilis, esitab ta registrile sellekohase hankijaprofiili teate ega avalda eelteadet hankijaprofiilis enne selle avaldamist registris. Eelteade, välja arvatud sotsiaal- ja erimenetluses esitatav eelteade, võib sisaldada teavet maksimaalselt järgmise 12 kuu jooksul alustatava hankemenetluse kohta eelteate avaldamisest arvates.

(2) Kui hankija soovib kohaldada käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 1 või § 94 lõike 4 punktis 1 sätestatud lühendatud tähtaegu pakkumuste esitamiseks, peab ta esitama registrile või avaldama hankijaprofiilis eelteate 35 päeva kuni 12 kuud enne hanketeate esitamise kuupäeva.

§ 77. Vabatahtlik teade

(1) Hankija võib esitada registrile vähemalt 14 päeva enne hankelepingu sõlmimist eelneva vabatahtliku teate, kui hankija on jätnud hanketeate esitamata, eeldades et hankelepingu sõlmimine ilma hanketeate eelneva avaldamiseta on käesoleva seaduse kohaselt lubatud.

Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, esitatakse vabatahtlik teade vähemalt 10 päeva enne hankelepingu sõlmimist.

(2) Vabatahtlik teade sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- 1) hankija nimi ja kontaktandmed;
- 2) hankelepingu eseme kirjeldus;
- 3) hankija põhjendus selle kohta, miks ta otsustas sõlmida hankelepingu ilma hanketeadet esitamata;
- 4) selle ettevõtja nimi ja kontaktandmed, kellega hankija kavatses sõlmida hankelepingu;
- 5) muu asjakohane teave.

§ 78. Riigihanke alusdokumendid

(1) Riigihanke alusdokumendid koostab hankija vastavalt käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja teeb need ettevõtjatele hankemenetluse algamisest arvates piiranguteta tasuta kättesaadavaks, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Kui riigihanke alusdokumente ei ole mõnel käesoleva seaduse § 46 lõikes 2 nimetatud põhjusel võimalik registris kättesaadavaks teha, märgib hankija seda hanketeates ja edastab riigihanke alusdokumendid kõikidele vastava taotluse esitanud ettevõtjatele hiljemalt kuus päeva enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, kui neid on õigeaegselt taotletud. Käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 2 ning § 94 lõike 4 punktis 2 ja lõikes 5 nimetatud juhtudel edastab hankija riigihanke alusdokumendid hiljemalt neli päeva enne pakkumuste esitamise tähtpäeva.

(3) Riigihanke alusdokumentides, välja arvatud hanketeates, esitatava teabe konfidentsiaalsena hoidmiseks võib hankija hanketeates kehtestada nõuded või meetmed ning piirata nõudeid või meetmeid mittetäitvate ettevõtjate ligipääsu sellisele konfidentsiaalsele teabele. Sellisel juhul ei pea hankija tegema riigihanke alusdokumente registris kättesaadavaks.

(4) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti või kui vastav teave ei ole nimetatud hanketeates, sisaldavad riigihanke alusdokumendid vähemalt järgmist teavet:

- 1) vastavalt käesoleva seaduse §-des 88–90 sätestatud koostatud hankelepingu eseme tehniline kirjeldus, välja arvatud innovatsioonipartnerluse korral;
- 2) pakkumuste hindamise kriteeriumid vastavalt käesoleva seaduse §-des 86 ja 87 sätestatud;
- 3) alternatiivsete lahenduste ja nende esitamise nõuded, sealhulgas teave selle kohta, kas hankija lubab või nõuab alternatiivsete lahenduste esitamist üksnes lisaks kõigile hanke alusdokumentides sätestatud tingimustele vastavale lahendusele või iseseisvalt;
- 4) kõik tulevase hankelepingu tingimused, mis võivad hõlmata majanduslikke, innovatsiooniga seotud, keskkonnaalaseid, sotsiaalseid või tööhõivealaseid kaalutlusi, välja arvatud käesoleva lõike punktis 5 nimetatud asjaolud, mille üle hankemenetluse käigus läbi räägitakse;
- 5) kõik need asjaolud, mille kohta hankija soovib võistlevaid pakkumusi;
- 6) käesoleva seaduse §-s 122 nimetatud teave alltöövõtjate kohta;
- 7) konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses läbirääkimiste pidamise kord;
- 8) teave võistleva dialoogi või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse järjestikuste etappidena korraldamisest;
- 9) nõutud dokumentide ja andmete loetelu;

- 10) teave selle kohta, kas pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist;
- 11) pakkumuse ja muude ettevõtja esitatavate dokumentide koostamise keel või keeled, kui hankija lubab pakkumusi esitada ka võõrkeeles;
- 12) pakkumuse hinna või kulu esitamise struktuur ja valuuta;
- 13) näidiste esitamise tingimused ja kord, kui hankija nõuab näidise esitamist;
- 14) võistleva dialoogi korral teave pakkujatele antavate auhindade või makstavate osalustasude kohta, kui hankija on auhinna andmise või osalemistasu maksmise ette näinud;
- 15) teave käesoleva seaduse § 128 lõike 1 punktis 2 nimetatud auhinna või osalemistasu kohta;
- 16) pakkumuste esitamise tähtpäev ja avamise aeg;
- 17) pakkumuste jõusoleku minimaalne tähtaeg;
- 18) pakkumuse tagatise suurus ja realiseerimise tingimused, kui hankija nõuab pakkumuse tagatise esitamist;
- 19) kontaktandmed, kust on võimalik riigihanke alusdokumentide sisu kohta täiendavat teavet küsida;
- 20) kõikide pakkumuste tagasilükkamise alused, kui hankija soovib neid kehtestada.

(5) Riigihankes, mis võimaldab läbirääkimisi, jätab hankija riigihanke alusdokumentidesse lisamata need andmed, mis riigihanke olemusest tulenevalt ei ole kindlaks määratavad või mille üle riigihankes läbi räägitakse.

(6) Kui hankelepingu esemeks on maanteeõiduk, peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama tingimusi, mis arvestavad sõiduki kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjudega. Täpsemad tingimused maanteeõiduki hankimisel arvessevõetavate sõiduki kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjude kohta kehtestab Vabariigi Valitsus.

(7) Kui teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel ei toimu registri kaudu, peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatule järgmisi andmeid:

- 1) pakkumuse struktuur ja pakkumuse märgistamise nõuded;
- 2) pakkumuste esitamise koht.

(8) Erinevuste korral hanketeates ja teistes riigihanke alusdokumentides esitatud teabe vahel lähtutakse hanketeates esitatust.

(9) Kui hankijad korraldavad riigihanke ühiselt käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud alusel, nimetab riigihanget korraldama volitatud hankija riigihanke alusdokumentides sõlmitavate hankelepingute poolteks olevad hankijad, nende jagunemise hankelepingute lõikes ja nende osakaalud hankelepingutest tulenevate kohustuste kandmisel.

§ 79. Riigihanke alusdokumentide täiendavad andmed innovatsioonipartnerluse korral

(1) Innovatsioonipartnerluse korral kirjeldab hankija riigihanke alusdokumentides võimalikult täpselt oma vajadust nende tulevase hankelepingu esemeks olevate innovaatiliste asjade, teenuste või ehitustööde järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul olemasolevate asjade, teenuste või ehitustööde soetamise või tellimisega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjeldusele lisab hankija hankelepingu esemele esitatavad miinimumnõuded, millele kõik pakkumused peavad vastama.

(3) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides innovatsioonipartnerluse korral intellektuaalomandi õiguste suhtes kohaldatava korra.

§ 80. Riigihanke alusdokumentide täiendavad andmed elektroonilise oksjoni korraldamisel

Kui hankija on teavitanud hanketeates elektroonilise oksjoni korraldamisest, peavad riigihanke alusdokumentides täiendavalt sisalduma vähemalt järgmised andmed:

- 1) pakkumuses esitatavad arvuliselt või protsendiliselt kindlaks määratavad näitajad, mille väärtuste võrdlemine on elektroonilise oksjoni esemeks;
- 2) käesoleva paragrahvi punktis 1 nimetatud näitajate väärtuste piirangud, mis tulenevad hankelepingu esemest;
- 3) teave, mida pakkujatele elektroonilise oksjoni käigus antakse, ning vajaduse korral teabe andmise aeg;
- 4) teave elektroonilise oksjoni pidamise korra kohta;
- 5) tingimused, mille alusel pakkujad elektroonilisel oksjonil osalevad, eelkõige minimaalsed vahemikud, mille võrra peavad oksjoni käigus esitatavad uued väärtused või hinnad varem pakutud väärtustest või hindadest erinema;
- 6) asjakohane teave kasutatavate elektrooniliste vahendite ja veebiühenduse korralduse ning tehniliste omaduste kohta.

§ 81. Kirjeldav dokument võistlevas dialoogis

Võistleva dialoogi puhul võib hankija koostada eraldi kirjeldava dokumendi, milles sisalduvad järgmised andmed:

- 1) hankelepingu eseme kirjeldus või viide vastavale veebiaadressile, kui hankija tagab kirjeldusele piiramatu ja täieliku elektroonilise juurdepääsu;
- 2) viide avaldatud hanketeatele;
- 3) dialoogi alustamise aeg ja koht ning kasutatav keel või keeled;
- 4) dialoogis osalejatele esitatavad tingimused selle kohta, kas hankija nõuab dialoogi käigus välja pakutud lahenduste intellektuaalse või muu omandi üleandmist, kas pakutud lahendused on kättesaadavad teistele dialoogis osalejatele ja kas lõplikud pakkumused esitatakse ühe, hankija välja valitud lahenduse alusel või dialoogi käigus iga taotleja enda pakutud lahenduse alusel;
- 5) dialoogi käigus antava auhinna või makstava osalemistasu suurus, väljamaksmise tingimused ja kord, kui hankija on auhinna andmise või osalemistasu maksmise ette näinud;
- 6) dialoogi pidamise kord, mis muu hulgas sisaldab dialoogi esemeks olevate lahenduste arvu vähendamise meetodikat, kui hankija peab dialoogi järjestikuste etappidena.

§ 82. Riigihanke alusdokumentide muutmise ja tõrge riigihangete registris

(1) Hankija võib muuta hanketeadet või muid riigihanke alusdokumente enne pakkumuste või piiratud, konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, võistlevas dialoogis ja innovatsioonipartnerluses taotluste esitamise tähtpäeva. Hankija muudab pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva pärast selle saabumist üksnes juhul, kui esialgse pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva saabumisel on hankemenetlus käesoleva seaduse § 212 lõikes 1 nimetatud või käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud korras peatatud.

(2) Kui pakkumusi või taotlusi saab esitada üksnes registri kaudu ja register ei ole pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva saabumisel või kaheksa tunni jooksul enne nimetatud tähtpäeva saabumist töökorras, peatub riigihange automaatselt ja pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäev ei saabu.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul pikendab hankija registri töö taastumise järel pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega mõistliku aja võrra, kuid mitte vähem kui ühe päeva võrra muudetud tähtajaga hanketeate avaldamisest või muude muudetud tähtajaga riigihanke alusdokumentide registris kättesaadavaks tegemisest arvates. Riigihangete puhul, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, pikendab hankija pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega vähemalt viie päeva võrra.

(4) Menetluse peatumisel võib hankija teha üksnes käesoleva paragrahvi lõike 1 teises lauses ja lõikes 3 nimetatud toiminguid. Käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel peatunud riigihange jätkub pärast muudetud hanketeate avaldamist registris või muude muudetud riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemist.

(5) Hanketeate muutmiseks esitab hankija registrile muudetud hanketeate ja teavitab hanketeate muutmise viivitamata kõiki pakkujaid, taotlejaid ja muid temale teada olevaid vastava riigihankega seotud ettevõtjaid, märkides eraldi ära hanketeate osad, mida muudeti.

(6) Muude riigihanke alusdokumentide muutmisel teeb hankija muudetud riigihanke alusdokumentid registris kättesaadavaks või, kui teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel ei toimu registri kaudu, edastab need üheaegselt kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kõigile pakkujatele, väljavalitud taotlejatele või teistele temale teada olevatele riigihankest huvitatud ettevõtjatele, märkides eraldi ära riigihanke alusdokumentide osad, mida muudeti.

§ 83. Tähtaegade pikendamine seoses riigihanke alusdokumentide muutmisega

(1) Riigihanke alusdokumentide muutmisel peab hankija pikendama pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega selliselt, et muudetud hanketeate registris avaldamisest arvates või muudetud riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemisest või edastamisest arvates oleks pakkumuste või taotluste esitamise tähtaeg võrdne vähemalt poolega vastavast käesoleva seaduse §-s 93 või 94 sätestatud minimaalsest tähtajast.

(2) Hankija ei pea käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaega pikendama, kui muudatused puudutavad üksnes kontaktandmeid või kui esialgsetest riigihanke alusdokumentidest lähtudes koostatud pakkumus ei saa muutuda tehtud muudatuste tõttu mittevastavaks või kui esialgse hanketeate alusel kvalifitseerimise tingimustele vastav pakkuja või taotleja ei saa jääda tehtud muudatuste tõttu kvalifitseerimata või kui tehtud muudatuse tõttu ei muutuks riigihankest huvitatud ettevõtjate ring või pakkumuste sisu.

(3) Kui hankija ei tee ettevõtjatele riigihanke alusdokumente kättesaadavaks käesoleva seaduse § 78 lõikes 1 nimetatud viisil või käesoleva seaduse § 78 lõikes 2 sätestatud tähtaegade jooksul või ei tee ettevõtjatele lisateavet kättesaadavaks käesoleva seaduse § 47 lõikes 1 sätestatud tähtaegade jooksul, kuigi neid taotleti õigeaegselt, pikendab hankija vajaduse ilmnemisel mõistliku tähtaja võrra pakkumuste esitamise tähtaega ja vajaduse korral lükkab edasi pakkumuste avamise aega, et kõik ettevõtjad võiksid saada kätte pakkumuse esitamiseks vajaliku teabe.

(4) Hankija võib pikendada pakkumuste või taotluste esitamise tähtaega ja sellest tulenevalt muuta pakkumuste või taotluste avamise aega. Üksnes tähtaja pikendamisel ja pakkumuste või taotluste avamise aja muutmisel ei pea muudetud tähtaeg vastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule. Tähtaeg ei pikene, kui esialgne tähtpäev saabub enne muudetud hanketeate avaldamist registris või enne muudetud riigihanke alusdokumentide kättesaadavaks tegemist. Tähtaegade lühendamine ei ole lubatud.

§ 84. Hankemenetluse lõppemisest teavitamine

(1) Hankija esitab registrile 30 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist hankelepingu sõlmimise teate või, kui hankemenetlus on lõppenud käesoleva seaduse § 74 lõike 3 punktide 2–7 alusel, märgib registris peamised hankemenetluse lõppemisega seotud asjaolud. Kui hankija ei ole käesoleva seaduse § 73 lõike 3 alusel alustanud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust registris, esitab ta hankelepingu sõlmimise teate üksnes juhul, kui hankemenetlus on lõppenud hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega.

(2) Dünaamilise hankesüsteemi ja raamlepingu korral esitab hankija hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast iga kvartali lõppu selle kvartali jooksul sõlmitud hankelepingute kohta.

(3) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, esitab ta hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast esimese hankelepingu või raamlepingu sõlmimist, kui selleks ajaks ei ole kõigi osade suhtes esinenud mõni käesoleva seaduse § 74 lõikes 3 sätestatud hankemenetluse lõppemise alustest. Ülejäänud osade kohta esitab hankija eraldi hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast iga osa suhtes hankelepingu või raamlepingu sõlmimist.

(4) Kui hankija on hankemenetlust alustanud eelteatega, märgib ta selle eelteatega hõlmatud viimase hankelepingu kohta esitatavas hankelepingu sõlmimise teates, et ei sõlmi selle eelteatega hõlmatud ajavahemikul täiendavaid hankelepinguid.

(5) Hankija jätab hankelepingu sõlmimise teates märkimata teabe, mille avaldamine takistaks õiguskaitseorganite tööd, oleks vastuolus avaliku huviga või rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nende vahelist konkurentsi.

§ 85. Euroopa Komisjonile esitatav aruanne

(1) Hankija koostab ja esitab kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel iga rahvusvahelise piirmääraga võrdse või seda ületava eeldatava maksumusega hankemenetluse ja dünaamilise hankesüsteemi loomise kohta aruande, milles sisaldub järgmine teave:

1) hankija nimi ja aadress;

2) hankelepingu, raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi ese ja maksumus;

3) kui hankija on piiratud hankemenetluses, võistlevas dialoogis, innovatsioonipartnerluses või konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses vähendanud taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, või võistlevas dialoogis või innovatsioonipartnerluses vähendanud lahenduste arvu, mille üle läbi räägitakse, siis valitud taotlejate ja tagasilükatud taotlejate nimed või valitud lahendused ja tagasilükatud lahendused pakkunud pakkujate nimed ning põhjused nende valimiseks või tagasilükkamiseks;

4) põhjendamatult madala maksumusega pakkumuste tagasilükkamise põhjused;

- 5) eduka pakkuja nimi ja põhjused tema pakkumuse edukaks tunnistamiseks;
- 6) hankelepingu või raamlepingu osa suurus, mille kohta edukas pakkuja kavatseb sõlmida allhankelepinguid, ja võimalike alltöövõtjate nimed, kui see teave on aruande koostamise ajal teada;
- 7) konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamise alus ja põhjendused;
- 8) hankemenetluse lõppemise alus ja põhjendused, kui hankelepingut või raamlepingut ei sõlmitud;
- 9) pakkumuse esitamisel elektrooniliste vahendite mittekasutamise põhjused;
- 10) tuvastatud huvide konfliktid ja nende heastamiseks kasutusele võetud meetmed.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aruannet ei koostata raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute kohta ega juhul, kui aruandes nõutud teave sisaldub hankelepingu sõlmimise teates.

2. jaotis

Pakkumuste hindamise kriteeriumid

§ 86. Pakkumuste hindamise kriteeriumide seadmine

(1) Hankija sätestab riigihanke alusdokumentides majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamiseks hankelepingu esemega seotud ja reaalselt konkurentsi tagavad pakkumuste hindamise kriteeriumid.

(2) Pakkumuste hindamise kriteeriumid on hankelepingu esemega seotud ka juhul, kui nende sätestamisel võetakse arvesse hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde tootmise, osutamise või turustamisega seotud protsesse või olulusringi muudes etappides tehtavaid tegevusi ja kulusi, isegi juhul, kui need ei ole hankelepingu eseme oluliseks osaks.

(3) Majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel võtab hankija arvesse eelkõige parima hinna ja kvaliteedi suhet, mis hõlmab kvalitatiivseid, keskkonnalaseid või sotsiaalseid kriteeriume vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatule, pakkumuse hinda või kulu, sealhulgas hankelepingu täitmisel tõenäoliselt tekkivaid kulusid ja olulusringi kulusid vastavalt käesoleva seaduse §-s 87 sätestatule.

(4) Hankija võib majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel arvestada ainult pakkumuse hinda või kulu üksnes juhul, kui hankija jaoks sõltub pakkumuse majanduslik soodsus ainult pakkumuse hinnast või kulusid ja kõik muud tulevase hankelepingu tingimused, sealhulgas hankelepingu esemega seotud kriteeriumid, on riigihanke alusdokumentides ammendavalt kindlaks määratud.

(5) Innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis arvestab hankija majanduslikult soodsaima pakkumuse väljaselgitamisel üksnes parima hinna ja kvaliteedi suhet.

(6) Hankija võib hankelepingu hinna või kulu suuruse riigihanke alusdokumentides kindlaks määrata ja hinnata pakkumusi üksnes kvalitatiivsete, keskkonnaalaste või sotsiaalsete kriteeriumide alusel.

(7) Kvalitatiivsed, keskkonnaalased või sotsiaalsed kriteeriumid võivad olla eelkõige:

- 1) kvaliteet, sealhulgas tehniline väärtus, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, ligipääsetavus, keskkondlikud, sotsiaalsed ja innovaatilised omadused ning turustamise tingimused;
- 2) hankelepingu täitmises vahetult osalevate isikute spetsiifiline tõendatud töökorraldus, kvalifikatsioon või kogemus, millest otseselt sõltub hankelepingu täitmise kvaliteet;
- 3) müügijärgne hooldus ja tehniline abi ning tarne- ja paigaldustingimused.

(8) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides suhtelise osakaalu, mille ta igale valitud pakkumuste hindamise kriteeriumile pakkumuste majandusliku soodsuse hindamiseks omistab.

§ 87. Olulusringi kulude arvestamine

(1) Olulusring on kõik asjade või ehitustööde või teenuste osutamise järjestikused või omavahel seotud etapid, seal hulgas teostatav uurimis- ja arendustegevus, tootmine, kauplemine ja selle tingimused, transport, kasutamine ning hooldus, alates tooraine hankimisest või ressursside loomisest kuni nende kõrvaldamiseni ja teenuste osutamise või kasutamise lõpuni.

(2) Olulusringis tekkivate kulude hindamisel võtab hankija osaliselt või täielikult arvesse:

- 1) hankelepingu täitmisel tekkivaid hankija või kolmandate isikute kantavaid hankelepingu eseme soetamiseks, kasutamiseks ja hooldamiseks tehtavaid ning kasutamisejärgseid kulusid;
- 2) keskkonnaalaste välismõjudega seonduvaid kindlaks määratavaid ja rahaliselt mõõdetavaid kulusid.

(3) Hankija kirjeldab riigihanke alusdokumentides meetodit, mille alusel ta olulusringi kulusid arvestab, ja märgib, milliste dokumentide esitamist ta pakkujalt kulude kindlaksmääramiseks nõuab.

(4) Keskkonnaalaste välismõjude arvestamise meetod peab olema avalikult kättesaadav ja põhinema kontrollitavatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel, mis ei pärsi konkurentsi. Kulude kindlaksmääramiseks nõutavad andmed ja dokumendid peavad olema esitatavad hoolsale pakkujale mõistlike jõupingutustega.

3. jaotis **Tehniline kirjeldus**

§ 88. Tehnilise kirjelduse sisu

(1) Tehniline kirjeldus käesoleva seaduse tähenduses on hankelepingu eseme kirjeldamiseks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsuse astet kasutades hankija kehtestatud:

- 1) asjade või teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade või teenuste omaduste ja oluliste tunnuste loetelu;
- 2) ehitustööde hankelepingu esemeks olevate ehitustööde omaduste ja neile esitatavate tehniliste nõuete kogum.

(2) Asjade või teenuste oluliste tunnuste loetelu võib hõlmata muu hulgas:

- 1) keskkonnakaitsenõudeid;

- 2) kvaliteedi- ja konstruktsiooninõudeid, sealhulgas puuetega inimeste poolt kasutatavuse nõue;
- 3) nõudeid vastavushindamisele, jõudlusele, toote kasutusomadustele, turvalisusele ja mõõtudele;
- 4) toote nimele, mille all seda turustatakse, vastavuse nõudeid;
- 5) kasutatavat terminoloogiat ja sümboleid;
- 6) testimist ja testmeetodeid;
- 7) nõudeid pakendamisele, märgistamisele ja tähistamisele ning kasutusjuhiste;
- 8) nõudeid tootmisprotsessile ja -tehnoloogiale asja või teenuse olulusringi mistahes etapis;
- 9) vastavushindamise meetodeid.

(3) Ehitustöödele esitatavate tehniliste nõuete kogum peab kirjeldama nõudeid materjalidele, toodetele või asjadele viisil, mis võimaldab hinnata nende vastavust hankija seatud objekti kasutusotstarbega.

(4) Ehitustöödele esitatavad nõuded võivad hõlmata muu hulgas:

- 1) keskkonnakaitse nõudeid ja konstruktsiooninõudeid, sealhulgas puuetega inimeste ligipääsemise nõue;
- 2) vastavushindamist;
- 3) nõudeid jõudlusele, turvalisusele või mõõtudele;
- 4) kvaliteedi tagamise meetmeid;
- 5) kasutatavat terminoloogiat ja sümboleid;
- 6) testimist ja testmeetodeid;
- 7) nõudeid pakendamisele, märgistamisele ja tähistamisele ning tootmisprotsessile ja -tehnoloogiale ehitustöö olulusringi mistahes etapis;
- 8) ehitise projekteerimise ja maksumusega seotud ettekirjutusi;
- 9) katsetamise, järelevalve ja vastuvõtmise tingimusi;
- 10) nõudeid kasutusjuhiste;
- 11) ehitamise meetodeid, tehnoloogiat ja muid tehnilisi tingimusi, mida hankija on võimeline kirjeldama ja mis seonduvad valminud ehitiste, nende materjalide või osadega.

§ 89. Tehnilise kirjelduse koostamine

(1) Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, koostab hankija tehnilise kirjelduse kas hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena, mis võib sisaldada ka keskkonnakaitse nõuded ja mis peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaks määramiseks pakkuja poolt ja hankelepingu sõlmimiseks, või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud viisil või neid kahte omavahel kombineerides.

(2) Tehnilise kirjelduse koostamisel võib hankija võtta aluseks alltoodud järjekorras:

- 1) Eesti standardiks üle võetud Euroopa standardi;
- 2) Euroopa standardi;
- 3) Euroopa tehnilise tunnustuse, mille on andnud Euroopa Liidu liikmesriigi määratud tunnustusasutus ja mis kinnitab, et tehnilisest seisukohast lähtudes sobib toode ettenähtud otstarvet täitma oma omaduste poolest, mis vastavad ehitustöödele esitatud põhinõuetele, oma tunnuste ja ettenähtud rakendamise- või kasutustingimustele vastavuse poolest;
- 4) ühtse tehnilise kirjelduse, mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi poolt tunnustatud ja Euroopa Liidu Teatajas avaldatud menetlusele;
- 5) rahvusvahelise standardi;
- 6) mõne Euroopa standardiorganisatsiooni kehtestatud tehnilise kontrollsüsteemi;

7) ehitustööde projekteerimise, arvestusmeetodite või teostamisega või toodete kasutamisega seotud Eesti algupärase standardi, Eesti tehnilise tunnustuse või Eesti tehnilise kirjelduse.

(3) Iga viidet, mille hankija teeb tehnilises kirjelduses mõnele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusele kui pakkumuse tehnilisele kirjeldusele vastavuse kriteeriumile, täiendatakse märkega „või sellega samaväärne“.

(4) Tehnilise kirjelduse koostamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel võib hankija viidata mõnele lõikes 2 nimetatud alusele kui lõikes 1 nimetatud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele vastavuse tagamise vahendile.

(5) Hankija võib pakkujalt nõuda riigihanke alusdokumentides sätestatud tehnilise kirjelduse ja pakkumuste hindamise kriteeriumide hindamiseks vajalike nõuete või hankelepingu tingimuste täitmise tõendamiseks vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuande või tõendi esitamist.

(6) Tehnilistes kirjeldustes ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada. See keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehnilise kirjelduse koostamine käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja mõistetavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märge „või sellega samaväärne“.

(7) Tehniline kirjeldus peab tagama kõigile ettevõtjatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentsile.

(8) Kui see on tehniliselt võimalik ja asjakohane, tuleb tehnilise kirjelduse koostamisel võtta arvesse puuetega inimeste võimalikke kasutusvajadusi seoses hankelepingu esemega või koostada tehniline kirjeldus nii, et kõigil oleks võimalik hankelepingu eset kasutada.

§ 90. Märghised

(1) Märghis on dokument, sertifikaat või tõend selle kohta, et asjad, teenused, ehitustööd, protsessid või menetlused vastavad teatud nõuetele.

(2) Kui tehnilise kirjelduse aluseks on muu hulgas keskkonnakaitse, sotsiaalsed või muud erinõuded, võib hankija nõuda konkreetse märghise olemasolu, mis tõendab pakutava asja, teenuse või ehitustöö vastavust nõutavatele omadustele tingimusel, et:

1) märghise nõuded on seotud üksnes hankelepingu esemeks olevale asjale, teenusele või ehitustööle esitatud tingimustega ja on kohased nende kindlaksmääramiseks;

2) märghise nõuded põhinevad kontrollitavatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel;

3) märghise kehtestamisel on kasutatud kõikidele huvitatud isikutele ja organisatsioonidele avatud menetlust;

4) märghise kasutusloa taotlemine on kõigile huvitatud isikutele avalikult kättesaadav;

5) märghise nõuded on kehtestanud isik, kelle üle ei ole märghist taotleval ettevõtjal valitsevat mõju.

(3) Hankija märghib, millistele märghise nõuetele peavad pakutavad asjad, teenused või ehitustööd vastama, kui ta ei nõua, et need vastaksid kõikidele märghise nõuetele.

(4) Kui märgis hõlmab ka nõudeid, mis ei ole seotud üksnes hankelepingu esemeks olevale asjale, teenusele või ehitustööle esitatud tingimustega, ei nõua hankija konkreetse märgise olemasolu, vaid võib viidata märgise või selle osa nõuetele, mis on seotud hankelepingu esemeks olevale asjale, teenusele või ehitustööle esitatud tingimustega ja mis on kohased nende kindlaksmääramiseks.

4. jaotis **Pakkumuse tagatis**

§ 91. Pakkumuse tagatise nõudmine, realiseerimine ja tagastamine

(1) Hankija võib pakkujalt nõuda pakkumuse tagatist pakuja poolt riigihanke käigus kohustuste täitmata jätmisega tekitatud kulude täieliku või osalise hüvitamise ja hankelepingu sõlmimise või täitmise tagamiseks, kuid mitte suuremas summas kui üks protsent hankelepingu eeldatavast maksumusest. Pakkumuse tagatist tuleb nõuda kõikidelt pakkujatelt ühesuguses summas.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, võib ta nõuda pakkumuse tagatist ka üksnes mõne osa eest proportsionaalselt osa eeldatava maksumusega. Pakkumuse tagatist osa eest tuleb nõuda kõikidelt pakkujatelt ühesuguses summas.

(3) Pakkuja esitab hankija nõutud pakkumuse tagatise krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiina või rahasumma deponeerimisena hankija arvelduskontole.

(4) Kui pakkumuse tagatis on antud tähtajalisena pakkumuse jõusoleku tähtaja lõpuni, peab pakuja pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisel käesoleva seaduse § 112 lõike 1 alusel esitama hankijale tõendi pakkumuse tagatise pikendamise kohta või esitama uue tagatise.

(5) Hankija ei tagasta pakkumuse tagatist pakkujale või realiseerib selle, kui pakuja võtab pakkumuse selle jõusoleku tähtaja jooksul pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva tagasi, pakuja muu tegevuse või tegevusetuse tõttu jääb hankeleping sõlmimata või pakuja ei asu sõlmitud hankelepingut täitma.

(6) Hankija võib jätta pakkujale pakkumuse tagatise tagastamata või selle realiseerida, kui pakuja või taotleja jäetakse kvalifitseerimata käesoleva seaduse § 178 lõikes 5 sätestatud alusel.

(7) Hankija tagastab pakkumuse tagatise pakkujale viie tööpäeva jooksul pärast:

- 1) hankemenetluse lõppemist käesoleva seaduse § 74 lõike 3 punkti 1 alusel;
- 2) käesoleva seaduse § 74 lõike 3 punktide 2–4, 6 või 7 alusel hankemenetluse lõppemise otsuse jõustumist;
- 3) tema suhtes käesoleva seaduse § 96 lõikes 6, § 98 lõikes 6 või § 114 lõikes 1 nimetatud otsuse jõustumist;
- 4) tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppemist;
- 5) tema pakkumuse tagasivõtmist käesoleva seaduse § 111 lõikes 3 sätestatud juhul.

5. jaotis **Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtajad**

§ 92. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtjad

(1) Hankija määrab pakkumuste või taotluste esitamise tähtaja lähtuvalt hankelepingu esemest, eelkõige selle keerukusest ning kogusest, mahust või hulgast.

(2) Hankija võib pakkumuste või taotluste esitamise tähtpäeva määrata esmaspäevast reedeni, välja arvatud riiklikele pühadele, ajavahemikule kella 9.00 kuni 16.00.

(3) Kui pakkumusi on võimalik esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist, määrab hankija pakkumuste esitamise tähtaja, mis võimaldab kõikidel ettevõtjatel saada pakkumuse esitamiseks piisavalt teavet.

§ 93. Pakkumuste esitamise tähtjad avatud hankemenetluses

(1) Avatud hankemenetluses ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

1) 15 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub registri kaudu;

2) 20 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu registri kaudu;

3) 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub registri kaudu;

4) 35 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu registri kaudu.

(2) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 nimetatud tähtaegu lühendada kuni 15 päevani, kui:

1) hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 sätestatud korras ja eelteade sisaldab selle esitamise ajal kogu kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet;

2) hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud objektiivsete ja kiireloomuliste asjaolude tõttu.

(3) Kui register saadab hankijale teate puuduste kõrvaldamise kohta hanketeates, määrab hankija uue pakkumuste esitamise tähtaja puudusteta hanketeate registrile esitamisest arvates.

§ 94. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtjad piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis

(1) Piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

1) 15 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;

2) 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

(2) Kui register saadab hankijale teate puuduste kõrvaldamise kohta hanketeates, määrab hankija uue taotluste esitamise tähtaja puudusteta hanketeate registrile esitamisest arvates.

(3) Piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, innovatsioonipartnerluses ja võistlevas dialoogis ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

1) 15 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;

2) 25 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub registri kaudu;

3) 30 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu registri kaudu.

(4) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tähtaegu lühendada kuni kümne päevani, kui:

1) hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 sätestatud korras ning eelteade sisaldab selle esitamise ajal kogu kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet või

2) hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud objektiivsete ja kiireloomuliste asjaolude tõttu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 sätestatud alusel võib hankija lühendada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud tähtaega 15 päevani.

3. jagu

Pakkuja ja taotleja kvalitatiivne valik

1. jaotis

Pakkuja ja taotleja kõrvaldamine

§ 95. Pakkuja ja taotleja kõrvaldamise alused

(1) Hankija ei sõlmi hankelepingat ja kõrvaldab hankemenetlusest ettevõtja:

1) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku või asjaomase riigihankega seotud lepingulist esindajat on kohtu poolt karistatud kuritegelikus ühenduses osalemise, aususe kohustuse rikkumise või korruptiivse teo, kelmuse, terroriakti toimepaneku või muu terroristliku tegevusega seotud kuriteo või sellele kihutamise, kaasaaitamise või selle katse, rahapesualase süüteo, terrorismi rahastamise, laste tööjõu kasutamise või inimkaubandusega seotud teo eest;

2) kellel on riikliku maksu, makse või keskkonnatasu maksuvõlg maksukorralduse seaduse mõttes või maksu- või sotsiaalkindlustusmaksete võlg tema asukohariigi õigusaktide kohaselt;

3) kes või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige on rahvusvahelise sanktsiooni subjekt rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 kohaldatakse kuni isiku karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või karistus on tema elu- või

asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv, kuid mitte pärast viie aasta möödumist süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisest, arvestades riigihanke algamise aega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei pea hankija kohaldama juhul, kui hankelepingu sõlmimine on hädavajalik ülekaalukast avalikust huvist tuleneval põhjusel ja ettevõtja kõrvaldamisel jääks hankeleping sõlmimata.

(4) Hankija võib jätta ettevõtjaga hankelepingu sõlmimata ja kõrvaldada hankemenetlusest ettevõtja:

1) kellel on hankija asukohajärgse kohaliku maksu maksuvõlg maksukorralduse seaduse mõttes;

2) kes on rikkunud õigusaktidest või kollektiivlepingust tulenevaid keskkonna-, sotsiaal- või tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi;

3) kes on pankrotis või likvideerimisel või kelle suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus, kelle äritegevus on peatatud või kes on muus sellesarnases olukorras tema asukohamaa õigusaktide kohaselt, välja arvatud asjade ostmisel käesoleva seaduse § 50 lõikes 4 sätestatud juhul ja tingimustel;

4) kes on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu, mis muudab tema aususe küsitavaks;

5) konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse või kooskõlastatud tegevuse tõttu;

6) kui huvide konflikti ei ole muude vahenditega võimalik vältida;

7) kelle pakkumuse või taotluse koostamisel on osalenud isik, kes on osalenud sama riigihanke ettevalmistamisel või on muul viisil hankijaga seotud ja sellele isikule seetõttu teadaolev info annab talle eelise teiste riigihankes osalejate ees ning sellest tingitud konkurentsi moonutamist ei ole muude vahenditega võimalik vältida;

8) kes on oluliselt või pidevalt rikkunud eelnevalt sõlmitud hankelepinguid nii, et vastavate rikkumiste tulemusena on kohaldatud õiguskaitsevahendeid;

9) kes on esitanud valeandmeid käesolevas paragrahvis sätestatud või käesoleva seaduse §-des 98–101 sätestatud alusel hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kohta või jätnud need andmed või käesoleva seaduse § 104 lõigete 7 ja 8 alusel hankija nõutud täiendavad dokumendid esitamata;

10) kes mõjutab tahtlikult hankijat või esitab hooletusest eksitavat teavet, mis võib ebakohaselt mõjutada hankija otsuseid riigihankes, või tegutseb eesmärgiga saada konfidentsiaalset teavet, mis võib anda talle eelise teiste riigihankes osalejate ees;

11) keda või kelle haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liiget või muud seaduslikku esindajat on karistatud maksualaste süütegude eest;

12) kellel puudub käesoleva seaduse alusel õigus taotlust või pakkumust esitada, välja arvatud käesoleva seaduse § 108 lõikes 3 või § 111 lõikes 6 sätestatud juhul.

(5) Käesoleva paragrahvi lõiget 4 kohaldatakse hankemenetlustes, mis on alanud kolme aasta jooksul lõikes 4 nimetatud teo toimepanemisest või aluse esinemisest arvates.

(6) Kui hankija tuvastab mistahes ajal riigihanke käigus, et ettevõtjal esineb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 või lõike 4 punktis 1 sätestatud alus, annab ta ettevõtjale vähemalt kolm tööpäeva maksuvõla tasumiseks või ajatamiseks. Hankija võib mõjuvatel põhjustel ettevõtjale antud tähtaega pikendada. Kui ettevõtja on hankija antud tähtpäevaks maksuvõla tasunud või ajatanud, ei kõrvalda hankija ettevõtjat hankemenetlusest.

§ 96. Kõrvaldamise aluste kontrollimine

(1) Kõrvaldamise aluste kontrollimisel kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 104 sätestatud korda.

(2) Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt tema suhtes kõrvaldamise aluste kontrollimiseks üksnes järgmiste dokumentide esitamist:

1) karistusregistri teade käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 1 nimetatud asjaolude puudumise kohta või pakkuja või taotleja asukohariigi kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument;

2) pakkujavõi taotleja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõend käesoleva seaduse § 95 lõike 1 punktis 2 ja lõike 4 punktis 1, kui see on asjakohane, ja punktis 3 nimetatud asjaolude kohta.

(3) Kui pakkuja või taotleja asukohariik ei väljasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud dokumente, võib need asendada pakkuja või taotleja või tema esindaja vande all antud tunnistuse või pädeva justiits- või haldusasutuse või notari või kutseala- või ametiliidu ees antud tunnistusega pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt.

(4) Pakkuja või taotleja hankemenetlusest kõrvaldamisel teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse. Kõrvaldatud pakkuja või taotleja ei osale edasises riigihankes.

§ 97. Heastamine

(1) Ettevõtja, kelle suhtes esineb käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 või 4 nimetatud alus, võib riigihangetes, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, esitada koos taotluse või pakkumusega või väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse raames tõendid selle kohta, et ta on võtnud meetmeid oma usaldusväärsuse taastamiseks. Sellisteks meetmeteks võivad olla näiteks süüteoga põhjustatud kahju hüvitamine või vastava kohustuse võtmine, uurimisasutustega aktiivse koostöö tegemine ja teo asjaolude põhjalik selgitamine või tehnilised ning organisatsiooni ja töötajatega seotud meetmed, mis võimaldavad edasisi süütegusid ära hoida.

(2) Hankija hindab käesoleva paragrahvi lõikes 1 esitatud tõendeid ja kui ta leiab, et käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tõendid on piisavad ettevõtja usaldusväärsuse tõendamiseks, ei kõrvalda hankija pakkujat või taotlejat sellekohase põhjendatud kirjaliku otsusega hankemenetlusest ja võib sõlmida hankelepingu ettevõtjaga vaatamata kõrvaldamise aluse olemasolule.

2. jaotis

Pakkuja ja taotleja kvalifitseerimine

§ 98. Pakkuja ja taotleja kvalifikatsiooni kontrollimine

(1) Hankija võib kontrollida pakkuja või taotleja sobivust tegeleda hankelepingu täitmiseks vajaliku kutsetöoga, kehtestades kvalifitseerimise tingimused tema majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele. Kvalifitseerimise tingimused peavad olema vastavad ja proportsionaalsed hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemuse, koguse ja otstarbega.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks ja esitanud hanketeates erinevate osade suhtes erinevad kvalifitseerimise tingimused, kontrollib ta kõigi erinevate

osade suhtes pakkujate või taotlejate vastavust hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele eraldi.

(3) Hankija ei või jätta pakkujat või taotlejat kvalifitseerimata põhjusel, et tal puuduvad varasemad hankelepingud käesoleva seaduse § 5 tähenduses.

(4) Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud dokumentide sisu selgitamist või selgitamist võimaldavate andmete või dokumentide esitamist või täiendamist, andes selleks vähemalt kolme tööpäeva pikkuse tähtaja. Hankija võib mõjuvatel põhjustel pakkujale või taotlejale antud dokumentide või selgituste esitamise tähtaega pikendada.

(5) Kui pakkuja või taotleja ei esita hankija antud tähtaja jooksul kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalikke dokumente või esitatud dokumentide sisu kohta selgitust või selgitamist võimaldavaid andmeid või dokumente ja need andmed või dokumendid ei ole hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

(6) Pakkuja või taotleja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse. Kvalifitseerimata jäetud pakkuja või taotleja ei osale edasises riigihankes.

(7) Hankija võib otsustada, et pakkuja või taotleja ei vasta käesoleva seaduse § 101 alusel sätestatud tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud tingimustele, kui ta teeb kindlaks, et vastava pakkuja või taotleja puhul esinevad vastandlikud huvid, mis võivad avaldada negatiivset mõju hankelepingu täitmisele.

§ 99. Sobivus tegeleda kutsetöoga

(1) Kui pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt tuleb ettevõtja kanda kutseala- või äriregistrisse või kui teenuste hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks on õigusaktides kehtestatud erinõuded, võib hankija nimetada hanketeates, millistele erinõuetele vastamine või registreeringute või tegevuslubade olemasolu on pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks nõutavad.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõudele vastavuse kontrollimiseks võib hankija hanketeates nõuda pakkujalt või taotlejalt registreeringu, tegevusloa või muu erinõude täitmist tõendava asjakohase tõendi või tema asukohariigi õigusaktide kohaselt vastavasse organisatsiooni kuulumise kohta tõendi esitamist, kui need ei ole hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad.

(3) Kui pakkujal või taotlejal puudub vastav registreering või tegevusluba või ta ei vasta esitatud erinõuetele või ei kuulu vastavasse organisatsiooni tema asukohariigi õigusaktide kohaselt, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

§ 100. Majanduslik ja finantsseisund

(1) Pakkuja või taotleja majandusliku ja finantsseisundi kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks võib hankija nõuda järgmiste dokumentide esitamist:

- 1) asjakohane pangaäiend või muu asjakohane ja hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokument, mis näitab, et hankelepingu täitmise tagamiseks vajalikud rahalised vahendid on vajadusel pakkuja või taotleja käsutada;
- 2) kutsealase vastutuskindlustuse tõend või muu asjakohane ja hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokument, mis näitab, et pakkujal või taotlejal on hankelepingu võimaliku rikkumisega tekkida võiva kahju hüvitamiseks vajalikud vahendid olemas või tal on võimalus neid saada;
- 3) kuni viimase kolme riigihanke algamise ajaks lõppenud majandusaasta kinnitatud aruanded või nende väljavõtted, mis näitavad nõutud varade ja kohustuste vahelise suhtarvu taset;
- 4) andmed pakkuja või taotleja kogu majandustegevuse netokäibe või netokäibe kohta hankelepinguga seotud valdkonnas või selle esemele vastavas osas kuni viimase kolme riigihanke algamise ajaks lõppenud majandusaasta jooksul, sõltuvalt ettevõtja asutamise või äritegevuse alguse kuupäevast ja nõutud minimaalse aastakäibe, sealhulgas hankelepingu valdkonnas nõutud minimaalse aastakäibe andmete olemasolust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud suhtarvu määramisel kirjeldab hankija hanketeates selleks kasutatud meetodeid ja kriteeriume.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 4 alusel võib hankija nõuda pakkuja või taotleja netokäibe olemasolu mitte suuremas summas kui kahekordne hankelepingu eeldatav maksumus. Kui hankelepingu täitmisega seotud riskide tõttu on vajalik minimaalse aastakäibe nõude määramine suuremas summas, peab hankija seda hanketeates põhjendama. Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, võib ta kehtestada sellise pakkuja või taotleja netokäibe, kes esitab pakkumuse või taotluse rohkem kui ühe osa suhtes, kõrgema nõude proportsionaalselt osade eeldatava maksumusega.

(4) Raamlepingu alusel hankelepingute sõlmimiseks minikonkursi korraldamisel arvutatakse nõutav minimaalne aastakäive samaaegselt täidetavate hankelepingute eeldatavate maksumuste summa alusel. Kui hankelepingute eeldatavad maksumused ei ole teada, arvutatakse nõutav minimaalne aastakäive raamlepingu eeldatava maksumuse alusel.

(5) Dünaamilises hankesüsteemis arvutatakse nõutav minimaalne aastakäive dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatavate maksumuste summa alusel.

(6) Kui pakkuja või taotleja ei saa mõjuval põhjusel hanketeates nõutud dokumente esitada, võib ta oma majanduslikku ja finantsseisundit iseloomustada muude hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokumentidega tingimusel, et sellega ei asetata pakkujat või taotlejat teiste pakkujate või taotlejatega võrreldes paremasse olukorda.

(7) Pakkuja või taotleja võib oma majanduslikku ja finantsseisundit iseloomustada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud majandusaasta aruannete või nende väljavõtete asemel muude asjakohaste dokumentidega, kui majandusaasta aruanded ei ole pakkuja või taotleja asukohamaa õigusaktide kohaselt avalikud.

§ 101. Tehniline ja kutsealane pädevus

(1) Pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks võib hankija nõuda hanketeates vastavalt hankelepingu alusel ostetavate asjade, tellitavate teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja kasutusviisile järgmiste andmete ja dokumentide esitamist:

- 1) riigihanke algamise ajaks lõppenud kuni 60 kuu jooksul tehtud hankija kindlaks määratud tunnustele vastavate olulisemate ehitustööde nimekiri ja tõendid selle kohta, et tööd tehti nõuetekohaselt;
- 2) riigihanke algamise ajaks lõppenud kuni 36 kuu jooksul täidetud hankija kindlaks määratud tunnustele vastavate asjade müügi või teenuste osutamise lepingute nimekiri koos nende maksumuse, kuupäevade ja infoga teiste lepingupoolte kohta;
- 3) andmed tehniliste, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate töötajate või üksuste kohta, sõltumata sellest, kas nad kuuluvad otseselt pakkuja või taotleja ettevõtte koosseisu või tegutsevad alltöövõtu korras; ehitustööde hankelepingu korral andmed ehitustööde tegemise eest vastutavate isikute või tehniliste üksuste kohta;
- 4) kvaliteedi tagamiseks kasutatavate tehniliste seadmete ning töö kvaliteedi jälgimise, analüüsimise ja teadusuuringute vahendite ning meetmete kirjeldus;
- 5) andmed tarneahela juhtimise ja jälgimise süsteemide kohta, mida ettevõtja saab lepingu täitmisel kohaldada;
- 6) andmed pakkuja või taotleja, tema juhtide või teenuste osutamise või ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta, kui need on vastavate teenuste osutamiseks või ehitustööde juhtimiseks vajalikud ja neid andmeid ei kasutata pakkumuste hindamisel;
- 7) hankelepingu täitmisel rakendatavad keskkonnajuhtimismeetmed;
- 8) töötajate, juhatuse liikmete ja muul lepingulisel alusel ettevõttes tööd tegevate isikute keskmine arv viimasel kolmel aastal;
- 9) andmed töövahendite, seadmete ja tehnilise varustuse olemasolu kohta või vastav kirjalik kokkulepe hankelepingu täitmiseks vajaliku tehnika omandamiseks või kasutusse võtmiseks;
- 10) hankelepingu osa suurus, mille suhtes pakkuja või taotleja kavatses sõlmida allhankelepingud;
- 11) hankelepingu esemeks olevate asjade näidised, kirjeldused või fotod, vajaduse korral koos tõendiga nende ehtsuse kohta;
- 12) tehnilise kontrolli või tehnilise järelevalve asutuse tõendid hankelepingu esemeks olevate asjade nõuetele vastavuse kohta koos viitega tehnilistele normidele või standarditele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktidele 1 ja 2 vastavate tingimuste sätestamisel võib hankija piisava konkurentsi tagamiseks arvesse võtta andmeid rohkem kui viie aasta eest täidetud ehitustööde lepingute või rohkem kui kolme aasta eest täidetud asjade või teenuste lepingute kohta.

(3) Kui hankelepingu esemeks olevad asjad või teenused on keerukad või eriotstarbelised, võib hankija või kokkuleppel hankijaga pakkuja või taotleja asukohariigi pädev asutus kontrollida pakkuja või taotleja tootmisvõimalusi või tehnilist pädevust ning vajaduse korral ka teadus- ja uurimistöö tegemise võimalusi ja rakendatavaid nõutud kvaliteedi tagamise meetmeid.

(4) Kui asjade hankelepingu esemeks on lisaks asjadele ka nende kohaletoomine või paigaldamine või kaasnevad muud teenused või ehitustööd, võib hankija kontrollida pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni nende teenuste osutamiseks või ehitustööde tegemiseks, arvestades eelkõige selle isiku tehnilist ja kutsealast pädevust.

(5) Kui hankija nõuab hanketeates sõltumatute asutuste tõendite esitamist selle kohta, et pakkuja või taotleja järgib kindlaid kvaliteedi tagamise standardeid, viitab ta asjakohastele Euroopa standardite seeriatel põhinevatele kvaliteedi tagamise süsteemidele, mille on kinnitanud sertifitseerimist käsitlevate Euroopa standardite seeriatele vastavad asutused.

(6) Kui hankija nõuab hanketeates käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 7 alusel rakendatavate keskkonnajuhtimismeetmete nimekirja esitamist, viitab ta Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemile (EMAS) või asjakohastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel põhinevatele ja sertifitseerimist käsitlevatele Euroopa Liidu õigusaktidele või asjakohastele Euroopa või rahvusvaheliste standardite vastavate asutuste kinnitatud keskkonnajuhtimise standarditele.

(7) Hankija tunnustab teiste Euroopa Liidu liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid ja käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhul aktsepteerib muud pakkuja või taotleja esitatud tõendusmaterjali samaväärsete keskkonnajuhtimismeetmete kohta.

(8) Kui ettevõtjal ei ole temast mitteolenevatel põhjustel võimalik selliseid tõendeid esitada, aktsepteerib muud tõendusmaterjali samaväärsete kvaliteedi tagamise meetmete kohta, kui need meetmed vastavad hankija nõutud kvaliteedi tagamise standarditele.

§ 102. Elektrooniline tõendite infosüsteem e-Certis ja siseturu infosüsteem

(1) Käesoleva seaduse §-de 95–101 rakendamisel arvestab hankija Euroopa Komisjoni elektrooniliste tõendite infosüsteemis e-Certis avaldatava teabega.

(2) Käesoleva seaduse alusel nõutava teabe õigsuse kontrollimiseks võivad hankijad kasutada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1024/2012, mis käsitleb siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2008/49/EÜ (IMI määrus) (ELT L 316, 14.11.2012, lk 1–11), alusel loodud siseturu infosüsteemi.

(3) Organisatsioonid, kes väljastavad käesoleva seaduse alusel nõutavat teavet sisaldavaid tõendeid, on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud siseturu infosüsteemi kaudu esitatud päringutele vastama viivitamata, kuid mitte hiljem kui 30 päeva jooksul päringu esitamisest arvates.

§ 103. Teise isiku vahenditele tuginemine

(1) Kui see on pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, võib pakkuja või taotleja tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele konkreetse hankelepingu täitmise raames teiste ettevõtjate vahendite alusel, sõltumata õigusliku suhte iseloomust nende isikutega. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et nendel isikutel on vastavad vahendid olemas, nad on nõus vahendite kasutamisega ning pakkuja või taotleja neid hankelepingu täitmisel kasutab.

(2) Käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktis 6 sätestatud hariduse ja kutsekvalifikatsiooni ning vastava kogemuse osas on teise isiku vahenditele tuginemine lubatud üksnes juhul, kui hankelepingu või selle osa täitmiseks on vajalik sellise hariduse, kutsekvalifikatsiooni või kogemuse olemasolu ning isikud, kelle vahenditele tuginetakse, täidavad vastavat hankelepingut või selle osa isiklikult.

(3) Kui pakkuja või taotleja soovib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele teise isiku vahendite alusel, võib hankija hanketeates nõuda, et pakkuja või taotleja ja teine isik vastutavad hankelepingu täitmise eest solidaarselt.

(4) Ühispakkujad ja ühistaotlejad võivad oma majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate vahenditele vastavalt käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustele.

(5) Hankija kontrollib, kas isikutel, kelle vahenditele vastavalt käesolevale paragrahvile tuginetakse, esinevad käesoleva seaduse §-s 95 sätestatud kõrvaldamise alused ja kas nad vastavad esitatud kvalifitseerimise tingimustele, mille osas pakkuja või taotleja on nende näitajatele tuginenud.

(6) Hankija nõuab pakkujalt või taotlejalt sellise isiku asendamist, kelle vahenditele vastavalt käesolevale paragrahvile tuginetakse ja kellel esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise alused, andes selleks vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja. Hankija võib sama tähtaja jooksul nõuda pakkujalt või taotlejalt sellise isiku asendamist, kelle suhtes esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 sätestatud kõrvaldamise alused. Kui pakkuja või taotleja hankija nõudel isikut ei asenda, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata, kui pakkuja või taotleja ei täida esitatud kvalifitseerimise tingimusi iseseisvalt.

(7) Teenuste või ehitustööde hankelepingute või asjade hankelepingute sõlmimisel, mille esemeks on ka asjade kohaletoomine või paigaldamine, võib hankija riigihanke alusdokumentides nõuda, et pakkuja või taotleja teeks teatud olulised tööd hankelepingust ise.

§ 104. Hankepass

(1) Hankija nõuab pakkuja või taotleja ajakohastatud kinnitusi sisaldava hankepassi esitamist esialgse tõendina pakkuja või taotleja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise, tema kvalifitseerimise tingimustele vastamise ja, kui see on asjakohane, taotleja vastavuse kohta käesoleva seaduse § 55 lõikes 3, § 59 lõikes 3, § 65 lõikes 3 või § 141 lõikes 2 nimetatud objektiivsetele ja mittediskrimineerivatele kriteeriumidele.

(2) Hankepass peab sisaldama:

1) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta ei vasta ühelegi käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 või 4 sätestatud tingimusele;

2) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta vastab kõikidele hanketeates ettevõtja kvalifitseerimiseks esitatud nõuetele;

3) taotleja kinnitust, et ta vastab kõikidele taotlejate arvu piiramiseks sätestatud tingimustele, kui need on sätestatud, piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse korral;

4) märget selle kohta, milline ametiasutus või kolmas isik väljastab vajadusel pakkuja või taotleja kinnitustele vastavad andmed või dokumendid, ja pakkuja või taotleja kinnitust, et tal on võimalik vajadusel viivitamata need dokumendid hankijale esitada;

5) märget selle kohta, kas pakkuja või taotleja kinnitustele vastavad andmed või dokumendid on hankijale oluliste kulutusteta elektroonilises andmekogus olevate avalike andmete põhjal tasuta kättesaadavad koos vastava veebilehe aadressi, identifitseerimisandmete ja vajadusel pakkuja või taotleja kinnitusega, et ta on nõus oma andmete väljastamisega.

(3) Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, esitatakse hankepass Euroopa Komisjoni kehtestatud standardvormil.

(4) Kui pakkuja või taotleja soovib tõendada enda vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele teiste isikute vahendite alusel, peab pakkuja või taotleja esitama hankepassi ka selle isiku kohta, kelle vahenditele ta tugineb.

(5) Pakkuja või taotleja võib ühes riigihankes esitatud hankepassi teises riigihankes uuesti esitada, kui ta kinnitab, et selles esitatud andmed on õiged.

(6) Hankija teeb otsuse hankepassis esitatud teabe alusel pakkuja või taotleja kõrvaldamise, kvalifitseerimise ja kvalifitseerimata jätmise kohta.

(7) Hankijal on õigus kontrollida pakkujal või taotlejal kõrvaldamise aluste puudumist ja tema kvalifikatsiooni kogu riigihanke vältel ja nõuda mistahes ajal pakkujalt või taotlejalt kõigi või mõne asjakohase hankepassis esitatud kinnitusele vastava dokumendi esitamist või esitatud dokumentide sisu selgitamist või selgitamist võimaldavate andmete või dokumentide esitamist või täiendamist. Kui hankijale saab teatavaks asjaolu, et pakkuja või taotleja suhtes esineb mõni kõrvaldamise alus või ta ei vasta hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele, võib hankija teha otsuse pakkuja või taotleja kõrvaldamise või kvalifitseerimise kohta ning kõrvaldada pakkuja või taotleja riigihankest või jätta ta kvalifitseerimata.

(8) Enne hankelepingu sõlmimist nõuab hankija edukalt pakkujalt kõikide asjakohaste hankepassis esitatud kinnitustele vastavate dokumentide esitamist, välja arvatud raamlepingu alusel sõlmitava hankelepingu puhul, kui raamleping on sõlmitud ühe pakkujaga või kui hankeleping sõlmitakse raamlepingus sätestatud tingimustel ilma minikonkurssi välja kuulutamata. Pärast eduka pakkuja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise ja esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastamise kontrollimist teeb hankija otsuse eduka pakkuja kõrvaldamise või kõrvaldamata jätmise ja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta.

(9) Kui pakkuja või taotleja ei esita hankija nõudmisel hankija antud vähemalt viie tööpäeva pikkuse tähtaja jooksul kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks või kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalikke dokumente või esitatud dokumentide sisu kohta selgitust või selgitamist võimaldavaid andmeid või dokumente ja need andmed või dokumendid ei ole hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad, kõrvaldab hankija pakkuja või taotleja riigihankest või jätab ta kvalifitseerimata.

(10) Hankija ei nõua käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud dokumentide esitamist, kui need dokumendid või vastavad andmed on talle andmekogus olevate andmete põhjal tasuta kättesaadavad või tal on need dokumendid või andmed olemas ja need on ettevõtja suhtes kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks või tema kvalifitseerimiseks jätkuvalt asjakohased.

§ 105. Tunnustatud ettevõtjate ametlik nimekiri ja sertifitseeritud ettevõtjad

(1) Tunnustatud ettevõtjate ametlikku nimekirja (edaspidi *nimekiri*) kantud või tunnustatud ettevõtjana sertifitseeritud (edaspidi *sertifitseeritud*) isik võib esitada oma kvalifikatsiooni tõendamiseks tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja (edaspidi *nimekirja pidaja*) tõendi tema nimekirja kandmise kohta või Euroopa sertifitseerimisstandarditele vastava

akrediteeritud sertifitseerimisasutuse (edaspidi *sertifitseerimisasutus*) tõendi tema sertifitseerimise kohta tunnustatud ettevõtjana. Nimetatud tõendites märgitakse andmed, mille alusel isik nimekirja kanti või talle tõend väljastati, ning nimekirjas isikule antud klassifikatsioon.

(2) Eestis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis nimekirja pidaja väljastatud tõend isiku nimekirja kandmise kohta või pädeva sertifitseerimisasutuse tõend tema sertifitseerimise kohta tõendab hankijale isiku vastamist käesoleva seaduse §-des 99–101 sätestatud kvalifitseerimise tingimustele nende andmete osas, mis olid isiku nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks. Nimetatud tõendid tõendavad isiku vastavust hankija kehtestatud kriteeriumile juhul, kui tema nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks olnud kriteerium oli võrdne hankija sätestatud kriteeriumiga või sellest kõrgem.

(3) Lisaks andmetele, mis ei olnud isiku nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks, võib hankija käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tõendite kõrval nõuda taotlejalt või pakkujalt täiendavat tõendit tema asukohariigis kohustuslike riiklike või kohalike maksude või sotsiaalkindlustuse maksete tasumise kohta.

(4) Hankija kohaldab käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 üksnes pakkuja või taotleja suhtes, kelle asukoht on Euroopa Liidu liikmesriigis, mis on nimekirja loomise ja pidamise korra või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimise korra kehtestanud.

(5) Kui nimekirja kantakse või sertifitseeritakse isikuid, kelle asukohariik on mõni muu Euroopa Liidu liikmesriik, ei nõuta neilt muid andmeid ega tõendeid, kui nõutakse isikutelt, kelle asukoht on Eestis. Hankija ei nõua pakkujalt või taotlejalt, kelle asukohariik on mõni muu Euroopa Liidu liikmesriik, riigihankes osalemiseks nimekirja kandmist või sertifitseerimist Eestis.

§ 106. Tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja loomine ja pidamine, ettevõtjate nimekirja kandmine ja ettevõtjate sertifitseerimine

(1) Nimekirja kandmise või sertifitseerimise tingimuste kindlaks määramisel lähtutakse üksnes käesoleva seaduse §-des 99–101 sätestatust.

(2) Nimekirja pidaja või sertifitseerimisasutus ei või põhjendamatult keelduda isiku nimekirja kandmisest või sertifitseerimisest.

(3) Nimekirja kandmist või sertifitseerimist võivad taotleda ka riigihankes ühispakkujate või -taotlejatena osaleda soovivad isikud, kes tuginevad oma kvalifikatsiooni tõendamisel teise ühispakkuja või -taotleja vahenditele. Selleks peavad need isikud nimekirja pidajale või sertifitseerimisasutusele tõendama, et vastavad vahendid on nende käsutuses kogu nimekirja kuulumist või sertifitseerimist kinnitava tõendi kehtivusaja jooksul ning isik, kelle vahenditele nimekirja kandmist või sertifitseerimist taotlev isik tugineb, vastab sama aja jooksul nendele kriteeriumidele, mille osas tema vahenditele tuginetakse.

(4) Teatud valdkonna tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja loomise, pidamise ja uuendamise ning ettevõtjate nimekirja kandmise alused ja korra või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(5) Teatud valdkonna tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidajaks on vastava valdkonna eest vastutav ministeerium. Vabariigi Valitsuse loal võib ministeerium tellida tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidamise teiselt juriidiliselt isikult, sõlmides selleks halduslepingu.

(6) Tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimiseks volitatud sertifitseerimisasutus võib nõuda ettevõtjalt tasu nimekirja kandmise või sertifitseerimise ja kande või sertifikaadi uuendamise eest. Tasu määrad, mis on kooskõlas nimekirja pidaja või sertifitseerimisasutuse asjakohaste toimingute tegemise mõistlike kuludega ja mille kehtestamisel võetakse arvesse ettevõtja kvalifitseerimise klassi ning mis ei ületa nimekirja kandmise või sertifitseerimise korral 200 eurot ja kande või sertifikaadi uuendamise korral 70 eurot, kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

4. jagu **Taotlus ja pakkumus**

1. jaotis **Taotlus**

§ 107. Taotlus

(1) Taotlus on taotleja tahteavaldus hankemenetluses osalemiseks.

(2) Taotlus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

§ 108. Taotluse esitamine

(1) Taotlus esitatakse hankijale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Taotleja võib taotluse enne taotluste esitamise tähtpäeva registri kaudu tagasi võtta. Kui taotlus või selle osa ei ole esitatud registri kaudu, esitab taotleja taotluse tagasivõtmiseks hankijale taotlusega samas vormis sellekohase teate.

(3) Taotleja ei või esitada ühist taotlust, kui ta esitab taotluse ka üksi või kui ta esitab ühise taotluse koos teiste ühistaotlejatega. Hankija jätab kõik pärast esimest üksi esitatud taotlust esitatud ühised taotlused või esimest ühist taotlust esitatud taotlused läbi vaatamata.

§ 109. Taotluse avamine

(1) Hankija avab taotlused riigihanke alusdokumentides näidatud ajal registris. Kui taotlus või selle osa ei ole esitatud registri kaudu, avab hankija taotlused või nende osad riigihanke alusdokumentides näidatud kohas.

(2) Taotluste avamisel tehakse registris avalikuks taotluse esitanud taotlejate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.

(3) Kui taotlus või selle osa ei ole esitatud registri kaudu, kontrollib hankija taotluste avamisel esitatud taotluste vastavust riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule ning koostab taotluste avamise protokollu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud protokollu kantakse taotlejate nimed, registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg, teave selle kohta, millised taotlused ei vastanud avamisel kontrollitud asjaolude alusel riigihanke alusdokumentides sätestatule, mittevastavuse põhjused ning teave taotluse läbi vaatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 108 lõike 3 alusel.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul esitab hankija taotluste avamise protokollu registrisse kolme tööpäeva jooksul taotluste avamisest arvates.

(6) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud korras registrisse protokollu esitamist tehakse registris avalikuks taotlejate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.

2. jaotis **Pakkumus**

§ 110. Pakkumuse põhimõtted

(1) Pakkumus on pakkuja tahteavaldus hankelepingu sõlmimiseks, mis on pakkujale siduv alates pakkumuste esitamise tähtpäevast vähemalt kuni riigihanke alusdokumentides määratud pakkumuse jõusoleku minimaalse tähtaja lõppemiseni.

(2) Pakkumus peab vastama riigihanke alusdokumentides sätestatud tingimustele.

(3) Pakkumuse esitamisega kinnitab pakkuja kõigi riigihanke alusdokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist. Tingimusliku pakkumuse esitamine ei ole lubatud.

(4) Ühispakkujate ühise pakkumuse esitamisel loetakse, et hankelepingu täitmise eest vastutavad ühispakkujad solidaarselt.

(5) Pakkumus on konfidentsiaalne kuni käesoleva seaduse § 117 lõikes 1 nimetatud pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemiseni. Pakkumuses sisalduvat teavet võib avalikustada üksnes käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses.

§ 111. Pakkumuse esitamine

(1) Pakkumus esitatakse hankijale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Kui pakkuja esitab pakkumuste esitamise tähtaja jooksul uue pakkumuse, ei muutu tema eelnevalt esitatud pakkumus seetõttu kehtetuks.

(3) Pakkuja võib pakkumuse enne pakkumuste esitamise tähtpäeva registri kaudu tagasi võtta. Kui pakkumus või selle osa ei ole esitatud registri kaudu, esitab pakkuja pakkumuse tagasivõtmiseks hankijale pakkumusega samas vormis sellekohase teate.

(4) Kui hankija on lubanud esitada alternatiivseid lahendusi, võib pakkuja esitada pakkumuse koos alternatiivsete lahendustega.

(5) Pakkuja märgib pakkumuses, millised andmed on pakkuja ärisaladus. Pakkuja ei või ärisaladusena märkida pakkumuse maksumust ega osamaksumusi, kui neid arvestatakse pakkumuste hindamisel, ega muid pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavaid pakkumust iseloomustavaid numbrilisi näitajaid.

(6) Pakkuja ei või esitada ühist pakkumust, kui ta esitab pakkumuse ka üksi või kui ta esitab ühise pakkumuse koos teiste ühispakkujatega. Hankija jätab kõik pärast esimest üksi esitatud pakkumust esitatud ühised pakkumused või esimest ühist pakkumust esitatud pakkumused läbi vaatamata.

(7) Ettevõtjal ei ole õigust esitada pakkumust, kui:

- 1) hankija on riigihanke alusdokumentides sätestanud, et pakkumust saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist ja ettevõtja ei ole seda hankija määratud ajal teinud;
- 2) hankija on reserveerinud hankelepingu käesoleva seaduse § 14 alusel ja ettevõtja ei vasta nimetatud paragrahvis sätestatud tunnustele.

(8) Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud pakkumuse läbi vaatamata.

(9) Kui pakkumus või selle osa esitatakse käesoleva seaduse § 46 lõikes 2 sätestatud korras, esitab hankija pakkujale tema nõudmisel viivitamata kinnituse pakkumuse või selle osa kättesaamise kohta.

§ 112. Pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamine

(1) Pakkuja võib pikendada pakkumuse jõusoleku tähtaega omaalgatuslikult või hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis tehtud ettepanekul.

(2) Hankija on kohustatud tegema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepaneku igale vastavale pakkujale vähemalt kümme päeva enne tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppu, kui hankemenetlus ei ole selleks hetkeks lõppenud. Pakkuja teavitab hankijat pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisest või sellest keeldumisest viie tööpäeva jooksul vastava ettepaneku saamisest arvates.

§ 113. Pakkumuste avamine

(1) Hankija avab pakkumused riigihanke alusdokumentides näidatud ajal registris. Kui pakkumus või selle osa ei ole esitatud registri kaudu, avab hankija pakkumused või nende osad riigihanke alusdokumentides näidatud kohas.

(2) Pakkumuste avamisel tehakse registris avalikuks pakkujate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel taotleja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.

(3) Kui pakkumus või selle osa ei ole esitatud registri kaudu, kontrollib pakkumuste avamisel hankija esitatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides näidatud dokumentide ja andmete loetelule ning koostab pakkumuste avamise protokoll.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud protokoll kantakse pakkujate nimed, registrikoodid, registrikoodi puudumisel pakkuja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg ja esitatud pakkumuste maksumused, sealhulgas pakkumuste osamaksumused ning muude pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavate pakkumust iseloomustavate numbriliste näitajate väärtused. Protokoll märgitakse, millised esitatud pakkumused ei vastanud avamisel kontrollitud asjaolude alusel riigihanke alusdokumentides sätestatule, mittevastavuse põhjused ja teave pakkumuse läbi vaatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 111 lõike 8 alusel.

(5) Pakkumuste avamise protokoll ei pea koostama väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses ega pakkumuste avamisel minikonkursi puhul.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud juhul esitab hankija pakkumuste avamise protokoll registrisse kolme tööpäeva jooksul pakkumuste avamisest arvates, välja arvatud pakkumuste avamisel väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses ja minikonkursi puhul. Hankija võib esitada pakkumuste avamise protokoll registrisse koos teatega pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta või otsuse kohta, mis on hankemenetluse lõppemise aluseks, kui ta teeb pakkujatele või taotlejatele registris kättesaadavaks teabe hankemenetluse käigus tehtud otsustest vastavalt käesoleva seaduse § 48 lõikes 6 sätestatule ja kui ta on teavitanud sellisest võimalusest riigihanke alusdokumentides.

(7) Pakkumuse avamise protokoll ei avaldata. Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud korras registrisse protokoll esitamist tehakse registris avalikuks pakkujate nimed ja registrikoodid, registrikoodi puudumisel pakkuja tuvastamist võimaldav muu tunnus või isikukood või isikukoodi puudumisel sünniaeg.

(8) Hankija ei avalikusta pakkumuste sisu selles osas, mille pakkuja on pakkumuses ärisaladusena märkinud.

§ 114. Pakkumuste vastavuse kontrollimine

(1) Hankija kontrollib kvalifitseeritud pakkujate esitatud või käesoleva seaduse § 53 lõikes 3 sätestatud juhul enne pakkujate kvalifitseerimist ja käesoleva seaduse §-s 113 sätestatud korras avatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta. Pakkuja, kelle pakkumus on tagasi lükatud, ei osale edasises hankemenetluses.

(2) Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtaegselt hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele. Hankija võib tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest.

(3) Kui hankija on viidanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 89 lõikes 2 nimetatud alusele, ei lükka ta asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel pakkumust tagasi mittevastavuse tõttu, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses hankijale

vastuvõetaval viisil mis tahes asjakohaste tõendite abil, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega samaväärsed.

(4) Kui hankija on koostanud hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse käesoleva seaduse § 89 lõikes 1 sätestatud korras hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete alusel, ei lükka ta pakkumust tagasi, kui pakutavad ehitustööd, asjad või teenused vastavad mõnele käesoleva seaduse § 89 lõikes 2 sätestatud alusele, mis käsitleb hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse aluseks olevaid kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid ja pakkuja seda hankijale vastuvõetaval viisil asjakohaste tõenditega tõendab.

(5) Kui hankija on sätestanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 90 lõikes 2 nimetatud eelduse, aktsepteerib ta tehnilise kirjelduse aluseks oleva märgise nõuetele vastavuse tõendamiseks ka muid samaväärseid märgiseid.

(6) Kui hankija on nõudnud pakkujalt konkreetse vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuande või tõendi esitamist, aktsepteerib ta esitatud nõuetele vastavuse tõendamiseks ka muude samaväärsete vastavushindamisasutuste väljastatud katsearuandeid või tõendeid.

(7) Kui pakkujal ei ole objektiivsetel asjaoludel võimalik hankija nõutud märgist, samaväärset märgist või konkreetse või samaväärse vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuannet või tõendit etteantud tähtaja jooksul saada, aktsepteerib hankija muid asjakohaseid tõendeid, kui pakkuja tõendab hankijale vastuvõetaval viisil, et pakutav asi, teenus või ehitustöö vastab konkreetse märgise või hankija esitatud nõuetele, välja arvatud juhul, kui hankija nõutud märgis, samaväärne märgis või konkreetse või samaväärse vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuanne või muu tõend on seaduse alusel eelduseks asja, teenuse või ehitustöö pakkumiseks turul.

(8) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, kontrollib ta igale osale esitatud pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele eraldi.

(9) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks ja pakkuja on esitanud pakkumuse rohkem kui ühele osale ning tema mõnele osale esitatud pakkumus on tunnistatud vastavaks, osaleb pakkuja menetluses edasi nende osade suhtes.

(10) Kui pakkuja on esitanud rohkem kui ühe pakkumuse või ühe menetluse raames osadeks jaotatud riigihanke korral rohkem kui ühe pakkumuse samale riigihanke osale ning mõni tema poolt selles riigihankes või sellele osale esitatud pakkumus on tunnistatud vastavaks, osaleb ta vastavaks tunnistatud pakkumustega menetluses edasi.

§ 115. Põhjendamatult madala maksumusega pakkumused

(1) Kui hankija leiab, et pakkumise maksumus on hankelepingu eset arvestades põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõudma pakkujalt asjakohast samas vormis esitatud selgitust. Pakkuja on kohustatud esitama selgituse hankijale viie tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest arvates.

(2) Pakkumuse madal maksumus võib olla põhjendatud eelkõige:

- 1) ehitusmeetodi, tootmisprotsessi või osutatava teenuse säästlikkusega;
- 2) pakkuja valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad;

- 3) ehitustööde, asjade või teenuste ainulaadsusega;
- 4) hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate pakkuja või alltöövõtja täidetavate sätetega;
- 5) pakkuja võimalusega saada riigiabi.

(3) Hankija kontrollib selgitust ja hindab esitatud tõendeid, konsulteerides vajaduse korral pakkujaga. Kui hankija leiab endiselt, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal või kui pakkuja ei esita hankijale nõutud selgitust, lükkab hankija pakkumuse põhjendatud kirjaliku otsusega tagasi.

(4) Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui ta tuvastab, et pakkumuse põhjendamatult madal maksumus on tingitud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate sätete mitteamestamisest.

(5) Kui hankija tuvastab, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, kuna pakkuja on saanud riigiabi, võib ta pakkumuse tagasi lükata üksnes pärast seda, kui pakkuja ei suuda hankija määratud mõistliku tähtaja jooksul tõendada, et talle antud riigiabi oli õigusaktidega kooskõlas. Kui hankija pakkumuse sellisel alusel tagasi lükkab ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, teavitab ta sellest Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni.

§ 116. Kõigi pakkumuste tagasilükkamine

(1) Hankija võib teha põhjendatud kirjaliku otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta, kui:

- 1) kõigi pakkumuste või vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust või
- 2) kõigi pakkumuste tagasilükkamise võimalus ja selle objektiivne ning mittediskrimineeriv alus on ette nähtud ja riigihanke alusdokumentides ja see alus on täitunud.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, võib ta teha otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta:

- 1) selle osa suhtes, millele esitatud pakkumuste suhtes esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alus;
- 2) nende osade suhtes, mille kohta hankelepingu sõlmimine on ebaotstarbekas või ei vasta hankija seatud riigihanke eesmärgile ilma selle osa suhtes hankelepingu sõlmimiseta, mille puhul esineb mõni käesoleva seaduse § 74 lõike 3 punktides 2–7 sätestatud hankemenetluse lõppemise alustest.

§ 117. Pakkumuste hindamine ja pakkumuse edukaks tunnistamine

(1) Hankija hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele omistatud suhtelisele osakaalule. Hankija tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavalt majanduslikult soodsaima pakkumuse.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe menetluse raames osadeks, hindab ta pakkumusi ja tunnistab pakkumused edukaks osade kaupa.

(3) Juhul kui pakkumuse maksumuses esineb ilmne arvutusviga, parandab hankija arvutusvea ja teatab sellest viivitamata pakkujale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Pakkuja vastab hankijale samas vormis kahe tööpäeva jooksul vastava teate saamisest arvates, kas ta on arvutusvea parandamisega nõus. Juhul kui pakkuja arvutusvea parandamisega ei nõustu, lükkab hankija pakkumuse tagasi.

(4) Hankija võib otsustada mitte sõlmida hankelepingut eduka pakkujaga, juhul kui ta tuvastab, et pakkuja ei ole arvestanud hankelepingu täitmise kohas kehtivate keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonda reguleerivate sätetega. Sellisel juhul lükkab hankija edukaks tunnustatud pakkumuse kirjaliku otsusega tagasi, hindab kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 ja tunnustab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnustatud pakkumustest riigihanke alusdokumentides pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavalt majanduslikult soodsaim.

§ 118. Alternatiivsete lahenduste hindamine

(1) Hankija hindab alternatiivseid lahendusi, kui ta on hanketeates lubanud alternatiivsete lahendustega pakkumusi esitada.

(2) Hankija hindab üksnes neid alternatiivseid lahendusi, mis vastavad riigihanke alusdokumentides alternatiivsetele lahendustele kehtestatud nõuetele ja mis on tunnustatud nendele nõuetele vastavaks.

(3) Hankija ei või pakkumuses esitatud alternatiivset lahendust tagasi lükata põhjendusega, et hankelepingu sõlmimisel alternatiivses lahenduses esitatud tingimustel oleks asjade hankelepingu asemel tegemist teenuste hankelepinguga või vastupidi.

§ 119. Hankemenetluse jätkamine edukaks tunnustatud pakkumuse tagasivõtmise korral

(1) Kui edukas pakkuja võtab hankijast mitteolenevatel põhjustel oma pakkumuse tagasi või ei allkirjasta hankija antud tähtaja jooksul hankelepingut, hindab hankija kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti käesoleva seaduse § 117 lõike 1 kohaselt ja tunnustab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnustatud pakkumustest majanduslikult soodsaim.

(2) Hankija ei ole kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel pakkumusi uuesti hindama ja võib tunnustada edukaks esialgsel hindamisel leitud järjestuselt teise pakkumuse juhul, kui edukaks tunnustatud pakkumuse äralangemine ei saa mõjutada ülejäänud pakkumuste omavahelist järjestust.

(3) Hankijal on õigus nõuda pakkumuse tagasi võtnud edukalt pakkujalt kahju hüvitamist tagasivõetud pakkumuse ja järgmise edukaks tunnustatud pakkumuse maksumuse vahe osas ning kahju hüvitamist kõigi võimalike täiendavate kulude osas, mis hankijal tuleb kanda seoses hankelepingu sõlmimisega selle pakkumuse alusel, mis tunnustati edukaks pärast pakkumuste uuesti hindamist, samuti kulutuste osas, mis tulenesid uuest pakkumuste hindamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud kahjust arvatakse maha pakkujale tagastamata pakkumuse tagatis.

5. jagu

Hankelepingu sõlmimine ja täitmine

§ 120. Hankelepingu sõlmimine

(1) Hankeleping sõlmitakse riigihanke alusdokumentides ette nähtud tingimustel ja vastavuses edukaks tunnistatud pakkumusega.

(2) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta teate esitamisest (edaspidi *ooteaeg*). Riigihangetes, mille eeldatav maksumus on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär, kohaldab hankija 10-päevast ooteaega.

(3) Enne ooteaja möödumist sõlmitud hankeleping on tühine. Ooteaega ei pea kohaldama hankelepingu sõlmimisel raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi alusel, väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse korral või juhul, kui muud liiki hankemenetluses on esitanud pakkumuse ainult üks pakkuja.

(4) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, võib ta sõlmida hankelepingu iga osa kohta eraldi.

§ 121. Hankelepingu tühisus

(1) Hankeleping on tühine, kui:

1) hankija on jätnud registrile hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmine ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud;

2) hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav;

3) hankija on dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu sõlmimisel rikkunud käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud nõudeid.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule on väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse korral hankeleping tühine, kui väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamine ei olnud käesoleva seaduse alusel lubatav ja hankija tegevuse tulemusena on ettevõtja kaotanud võimaluse oma huve vaidlustusmenetluses kaitsta.

(3) Hankeleping ei ole vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatule tühine, kui esinevad koos järgmised tingimused:

1) hankija on esitanud registrile vabatahtliku teate vastavalt käesoleva seaduse §-s 77 sätestatule;

2) hankelepingut ei sõlmitud enne 14 päeva möödumist vabatahtliku teate avaldamisele järgnevast päevast.

(4) Hankeleping ei ole vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatule tühine, kui hankija on esitanud igale dünaamilise hankesüsteemiga liidetud pakkujale pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta teate, milles sisalduvad edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised teate saaja pakkumusega võrreldes ning eduka pakkuja nimi või pakkujate nimed, ja on kohaldanud ooteaega.

(5) Hankelepingu tühisusele käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel on võimalik tugineda üksnes juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vastavalt käesolevas seaduses sätestatule.

§ 122. Allhanked

(1) Hankija võib riigihanke alusdokumentides nõuda pakkujalt hankelepingu selle osa suuruse ja iseloomu näitamist, mille suhtes pakkuja kavatses sõlmida allhankelepinguid koos kavandatavate alltöövõtjate nimedega.

(2) Ehitustööde hankelepingute korral ja nende teenuste hankelepingute korral, kus teenuseid osutatakse objektil hankija otsese järelevalve all, nõuab hankija riigihangetes, mille eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda riigihanke alusdokumentides, et hankelepingu sõlminud pakkuja esitaks hiljemalt hankelepingu täitmise alustamise ajal hankijale teabe selleks ajaks teada olevate alltöövõtjate nimede, kontaktandmete ja seaduslike esindajate kohta. Hankija nõuab hankelepingu sõlminud pakkujalt sama teabe esitamist kõikide lisanduvate hankelepingu täitmisega seotud alltöövõtjate kohta ja teabe esitamist selle kohta, kui hankelepingu täitmise alustamise ajal näidatud alltöövõtjat asendatakse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõiget 2 ei kohaldata ehitustöödeks või teenuste osutamiseks vajalike asjade soetamiseks või tarnimiseks sõlmitavatele allhankelepingutele.

(4) Hankija võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõiget 2:

- 1) asjade hankelepingute korral;
- 2) teenuste hankelepingute korral, kus teenuseid ei osutata objektil hankija otsese järelevalve all;
- 3) ehitustöödeks või teenuste osutamiseks vajalike asjade soetamiseks või tarnimiseks sõlmitavatele allhankelepingutele;
- 4) alltöövõtjate sõlmitavatele allhankelepingutele või alltöövõtuhelas allapoole.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 4 kohaldamisel võib hankija kontrollida alltöövõtjate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses sätestatule hankemenetluse jooksul või pärast hankelepingu sõlmimist, kui ta on sellise võimaluse ja tingimused riigihanke alusdokumentides ette näinud.

(6) Kui hankija kontrollib alltöövõtjate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist ja tuvastab, et alltöövõtjal esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud alused, nõuab ta pakkujalt sellise alltöövõtja asendamist. Kui alltöövõtjal esinevad käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 sätestatud alused, võib hankija nõuda pakkujalt sellise alltöövõtja asendamist.

(7) Hankija võib juhul, kui hankelepingu olemus seda lubab, riigihanke alusdokumentides ette näha, et põhjendatud asjaolude ilmnemisel ja alltöövõtja taotlusel võib hankija täita oma hankelepingu järgsed kohustused või osa neist otse alltöövõtjale.

§ 123. Hankelepingu muutmine

(1) Hankijal on õigus sõlmitud hankelepingut muuta uut riigihanget korraldamata, kui:

- 1) hankelepingu üldist olemust, näiteks hanke eset või riigihanke liiki, ei muudeta ja muudatuse väärtus ei ületa käesoleva seaduse § 15 lõikes 3 või 4 sätestatud piirmäära ning

muudatuste väärtus kokku ei ületa kümnet protsenti asjade ja teenuste või 15 protsenti ehitustööde hankelepingu algsest maksumusest või kümnet protsenti kontsessioonilepingu algsest maksumusest;

2) muudatuse väärtusest sõltumata ei muudeta hankelepingu üldist olemust ja vastava muudatuse ulatus, sisu ja kohaldamistingimused, näiteks hinna läbivaatamise kohta, olid riigihanke alusdokumentides selgelt, täpselt ja ühemõtteliselt ette nähtud;

3) samalt pakkujalt ostetakse täiendavaid asju, teenuseid või ehitustöid, mille järele on hankijal tekkinud vajadus ja mida riigihanke alusdokumendid ei sisaldanud, juhul kui pakkuja vahetamine põhjustaks hankijale olulist ebamugavust või märkimisväärseid lisakulusid ega ole majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik tulenevalt asjade, teenuste või rajatiste asendatavuse või koostoimimise vajadusest, kusjuures muudatuste väärtus kokku ei ületa 50 protsenti hankelepingu algsest maksumusest;

4) muudatuse põhjustavad hoolsale hankijale ettenägematud asjaolud, kusjuures hankelepingu üldist olemust ei muudeta ja muudatuste väärtus kokku ei ületa 50 protsenti hankelepingu algsest maksumusest;

5) pakkuja asendatakse uue riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi täitva pakkujaga, kui sellist muudatustingimust sisaldasid riigihanke alusdokumendid või kui pakkuja osalise või täieliku asendamise teise pakkujaga, kes täidab riigihanke alusdokumentides sätestatud kvalifitseerimise tingimusi, tingib ettevõtja restruktureerimine, sealhulgas ülevõtmine, ühinemine, võõrandamine või maksejõuetus, eeldusel, et pakkuja asendamisega ei kaasne hankelepingu muid olulisi muudatusi;

6) muudatuse väärtusest sõltumata ei ole muudatus oluline.

(2) Muudatus on käesoleva paragrahvi tähenduses oluline, kui sellega muudetakse hankelepingu üldist olemust märkimisväärselt, eeskätt juhtudel, kui:

1) muudatusega lisatakse tingimus, mis laiendanuks võimalike riigihankes osalejate või vastavaks tunnistamisele kuuluvate pakkumuste hulka, kui riigihanke alusdokument oleks sellist tingimust sisaldanud;

2) muudatus tingib hankelepingust tuleneva lepinguliste kohustuste vahekorra muutumise pakkuja kasuks hankelepingus sätestamata viisil;

3) muudatus laiendab oluliselt hankelepinguga määratud hankeeseme ulatust;

4) pakkuja asendatakse uue pakkujaga muul kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud juhul.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 sätestatud muudatuse väärtuse piirang ei kohaldu võrgustikusektori riigihangetel ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL II lisas nimetatud tegevusalade kontsessioonilepingutel.

(4) Kui hankeleping sisaldab indekseerimistingimust, lähtutakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 3 ja 4 nimetatud maksumuse arvutamisel hankelepingu indekseerimisjärgsest maksumusest. Kui kontsessioonilepingus puudub indekseerimistingimus, arvutatakse hankelepingu indekseerimisjärgne maksumus lähtuvalt Statistikaameti avaldatud keskmisest inflatsioonist Eestis.

(5) Hankija esitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 3 ja 4 alusel tehtud muudatuste kohta registrile hankelepingu muutmise teate kümne päeva jooksul muudatuse tegemisest arvates.

§ 124. Hankelepingu ülesütlemine

(1) Lisaks võlaõigusseaduses ja hankelepingus sätestatule on hankijal õigus hankeleping erakorraliselt ennetähtaegselt üles öelda, kui:

1) hankelepingus on tehtud muudatusi, mis ei ole käesoleva seaduse §-s 123 sätestatu kohaselt lubatavad;

2) hankelepingu sõlminud pakkujal esines hankelepingu sõlmimise ajal mõni käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud alus ja pakkuja oleks tulnud hankemenetlusest kõrvaldada või ei oleks tohtinud temaga hankelepingut sõlmida või;

3) kohus on oma otsusega tuvastanud, et hankija ei ole riigihankes või hankelepingu sõlmimisel järginud EL toimimise lepingust või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividest 2014/23/EL, 2014/24/EL või 2014/25/EL tulenevaid kohustusi.

(2) Kui hankeleping on sõlmitud nõustumuse andmisega, kuid nõustumuse saanud pakkuja ei asu sõlmitud hankelepingut hankija määratud aja jooksul täitma, võib hankija hankelepingu ennetähtaegselt üles öelda ja rakendada käesoleva seaduse §-s 119 sätestatud korda.

3. peatükk Erihangete kord

1. jagu Lihthankemenetlus

§ 125. Lihthankemenetluse kord

(1) Lihthankemenetlus algab hanketeate avaldamisega registris, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul, ning lõpeb käesoleva seaduse § 74 lõikes 3 sätestatud alusel.

(2) Hankijal on õigus korraldada lihthankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui on täidetud mõni käesoleva seaduse § 50 lõigetes 1, 3–5 või §-s 51 sätestatud alus või kui hanketeatega alustatud lihthankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakkumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

(3) Hankija määrab lihthanke teates pakkumuste esitamiseks mõistliku tähtaja, mis ei või olla lühem kui seitse kalendripäeva, lähtudes hankelepingu esemeks olevatest asjadest, teenustest või ehitustöödest.

(4) Lihthankemenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid.

(5) Hankija võib lihthanke korraldada järjestikuste etappidena või pidada lihthankes läbirääkimisi, sätestades sellise võimaluse ja tingimused lihthanke teates.

(6) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist ettevõtjal käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise aluste puudumist.

(7) Hankija lähtub hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 ja hankelepingu muutmisel käesoleva seaduse §-s 123 sätestatud käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud erisustega.

(8) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse või hankelepingu sõlmimise otsuse kohta teate esitamisest.

(9) Hankija teatab registrile lihthankemenetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras.

2. jagu **Sotsiaal- ja eriteenused**

§ 126. Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse reeglid

(1) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus on riigihange, mis korraldatakse direktiivi 2014/24/EL XIV lisas nimetatud sotsiaal- või eriteenuste tellimiseks.

(2) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud juhul, algab hanketeate või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eelteate avaldamisega registris ja lõpeb käesoleva seaduse § 74 lõikes 3 sätestatud alusel.

(3) Hankija võib sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamiseks esitada registrile hanketeate asemel eelteate.

(4) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamisel eelteatega esitavad ettevõtjad hankijale hankija määratud tähtaja jooksul ja vormis huvi kinnitamise teate. Hankelepingu sõlmimiseks esitab hankija kõikidele tähtaegselt huvi kinnitamise teate esitanud ettevõtjatele üheaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku.

(5) Hankijal on õigus korraldada sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui on täidetud mõni käesoleva seaduse § 50 lõikes 1, 4, 5 või § 51 punktis 1, 3 või 4 sätestatud alus või kui hanketeate või eelteatega alustatud sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakkumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

(6) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse läbiviimisel järgib hankija käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, võttes arvesse sotsiaal- ja eriteenuste eripärasid. Hankija võib arvesse võtta teenuste kvaliteedi, katkematus, ligipääsetavuse, taskukohasuse, kättesaadavuse ja terviklikkuse tagamise kaalutlusi, erinevate kasutajagruppide, sealhulgas ebasoodsas olukorras olevate isikute erivajadusi, kasutajate kaasamist ja innovatsiooni.

(7) Kui hankija korraldab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse avatud, piiratud, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, innovatsioonipartnerlusena, võistleva dialoogina või ideekonkursina, kohaldab ta vastava menetluse kohta sätestatud korda.

(8) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist ettevõtjal käesoleva seaduse § 95 lõikes 1 sätestatud kõrvaldamise aluste puudumist.

(9) Hankija lähtub hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 ja hankelepingu muutmisel käesoleva seaduse §-s 123 sätestatust.

(10) Hankija teatab registrile sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras. Hankija võib koguda ja edastada hankelepingu sõlmimise teated ühe kvartali jooksul sõlmitud hankelepingute kohta korraga. Selliselt kogutud teated edastatakse 30 päeva jooksul sama kvartali lõppemise kuupäevast alates.

§ 127. Sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingute reserveerimine

(1) Hankija võib piirata riigihanke alusdokumentides riigihankel osalevate ettevõtjate ringi, lubades sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses osaleda üksnes käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tunnustele vastavatel juriidilistel isikutel, kui hankelepingu objektiks on tervishoiu-, sotsiaal- või kultuuriteenuste osutamine, mille CPV-koodid on 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, 85000000-9–85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

(2) Juriidiline isik, kellel hankija lubab sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses osaleda, peab vastama üheaegselt kõikidele järgmistele tingimustele:

- 1) tema põhikirjaline eesmärk on osutada käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud CPV-koodidele vastavaid avalikke teenuseid, tagades teenuste osutamisel avalikust huvist lähtumise;
- 2) kasum reinvesteeritakse tema eesmärgi täitmiseks või jaotatakse töötajate osalemisega seotud kaalutlustel;
- 3) tema juhtimisstruktuur või omandisuhted põhinevad töötajate osalemise põhimõttel või nõuavad töötajate, kasutajate või sidusrühmade aktiivset osalemist.

(3) Kui sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingu maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, võib hankija lubada juriidilisel isikul, kes vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustele, osaleda sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses üksnes juhul, kui hankija ei ole temaga sama hankelepingu objekti kohta sõlminud hankelepingut viimase kolme aasta jooksul erimenetluse alustamise päevast alates.

(4) Kui sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses esitab pakkumuse ettevõtja, kes ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 2 või kohaldatavuse korral lõikes 3 sätestatud tingimustele, jätab hankija sellise pakkuja esitatud pakkumuse läbi vaatamata.

(5) Käesoleva paragrahvi alusel sõlmitud hankelepingu tähtaeg võib olla maksimaalselt kolm aastat.

3. jagu Ideekonkurss

§ 128. Ideekonkursi korraldamise alused

(1) Hankija võib ideekonkursi korraldada:

- 1) eesmärgiga sõlmida ideekonkursi võitjaga tema pakutud ideekavandi alusel teenuste hankeleping;
- 2) üksnes ideekavandi saamiseks, andes ideekonkursi võitjale või võitjatele auhindu või makstes ideekonkursil osalejatele osalemistasusid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul on hankijal õigus sõlmida teenuste hankeleping ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest käesoleva seaduse § 50 lõike 6 alusel, kui ta on hankelepingu sõlmimise soovi sätestanud ideekonkursi kutses ja sõlmitava hankelepingu eeldatav maksumus on arvestatud ideekonkursi eeldatava maksumuse hulka vastavalt käesoleva seaduse § 24 lõike 2 punktis 2 sätestatule.

(3) Ideekonkursil osaleja on ettevõtja, kes on esitanud ideekonkursil ideekavandi.

§ 129. Ideekonkursi korraldamise kord

(1) Ideekonkursi alustamiseks esitab hankija registrile ideekonkursi kutse.

(2) Hankija sätestab ideekonkursi kutses muu hulgas, kas ta nõuab ideekonkursi võitjalt ja teistelt ideekonkursil osalejatelt esitatud ideekavandite autori varalise õiguse või muu omandi üleandmist või mitte.

(3) Hankija võib piirata konkursil osalejate arvu, kehtestades osalejate valikuks selged ja mittediskrimineerivad tingimused. Kutsutud osalejate arv peab olema konkurentsi tagamiseks piisav.

(4) Hankija võib objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes otstarbekuse korral kehtestada ideekonkursil osalejatele kutsealase kvalifikatsiooni nõuded.

(5) Ideekavandeid hindab ideekonkursi žürii. Hankija kuulutab ideekonkursi võitjaks žürii hinnangul parima ideekavandi esitanud osaleja. Võitjaid võib olla üks või mitu.

(6) Hankija esitab registrile 30 päeva jooksul pärast ideekonkursi võitja väljakuulutamist ideekonkursi tulemused. Kui konkursi tulemustega seotud teabe avaldamine võib takistada seaduse kohaldamist, olla vastuolus üldiste huvidega või kahjustada vastava osaleja õigustatud ärihuve või konkurentsi teenuseosutajate vahel, võib sellise teabe avaldamata jätta.

§ 130. Ideekonkursi žürii

(1) Hankija nimetab ideekonkursil esitatavate ideekavandite hindamiseks ideekonkursi žürii.

(2) Ideekonkursi žürii liikmed peavad olema ideekonkursil osalejatest sõltumatud füüsilised isikud.

(3) Kui hankija on ideekonkursil osalejatele kehtestanud kutsealase kvalifikatsiooni nõuded, peab vähemalt ühel kolmandikul ideekonkursi žürii liikmetest olema samaväärne kutsealane kvalifikatsioon.

(4) Ideekonkursi žürii on oma otsustes ja arvamustes sõltumatu ja lähtub üksnes ideekonkursi kutses sätestatud kriteeriumidest.

(5) Ideekavandid on anonüümsed kuni žürii otsuse tegemiseni.

(6) Ideekonkursi žürii koostab oma tegevuse kohta protokoll, kuhu kantakse hinnatud ideekavandite paremusjärjestus, ideekonkursi võitjatele antavad auhinnad, osalejatele makstavad osalemistasud, žürii liikmete märkused ja võimalikud täiendavat selgitamist

vajavad asjaolud. Žürii võib edastada hankija kaudu ideekonkursil osalejatele küsimused protokollis kantud selgitamist vajavate asjaolude kohta. Küsimused ja vastused kantakse protokollis. Protokollis allkirjastavad kõik ideekonkursi žürii liikmed.

4. peatükk **Kontsessioonilepingud**

1. jagu **Üldsätted**

§ 131. Teenuste ja ehitustööde kontsessioonilepingu mõiste

(1) Kontsessioonileping võib olla teenuste või ehitustööde kontsessioonileping.

(2) Ehitustööde kontsessioonileping on hankelening, mille puhul tasu ehitustööde tegemise eest seisneb kas ainult õiguses ehitist eksploateerida või selles õiguses koos rahalise maksega ja nõudluse või pakkumisega seotud äririsk läheb üle kontsessioonäärile.

(3) Teenuste kontsessioonileping on hankelening, mille puhul tasu teenuste osutamise või korraldamise eest seisneb kas ainult õiguses teenuseid osutada või korraldada või selles õiguses koos hankija rahalise maksega ja nõudluse või pakkumisega seotud äririsk läheb üle kontsessioonäärile.

(4) Nõudluse või pakkumisega seotud äririsk on risk, mille puhul ei ole tavapäraste tegevustingimuste korral tagatud kontsessioonilepinguga seotud investeeringute ja kulude katmine ega turul ettenägematute olukordade tagajärjel tekkinud kahjumi hüvitamine;

§ 132. Seaduse rakendusala erisused kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama:

1) ainuõiguse andmisel võrgustikusektoris tegutsemisel teenuste osutamiseks, kui ainuõigus antakse Euroopa Liidu toimimise lepingu ja muude Euroopa Liidu õigusaktide alusel, millega kehtestatakse turulepääsu ühiseeskirjad võrgustikusektoris tegutsemiseks;

2) tegevusloa andmisel lennutransporditeenuse osutamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3–20) tähenduses;

3) kontsessioonilepingu sõlmimisel avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused nr 1191/69 ja 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1–13), tähenduses;

4) ainuõiguse andmisel CPV-koodi 92351100-7 alla kuuluvate loteriiteenuste osutamiseks;

5) kontsessioonilepingu sõlmimisel selliste püsivõrkude pakkumiseks või käitamiseks, mille eesmärk on pakkuda elanikkonnale joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust, või joogivee tarnimiseks sellistesse võrkudesse;

6) kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva lõike punktis 5 nimetatud tegevusega seotud vesiehitusprojektide või maaniisutus või -kuivendustööde tegemiseks, kui joogiveetarne moodustab üle 20 protsendi selliste tööde käigus saadava vee kogumahust, või reovee ärajuhtimiseks ja töötlemiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud ainuõiguse andmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 137 lõikes 1 sätestatud juhul, kui Euroopa Liidu õigusaktis, mille alusel võrgustikusektoris tegutsemiseks ainuõigus antakse, ei ole avaldamiskohustust sätestatud. Ainuõiguse andmisel võrgustikusektoris tegutsemiseks teavitab hankija sellest komisjoni ühe kuu jooksul pärast ainuõiguse andmist.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud ainuõiguse andmise kohta avaldatakse teade Euroopa Liidu Teatajas.

§ 133. Seaduse rakendusala erisused kontsessioonilepingu sõlmimisel võrgustikusektori hankija poolt

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole võrgustikusektori hankija kohustatud rakendama kontsessioonilepingu sõlmimisel:

- 1) võrgustikusektoris tegutsemiseks kolmanda riigi territooriumil, kui selleks ei kasutata Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvat võrgustikku ega geograafilist ala;
- 2) võrgustikusektori hankijaga seotud ettevõtjale;
- 3) sellisele juriidilisele isikule, mille on asutanud, või seltsingule, mille on loonud lepingu pooleks olev võrgustikusektori hankija ja teised võrgustikusektori hankijad eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolme aasta jooksul ja mille põhikirja või asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud võrgustikusektori hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;
- 4) võrgustikusektoris tegutsemiseks, kui see tegevus on käesoleva seaduse §-s 154 sätestatud tingimustel otseselt konkurentsile avatud.

(2) Juriidiline isik, mille on asutanud, ja seltsing, mille on loonud üksnes võrgustikusektori hankijad eesmärgiga tegeleda võrgustikusektoris, ei ole kohustatud järgima käesolevas peatükis sätestatud korda lepingu sõlmimisel:

- 1) selle asutanud või selles osaleva võrgustikusektori hankijaga, kui juriidiline isik või seltsing on loonud eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolme aasta jooksul ja mille põhikirja või asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud võrgustikusektori hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;
- 2) selle asutanud või selles osaleva võrgustikusektori hankijaga seotud ettevõtjaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ja lõike 2 punktis 2 nimetatud erandit võib kohaldada tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta teenuste osutamise või ehitustööde tegemise keskmisest käibest on saadud vastavalt selliste teenuste osutamisest või ehitustööde tegemisest sellistele hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud seotud ettevõtja eelneva kolme aasta käivet ei ole asutamise või tegevuse alustamise aja tõttu võimalik näidata, võib ettevõtja muude vahenditega, eelkõige majandustegevuse prognooside abil, tõendada, et tema nimetatud viisil seni tekkinud käive on usaldusväärne. Kui sarnaseid teenuseid osutab või sarnaseid ehitustöid teeb mitu võrgustikusektori hankijaga seotud ettevõtjat, arvutatakse nimetatud protsendimäär, võttes arvesse nende seotud ettevõtjate käesolevas lõikes nimetatud viisil tekkinud kogukäivet.

(5) Seotud ettevõtja käesoleva peatüki tähenduses on ettevõtja, kelle aastaaruanne konsolideeritakse võrgustikusektori hankija aastaaruandega, või ettevõtja, kelle üle võrgustikusektori hankijal on otseselt või kaudselt valitsev mõju käesoleva seaduse § 6 lõike

3 punktis 3 nimetatud viisil või kellel on valitsev mõju võrgustikusektori hankija üle või kes on koos võrgustikusektori hankijaga sama isiku valitseva mõju all.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 ning lõikes 2 nimetatud erandite rakendamise korral peab hankija edastama kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel vastavate ettevõtjate nimed, sõlmitud kontsessioonilepingute olemuse kirjelduse ja maksumuse ning Euroopa Komisjoni poolt vajalikuks peetava tõenduse hankijate ja nendega seotud ettevõtjate vaheliste suhete vastavuse kohta käesolevas paragrahvis sätestatule.

§ 134. Seaduse rakendusala erisused kontsessioonilepingu sõlmimisel kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas

Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama kontsessioonilepingu sõlmimisel kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas:

- 1) ühe või mitme Euroopa Liidu liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelisest kokkuleppest tuleneva erimenetluse alusel;
- 2) kaitseväeüksuste paigutamise seotud rahvusvahelisest kokkuleppest tuleneva erimenetluse alusel;
- 3) rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse alusel;
- 4) sellise teadus- ja arendustegevusel põhineva koostööprogrammi raames, kus osalevad vähemalt kaks Euroopa Liidu liikmesriiki uue toote väljatöötamiseks ja vajaduse korral selle toote elutsükli või hilisemate etappide jaoks;
- 5) Vabariigi Valitsuse poolt teise riigi valitsusele kaitsetstarbelise varustuse või tundliku varustusega otseselt seotud ehitustööde tegemiseks ja teenuste osutamiseks või spetsiifiliselt sõjalisteks eesmärkideks ette nähtud või tundlike ehitustööde tegemiseks ja teenuste osutamiseks;
- 6) seoses vägede paigutamise väljapoole Euroopa Liidu territooriumi, kui operatiivvajaduse tõttu tuleb kontsessioonileping sõlmida operatsioonide piirkonnas asuvate ettevõtjatega.

§ 135. Menetlusreeglite kohaldamine

Kui kontsessioonilepingu maksumus on vähemalt 20 protsenti kontsessioonilepingu eeldatavast maksumusest suurem ja on seetõttu võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja riigihange on läbi viidud kasutades menetlusreegleid, mis kehtivad kontsessioonilepingu sõlmimisele alla rahvusvahelise piirmäära, tunnistab hankija kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse kehtetuks ja korraldab uue kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse, lähtudes menetlusreeglitest, mis kehtivad kontsessioonilepingu sõlmimisele üle rahvusvahelise piirmäära.

§ 136. Kontsessioonilepingu kestus

Kontsessioonilepingu kestus on kuni viis aastat või kuni kontsessioonääril on mõistliku aja jooksul võimalik teenida tasa investeringud, mis on tehtud ehitise käitamiseks või teenuse osutamiseks ja mis on olnud vajalikud konkreetse hankelepinguga seotud eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas kontsessioonilepingu sõlmimise ja kontsessioonilepingu kestuse ajal tehtud investeringud koos investeeritud kapitali tootlusega.

2. jagu

Kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus

§ 137. Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse algamine ja lõppemine

(1) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul, algab kontsessiooniteate avaldamisega registris ja lõpeb käesoleva seaduse § 74 lõikes 3 sätestatud juhtudel.

(2) Hankijal on õigus korraldada kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teadet esitamata, kui:

1) kontsessioonilepingu saab sõlmida vaid ühe pakkujaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud või käesoleva seaduse § 4 punktis 1 nimetatud ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihanke esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest, või unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel;

2) eelnevalt kontsessiooniteatega välja kuulutatud kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega taotlust või riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele vastavat pakkumust või taotlust ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta.

(3) Mittevastavaks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 2 mõttes loetakse pakkumust, mis ei vasta oluliselt muutmata kujul riigihanke alusdokumentides esitatud nõuetele ega hankija vajadustele. Mittevastavaks taotluseks loetakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kes kuulub või võib kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 kohaselt või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

(4) Hankija teatab kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras.

§ 138. Riigihanke alusdokumendid kontsessioonilepingu sõlmimisel

(1) Kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumentide koostamisel, esitamisel ja muutmisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-des 78, 82 ja 83 sätestatust.

(2) Kui erakorralistest julgeolekukaalutlustest lähtuvalt, tehnilistel põhjustel või kõrgetasemelist kaitset nõudva ärisaladuse tundliku iseloomu tõttu ei saa kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumente registris piiramatult ja tasuta kättesaadavaks teha, märgib hankija kontsessiooniteates, kuidas riigihanke alusdokumendid ettevõtjatele kättesaadavaks.

§ 139. Tehnilised ja funktsionaalsed nõuded

(1) Tehniliste ja funktsionaalsete nõuetega määrab hankija kontsessioonilepingu eseme kirjeldamiseks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsuse astet, kasutades ehitustööde või teenuste omaduste ja tehniliste nõuete või oluliste tunnuste loetelu. Tehniliste ja funktsionaalsete nõuetega võib kirjeldada ka ehitustööde tegemise või teenuste osutamise protsessi, kui see on seotud kontsessioonilepingu sisuga ja proportsionaalne selle maksumuse ja eesmärkidega.

(2) Tehnilised ja funktsionaalsed nõuded võivad sisaldada muu hulgas nõudeid kvaliteedile, keskkonnakaitsenõudeid, konstruktsiooninõudeid ja nõudeid projektile, sealhulgas puuetega

inimeste ligipääsemise nõue, vastavushindamist, nõudeid turvalisusele või mõõtudele, kasutatavat terminoloogiat, sümboleid, testimist ja testmeetodeid, nõudeid märgistamisele ja tähistamisele või kasutusjuhistele.

(3) Tehnilistes ja funktsionaalsetes nõuetes ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnele ettevõtjale või tootele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehniliste ja funktsionaalsete nõuete koostamine käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja üheselt mõistetavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märges „või sellega samaväärne“.

(5) Hankija ei lükka pakkumust selle tehnilistele ja funktsionaalsetele nõuetele mittevastavuse tõttu tagasi, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses mis tahes asjakohasel viisil, et tema pakutud lahendused on tehnilistes ja funktsionaalsetes nõuetes esitatuga samaväärsed.

§ 140. Pakkumuste hindamise kriteeriumid

(1) Hankija kehtestab kontsessioonilepingu sõlmimise riigihanke alusdokumentides tähtsuse järjekorras kontsessioonilepingu esemega seotud pakkumuste hindamise kriteeriumid, mis tagavad pakkumuste hindamisel tegeliku konkurentsi ja võimaldavad hankijal teha kindlaks kogu kontsessioonilepingu majandusliku kasu, ning märgib, millised andmed on pakkumuste hindamiseks kehtestatud kriteeriumide alusel nõutavad. Pakkumuste hindamise kriteeriumid võivad hõlmata ka keskkonnavalaseid, sotsiaalseid või innovatsiooniga seotud kriteeriume.

(2) Kui pakkumuses esitatakse innovaatiline lahendus, millel on silmapaistvad funktsionaalsed omadused, mida hoolas hankija ei saanud kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse alustamise ajal ette näha, võib hankija lähtuvalt sellest innovaatilisest lahendusest muuta pakkumuste hindamise kriteeriumide tähtsuse järjekorda.

(3) Hankija teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusel pakkumuste hindamise kriteeriumide tähtsuse järjekorra muutmisest kõiki vastavaid ettevõtjaid ja väljastab üheaegselt kõikidele vastavatele pakkujatele uue pakkumuste esitamise ettepaneku või kui pakkumuste esitamise ettepanekut ei ole koostatud, esitab registrile uue kontsessiooniteate ja määrab uue pakkumuste esitamise tähtaja, arvestades käesoleva seaduse §-s 143 sätestatud miinimumtähtaegu.

§ 141. Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse kord

(1) Hankija määrab riigihanke alusdokumentides kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korra, lähtudes käesolevas peatükis sätestatust. Hankija teavitab kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korralduse muudatustest viivitamata kõiki vastavaid ettevõtjaid.

(2) Hankija võib piirata taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku või ettepaneku alustada läbirääkimisi, sätestades riigihanke alusdokumentides arvulise alammäära ja vajadusel ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate valimiseks.

(3) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses kohaldatakse pakkumustele käesoleva seaduse §-des 110 ja 111 sätestatud.

(4) Hankija kontrollib kõigi vastavate ettevõtjate suhtes kõrvaldamise aluste puudumist vastavalt käesoleva seaduse §-des 95 ja 96 sätestatule, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi, kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas peatükis ja kontsessiooniteates sätestatule, vajadusel kvalifitseeritud pakkujate pakkumuste vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele ning hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis ja riigihanke alusdokumentides sätestatule.

(5) Lisaks käesoleva seaduse § 95 lõikes 4 sätestatud alustele võib hankija jätta isikuga kaitse- ja julgeolekuvaldkonna kontsessioonilepingu sõlmimata ning kõrvaldada kaitse- ja julgeolekuvaldkonna kontsessioonilepingu sõlmimise menetlusest ettevõtja, kelle kohta saab hankija mis tahes viisil näidata, et ta ei ole Eesti olulisi julgeolekuhuve arvestades piisavalt usaldusväärne.

(6) Hankija võib pidada kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses läbirääkimisi. Läbi ei räägita pakkumuste hindamise kriteeriumide ega läbiräägitavate tingimuste miinimumtaseme üle.

§ 142. Pakkujate ja taotlejate kvalifitseerimine

(1) Ettevõtjate kvalifitseerimiseks kehtestab hankija kontsessioonilepingu esemega seotud mittediskrimineerivad ja kontsessioonilepingu eset arvestades proportsionaalsed ning konkurentsi tagavad tingimused ning märgib kontsessiooniteates, millised andmed ja dokumendid on kehtestatud tingimustele vastamise tõendamiseks nõutavad.

(2) Pakkuja või taotleja võib tõendada oma vastavust hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele teise isiku näitajate alusel käesoleva seaduse §-s 103 sätestatud korras.

§ 143. Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtajad

(1) Pakkumuste ja taotluste esitamise tähtaja määramisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-s 92 sätestatust.

(2) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluses ei või taotluste või, kui taotlusega koos esitatakse ka pakkumus, pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva kontsessiooniteate registrile esitamisest arvates.

(3) Kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse korraldamisel järjestikuste etappidena ei või esimese pakkumuse esitamise tähtaeg olla lühem kui:

1) 17 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku esitamisest arvates, kui kogu hankemenetluse teabevahetus toimub registri kaudu;

2) 22 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku esitamisest arvates, kui kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu registri kaudu.

(4) Kui register saadab hankijale teate puuduste kõrvaldamise kohta kontsessiooniteates, määrab hankija uue taotluste või pakkumuste esitamise tähtaja puudusteta kontsessiooniteate registrile esitamisest arvates.

3. jagu

Sotsiaal- ja eriteenused

§ 144. Sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingud

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL IV lisas nimetatud sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus algab eelteate esitamisega registrile ja lõpeb käesoleva seaduse § 74 lõikes 3 sätestatud alustel.

(2) Hankija lähtub sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-s 120 sätestatust.

(3) Hankija teatab sotsiaal- ja eriteenuste kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras. Hankija võib koguda ja edastada hankelepingu sõlmimise teated ühe kvartali jooksul sõlmitud hankelepingute kohta korraga. Selliselt kogutud teated edastatakse 30 päeva jooksul sama kvartali viimasest kuupäevast alates.

5. peatükk

Hankemenetlus võrgustikusektoris

1. jagu

Peatüki kohaldamine

§ 145. Sätete kohaldamine

Võrgustikusektoris hankemenetluse korraldamisel kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 146. Tegutsemine gaasi ja soojusenergiaga seotud valdkondades

(1) Gaasi ja soojusenergiaga seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) püsivõrgu käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele gaasi või soojusenergia ülekande või jaotamise teenust või tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust või
- 2) gaasi või soojusenergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

(2) Kui võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke gaasi või soojusenergiaga, ei loeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

- 1) gaasi või soojusenergia tootmine hankija poolt on mõne käesoleva seaduse §-des 150–152 või käesolevas paragrahvis nimetatuta tegevuse vältimatuks tagajärjeks ja
- 2) üldkasutatavaid võrke varustatakse majandusliku kasutamise eesmärgil ja see ei ületa 20 protsenti hankija kolme viimase aasta keskmisest käibest.

§ 147. Tegutsemine elektrienergiaga seotud valdkondades

(1) Elektrienergiaga seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) püsivõrgu käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele elektrienergia tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust või

2) elektrienergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

(2) Kui võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke elektrienergiaga, ei loeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

1) hankija toodab elektrienergiat seetõttu, et elektrienergia tarbimine on talle vajalik muuks kui käesoleva seaduse §-s 146, 148 või 149 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusteks ja

2) üldkasutatavate võrkude varustamise maht sõltub ainult hankija omatarbimise mahust ega ole ületanud 30 protsenti hankija summaarsest energiatootmisest, kui võtta arvesse tema kolme viimase aasta keskmist energiatootmist.

§ 148. Tegutsemine veega seotud valdkondades

(1) Veega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust;

2) joogivee tarnimine käesoleva lõike punktis 1 nimetatud ühisveevärki ja

3) vesiehitusprojektid, maaniisutus või -kuivendustööd, kui nimetatud projektide, niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahust rohkem kui 20 protsenti kasutatakse joogivee tarneks, või

4) reovee ärajuhtimine, puhastus ja töötlemine.

(2) Kui võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavat veevärki joogiveega, ei loeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

1) hankija toodab joogivett seetõttu, et selle joogivee kasutamine on talle vajalik muu kui käesoleva seaduse §-s 146, 147 või 149 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusteks ja

2) üldkasutatava ühisveevärgi varustamine sõltub ainult hankija omatarbimise mahust ega ole ületanud 30 protsenti hankija summaarsest joogivee tootmisest, kui võtta arvesse tema kolme viimase aasta keskmist joogivee toodangut.

§ 149. Tegutsemine transporditeenustega seotud valdkondades

(1) Transporditeenustega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on võrgustike käitamine või avalikkusele transporditeenuse pakkumine rongiga, bussiga, trammiga, trollibussiga, automaatsüsteemiga või trosskanduriga.

(2) Võrgustiku olemasoluks käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses peab selleks õigusaktide alusel volitatud asutus olema kehtestanud tingimused selle teenuse osutamiseks, näiteks teenindatavate liinide loetelu, pakutav läbilaskevõime või teenindussagedus.

§ 150. Tegutsemine sadamate või lennuväljadega seotud valdkondades

Sadamate või lennuväljadega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on geograafilise ala ekspluateerimine lennuvälja- või sadamateenuste osutamiseks õhu- või veetranspordiettevõtjatele.

§ 151. Tegutsemine postiteenustega seotud valdkondades

(1) Postiteenustega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on postiteenuste või käesoleva paragrahvi lõikes 4 loetletud muude teenuste osutamine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses on postiteenuseks teenused, mis hõlmavad postisaadetiste kogumist, sorteerimist, vedu ja saajale kättetoimetamist. Nende teenuste hulka kuuluvad nii reserveeritud postiteenused kui ka muud postiteenused Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT L 15, 21.01.1998, lk 14–25) artikli 7 kohaselt.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud postisaadetiseks loetakse igasuguse kaaluga adresseeritud saadetist edasitoimetataval kujul. Postisaadetis hõlmab lisaks kirjadele näiteks raamatuid, katalooge, ajalehti, perioodikaväljaandeid ja postipakke, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või kaubandusliku väärtuseta asju.

(4) Muud teenused käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses, mille osutamist loetakse postiteenustega seotud valdkondades tegutsemiseks, on lõikes 2 nimetatud postiteenuseid osutava hankija osutatavad:

- 1) postiteenistuse korraldamise teenused, mis eelnevad ja järgnevad postisaadetise lähetamisele, näiteks postkontori töö korraldamise teenused;
- 2) teenused, mis on seotud posti teel saadetavate esemetega, mis ei ole hõlmatud postisaadetise mõistega käesoleva paragrahvi lõike 3 tähenduses, nagu aadressita otsepostituse saadetised.

§ 152. Tegutsemine nafta ja gaasi kaevandamisega või kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringute või kaevandamisega seotud valdkondades

Nafta ja gaasi kaevandamisega või kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringute või kaevandamisega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on geograafilise ala eksploateerimine nafta ja gaasi kaevandamiseks või kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütustena kasutatavate maavarade leiukohtade uurimiseks või neis kaevandamiseks.

§ 153. Seaduse rakendusala erisused

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole võrgustikusektori hankija kohustatud rakendama:

- 1) lepingute sõlmimisel eesmärgiga nende alusel saadu teistele isikutele edasi müüa või rentida, kui hankijal ei ole sellise lepingu eseme müümise või rentimise eri- või ainuõigust ja teistel isikutel on õigus müüa või rentida sellise lepingu eset hankijaga samadel tingimustel;
- 2) lepingute sõlmimisel, mille eesmärk on võrgustikusektori tegevused kolmanda riigi territooriumil, kui selleks ei kasutata Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvat võrgustikku ega geograafilist ala;
- 3) lepingu sõlmimisel hankijaga seotud ettevõtjaga;
- 4) lepingu sõlmimisel sellise juriidilise isikuga, mis on asutatud, või seltsinguga, mis on loodud lepingu pooleks oleva hankija ja teiste hankijate poolt eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolm aastat ja mille põhikirja või asutamisosuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;

5) lepingu sõlmimisel või ideekonkursi korraldamisel võrgustikusektori tegevuste võimaldamiseks, kui see tegevus on käesoleva seaduse §-s 154 sätestatud tingimustel otseselt ja vaba juurdepääsuga konkurentsile avatud.

(2) Juriidiline isik, mille on asutanud, ja seltsing, mille on loonud üksnes hankijad eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris, ei ole kohustatud järgima käesolevas peatükis sätestatud korda lepingu sõlmimisel:

1) selle asutanud või selles osaleva hankijatega, kui juriidiline isik või seltsing on loodud eesmärgiga tegutseda võrgustikusektoris vähemalt kolm aastat ja mille põhikirja või asutamisotsuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud võrgustikusektori hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;

2) selle asutanud või selles osaleva hankijaga seotud ettevõtjaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ja lõike 2 punktis 2 nimetatud erandit võib kohaldada tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta teenuste osutamise, asjade tarnimise või ehitustööde tegemise keskmisest käibest on saadud vastavalt selliste teenuste osutamisest, asjade tarnimisest või ehitustööde tegemisest käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 või lõike 2 punktis 2 nimetatud hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaldamisel ei ole seotud ettevõtja eelneva kolme aasta käivet asutamise või tegevuse alustamise aja tõttu võimalik näidata, võib ettevõtja muude vahenditega, eelkõige majandustegevuse prognooside abil, tõendada, et tema käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud viisil seni tekkinud käive on usaldusväärne. Kui sarnaseid teenuseid osutab, sarnaseid asju tarnib või sarnaseid ehitustöid teeb mitu hankijaga seotud ettevõtjat, arvutatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud protsendimäär, võttes arvesse nende seotud ettevõtjate käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud viisil tekkinud kogukäivet.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud erandi rakendamise korral teavitab hankija kõikidest asjade või tegevuste kategooriatest, mida ta loeb nimetatud erandiga kaetud olevaks, kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni viimase nõudmisel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud erandi rakendamise korral ja lepingute sõlmimisel muul kui võrgustikusektori tegevustele suunatud eesmärgil teavitab hankija kõikidest sellistest tegevustest, mida ta loeb nimetatud erandi või eesmärgiga kaetud olevaks, kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni viimase nõudmisel.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 ja lõikes 2 nimetatud erandite rakendamise korral peab hankija edastama kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel vastavate ettevõtjate nimed, sõlmitavate lepingute olemuse kirjelduse ja maksumuse ning Euroopa Komisjoni poolt vajalikuks peetava tõenduse hankijate ja nendega seotud ettevõtjate vaheliste suhete vastavuse kohta käesolevas paragrahvis sätestatule.

(8) Seotud ettevõtja käesoleva peatüki tähenduses on ettevõtja, kelle aastaaruanne konsolideeritakse hankija aastaaruandega, või ettevõtja, kelle üle hankijal on otseselt või kaudselt valitsev mõju käesoleva seaduse § 6 lõike 3 punktis 3 nimetatud viisil või kellel on valitsev mõju hankija üle või kes on koos hankijaga sama isiku valitseva mõju all.

(9) Gaasi- või soojusenergiaga käesoleva seaduse § 146 lõike 1 tähenduses, elektrienergiaga käesoleva seaduse § 147 lõike 1 tähenduses või nafta, gaasi, kivisöe ja teiste tahkekütuste

leiukohtade uuringute või kaevandamisega käesoleva seaduse § 152 tähenduses seotud valdkondades tegutsev hankija ei ole kohustatud järgima käesolevas peatükis sätestatud korda lepingu sõlmimisel energia või energia tootmiseks vajaliku kütuse ostmiseks.

(10) Veega seotud valdkondades käesoleva seaduse § 148 lõike 1 tähenduses tegutsev hankija ei ole kohustatud järgima vee ostmisel käesolevas peatükis sätestatud korda.

§ 154. Tegevuse otsesele konkurentsile avatuks määramine

(1) Hankija ei ole kohustatud rakendama käesolevas peatükis sätestatud korda, kui vastav võrgustikusektori tegevus on hankelepingu täitmise kohas piiramatu juurdepääsuga turul otseselt konkurentsile avatud ja Euroopa Komisjon on võtnud vastu sellekohase otsuse.

(2) Tegevuse otsesele konkurentsile avatus määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artiklis 35 sätestatud korras.

2. jagu

Hankemenetluse erisused hankelepingute sõlmimisel

1. jaotis

Hankemenetluse erisused

§ 155. Väljakuulutatavad hankemenetlused

Hankijal on õigus hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldada hankemenetlus avatud, piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, võistleva dialoogina või innovatsioonipartnerlusena.

§ 156. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

1) väljakuulutatava hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega hankemenetluses osalemise taotlust või kõik esitatud pakkumused olid olemuselt erinevad riigihanke alusdokumentides sätestatud hankelepingu eseme tehnilisest kirjeldusest ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;

2) hankeleping sõlmitakse üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil ja mitte tulu saamiseks ega teadus- või arendustegevusega seotud kulude katmiseks ning tingimusel, et see ei piira edaspidiste lepingute sõlmimist nimetatud eesmärkidel väljakuulutatava hankemenetluse korras;

3) hankelepingu saab sõlmida ainult ühe pakkujaga tehnilistel või ainuõiguste, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste kaitsega seotud põhjustel ja konkurentsi puudumine ei tulene riigihankes esitatud tingimuste kunstlikust kitsendamisest või kunstilistel põhjustel, sealhulgas unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomisel või omandamisel;

4) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankija jaoks ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93, 94 või 158 sätestatud tähtaegadest;

5) asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju,

mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme;

6) tellitakse uusi ehitustöid või teenuseid, mis seisnevad samalt pakkujalt väljakuulutatava hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgsele projektile vastavate ehitustööde või teenuste kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest ja esialgse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka on arvestatud ka järgnevat ehitustööde või teenuste kogumaksumus;

7) asju ostetakse kaubabörsil;

8) asju ostetakse väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga;

9) asju või teenuseid ostetakse eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe alusel;

10) hankeleping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest ja selline tingimus oli sätestatud ideekonkursi kutses, kusjuures kui hankeleping sõlmitakse ühega ideekonkursi võitjatest, peetakse läbirääkimisi kõigi võitjatega.

(2) Mittevastavaks pakkumuseks käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 mõttes loetakse pakkumust, mis ei vasta oluliselt muutmata kujul hanke alusdokumentides esitatud nõuetele ega hankija vajadustele. Mittevastavaks taotluseks loetakse taotlust, mille on esitanud taotleja, kes kuulub või võib kuuluda kõrvaldamisele käesoleva seaduse § 95 kohaselt või kes ei vasta kvalifitseerimise tingimustele.

§ 157. Hankemenetluse alustamise ja hankelepingu sõlmimise teate esitamise erisused võrgustikusektoris

(1) Väljakuulutatava hankemenetluse alustamiseks esitab hankija registrile ühe järgmistest teadetest:

1) perioodiline eelteade;

2) kvalifitseerimissüsteemi teade;

3) hanketeade.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud viisil võib hankija alustada hankemenetlust, kui ta korraldab hankemenetluse piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud viisil võib hankija alustada hankemenetlust, kui ta korraldab hankemenetluse piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena, võistleva dialoogina või innovatsioonipartnerlusena.

(4) Teadus- ja arendusteenuste hankelepingute kohta esitatavas hankelepingu sõlmimise teates võib osutatavate teenuste olemust ja kogust hõlmav teave piirduda:

1) märkega „teadus- ja arendustegevused“, kui hankeleping sõlmiti väljakuulutamisetähtaegaga läbirääkimistega hankemenetluse tulemusena;

2) hanketeates või perioodilises eelteates nimetatud teabega.

(5) Kui hankija on hankemenetlust alustanud perioodilise eelteatega, märgib ta selle perioodilise eelteatega hõlmatud viimase hankelepingu kohta esitatavas hankelepingu sõlmimise teates, et ei sõlmi selle perioodilise eelteatega hõlmatud ajavahemikul täiendavaid hankelepinguid.

§ 158. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad

(1) Avatud hankemenetluses kohaldab hankija pakkumuste esitamise tähtaja määramisel perioodilise eelteate esitamise korral käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 ja § 93 lõike 2 punktis 1 sätestatud eelteate kohta sätestatud.

(2) Piiratud ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates või käesoleva seaduse § 159 lõikes 5 nimetatud ettepaneku tegemisest arvates, kui hankemenetlust alustati perioodilise eelteatega. Erandjuhtudel, kui lühema tähtaja kohaldamine on vajalik ettenägematute sündmuste tõttu, võib seda tähtaega lühendada 15 päevani.

(3) Innovatsioonipartnerluse või võistleva dialoogi korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates. Erandjuhtudel, kui lühema tähtaja kohaldamine on vajalik ettenägematute sündmuste tõttu, võib seda tähtaega lühendada 15 päevani.

(4) Piiratud ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse korral võib pakkumuste esitamise tähtaja määrata hankija ja hankija valitud taotlejate kokkuleppel tingimusel, et kõigil valitud taotlejatel on pakkumuse esitamiseks võrdselt aega. Kui kokkulepet ei saavutata, määrab hankija pakkumuste esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui 10 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates.

§ 159. Perioodiline eelteade

(1) Hankija võib kavandatavast hankemenetlusest teavitamiseks esitada registrile või avaldada hankijaprofiilis perioodilise eelteate. Kui hankija avaldab eelteate hankijaprofiilis, esitab ta registrile sellekohase hankijaprofiili teate enne eelteate avaldamist.

(2) Hankija esitab perioodilise eelteate:

- 1) registrile või avaldab selle hankijaprofiilis, kui ta soovib kohaldada käesoleva seaduse § 93 lõike 2 punktis 1 sätestatud lühendatud pakkumuste esitamise tähtaega, või
- 2) registrile, kui ta soovib alustada piiratud või konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust perioodilise eelteatega.

(3) Perioodiline eelteade võib sisaldada teavet maksimaalselt järgmise 12 kuu jooksul alustatavate hankemenetluste kohta eelteate avaldamisest arvates.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul esitab hankija registrile või avaldab hankijaprofiilis eelteate 35 päeva kuni 12 kuud enne hanketeate esitamise või käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ettepaneku tegemise kuupäeva.

(5) Kui hankemenetluse alustamisest on teavitatud perioodilise eelteatega, saadab hankija enne nende taotlejate valimist, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, täiendavalt kõigile riigihanke suhtes huvi ilmutanud ettevõtjatele ettepaneku esitada hankemenetluses osalemise taotlus.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ettepanek taotluse esitamiseks peab sisaldama kogu teavet, mis on vajalik taotluse esitamiseks, kui see ei ole esitatud perioodilises eelteates,

ja pakkumuste hindamise kriteeriumeid ning nende suhtelist osakaalu, kui neid ei ole näidatud perioodilises eelteates või muudes riigihanke alusdokumentides.

(7) Taotlus esitatakse koos taotleja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega vastavalt perioodilises eelteates, käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud ettepanekus või muudes riigihanke alusdokumentides nõutule.

(8) Hankelepingute sõlmimisel võrgustikega seotud valdkondades ei kohaldata käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud eelteate regulatsiooni, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 160. Tehnilise kirjelduse esitamine regulaarsete hankelepingute korral

Hankija teeb huvitatud ettevõtja taotluse alusel talle käesolevas seaduses sätestatud korras kättesaadavaks hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse, mille alusel on hankija regulaarselt hankelepinguid sõlminud või mille alusel ta kavatab sõlmida hankelepinguid käesoleva seaduse § 159 kohase perioodilise eelteatega alustatud hankemenetluse tulemusena. Kui selline tehniline kirjeldus põhineb avalikult kättesaadavatel materjalidel, piisab vastava viite edastamisest.

§ 161. Pakkujate ja taotlejate kõrvaldamine, kvalifitseerimine

(1) Pakkujate või taotlejate kõrvaldamiseks ja kvalifitseerimiseks võib võrgustikusektori hankija, kes ei ole avaliku sektori hankija, kehtestada tingimused, mis peavad olema objektiivsed ja mille sisu peab olema kõigile huvitatud isikutele kättesaadav ning mis võivad hõlmata käesoleva seaduse §-des 95–106 sätestatud tingimusi, mida kohaldatakse nendes paragrahvides sätestatud korras.

(2) Võrgustikusektori hankija, kes on avaliku sektori hankija, kohaldab pakkujate ja taotlejate kõrvaldamisel käesoleva seaduse §-des 95–97 sätestatud korda ja kehtestab pakkujate või taotlejate kvalifitseerimiseks tingimused käesoleva seaduse §-des 98–106 sätestatud korras.

(3) Pakkujate või taotlejate võib tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele esitatud nõuetele teiste isikute vahendite alusel käesoleva seaduse §-s 103 sätestatud tingimustel ja korras. Teiste isikute näitajatele tuginemisel kvalifitseerimissüsteemi korral tõendab taotleja hankijale, et teiste isikute vahendid on talle kättesaadavad kogu kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja jooksul.

(4) Pakkujate või taotlejate kvalifitseerimisel või taotlejate valimisel piiratud ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse ning võistleva dialoogi ja innovatsioonipartnerluse korral ei või hankija:

- 1) kehtestada mõnele pakkujale või taotlejale teistega võrreldes täiendavaid halduslikke, tehnilisi või finantstingimusi;
- 2) nõuda katsete korraldamist või tõendeid, mis dubleeriksid juba olemasolevaid tõendeid.

(5) Hankija võib piirata piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, võistleva dialoogi või innovatsioonipartnerluse korral taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades riigihanke alusdokumentides objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate väljalimiseks. Ettepaneku saavate taotlejate arv peab olema piisav konkurentsi tagamiseks.

§ 162. Pakkumuse tagasilükkamine

(1) Hankija võib asjade hankelepingu sõlmimiseks esitatud pakkumuse tagasi lükata, kui üle 50 protsendi pakkumuse kogumaksumusest moodustavad asjad, mille päritolu kolmandatest riikidest, kellega Euroopa Liit ei ole sõlminud kokkulepet, mis tagaks Euroopa Liidu liikmesriikide ettevõtjatele võrreldava ja tõhusa juurdepääsu kolmandate riikide turgudele, on kindlaks määratud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1–101).

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 mõttes käsitakse asjadena ka telekommunikatsioonivõrgu seadmetes kasutatavat tarkvara.

(3) Kui hankija ei lükka käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel pakkumust tagasi, eelistab ta juhul, kui kaks või enam pakkumust on pakkumuste hindamise kriteeriumide põhjal võrdsed, seda pakkumust, mis ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tunnustele, välja arvatud juhul, kui eelistamine sunniks hankijat sõlmima hankelepingut seadmete soetamiseks, mis ei oleks olemasolevate seadmetega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ülemääraseid tehnilisi probleeme või ebaproportsionaalselt suuri kulusid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 mõttes loetakse võrdseks ka sellise pakkumuse hinda, mis ei ole võrreldava pakkumuse hinnast üle kolme protsendi suurem.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1–4 ei kohaldata, kui Euroopa Nõukogu on teinud otsuse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL kohaldamise kohta kolmandas riigis.

2. jaotis Kvalifitseerimissüsteem

§ 163. Kvalifitseerimissüsteemi teade

(1) Kui hankija soovib luua käesoleva seaduse §-s 164 sätestatud kvalifitseerimissüsteemi, esitab ta registrile kvalifitseerimissüsteemi teate, milles nimetatakse muu hulgas kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaeg, kvalifitseerimissüsteemi loomise eesmärk ja kvalifitseerimissüsteemiga liitumise tingimused või viidatakse vastavatele dokumentidele.

(2) Kui hankija soovib muuta kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaega, esitab ta registrile:

- 1) kvalifitseerimissüsteemi teate, kui kehtivusaega muudetakse ilma süsteemi kehtivust lõpetamata;
- 2) hankelepingu sõlmimise teate, kui süsteemi kehtivus lõpetatakse ennetähtaegselt.

§ 164. Kvalifitseerimissüsteem

(1) Taotlejate kvalifitseerimiseks võib hankija luua käesolevas jaos sätestatud korras kvalifitseerimissüsteemi.

(2) Huvitatud ettevõtja võib taotleda enda kvalifitseerimist ja kvalifitseerimissüsteemiga liitumist igal ajal.

- (3) Kvalifitseerimine kvalifitseerimissüsteemi alusel võib olla mitmeetapiline.
- (4) Kvalifitseerimissüsteem peab põhinema objektiivsetel tingimustel ja vastama muu hulgas käesoleva seaduse §-s 161 sätestatule.
- (5) Hankija peab kvalifitseerimissüsteemiga liitunud taotlejate nimekirja, mis võib olla jagatud kategooriatesse vastavalt hankelepingu liikidele, mille puhul toimub kvalifitseerimine kehtestatud kvalifitseerimissüsteemi alusel.
- (6) Huvitatud ettevõtja nõudmisel teavitab hankija teda käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tingimustest.
- (7) Kui hankija leiab, et mõne teise hankija kvalifitseerimissüsteem vastab selle aluseks olevatest tingimustest tulenevalt tema vajadustele, teatab ta kvalifitseerimissüsteemiga liitumist taotlenud ettevõtjatele sellise hankija nime ja andmed vastava kvalifitseerimissüsteemi kohta.
- (8) Kui hankija teavitab hankemenetluse alustamisest kvalifitseerimissüsteemi teatega, valib ta kvalifitseerimissüsteemi reeglite alusel kvalifitseeritud ja sellega liidetud taotlejate hulgast objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel taotlejad, kellele teha pakkumuse esitamise ettepanek.
- (9) Hankija teavitab pakkumuse esitamise ettepanekus elektroonilise oksjoni korraldamisest ja sätestab, kas ta aktsepteerib või nõuab pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi kujul.
- (10) Kui hankija kasutab kvalifitseerimissüsteemi, esitab ta iga kvalifitseerimissüsteemi alusel sõlmitud hankelepingu kohta registrile hankelepingu sõlmimise teate käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras. Hankemenetlus lõpeb kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja lõppemisega.

§ 165. Taotlejate teavitamine kvalifitseerimissüsteemi korral

- (1) Hankija teavitab kvalifitseerimise tingimuste uuendamisest kõiki kvalifitseerimissüsteemiga liitunud taotlejaid ja liitumist taotlenud huvitatud isikuid.
- (2) Hankija, kes on loonud kvalifitseerimissüsteemi, teavitab taotlejaid otsusest nende kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitmise või kvalifitseerimata jätmise kohta nelja kuu jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui otsuse tegemine võtab aega rohkem kui neli kuud, teatab hankija taotlejale nelja kuu jooksul taotluse esitamisest arvates pikema otsustusaja põhjused ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tähtaja, mis ei või olla pikem kui kuus kuud taotluse esitamisest arvates.
- (3) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liitumise taotluse esitanud taotlejat, tema kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitmise või kvalifitseerimata jätmise otsusest 15 päeva jooksul otsuse tegemisest arvates.
- (4) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liidetud taotlejat otsusest lugeda tema kvalifitseerimine lõppenuks vähemalt 15 päeva ette koos lõpetamise põhjendusega, välja arvatud juhul, kui kvalifitseerimise lõppemise põhjuseks on kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja lõppemine.

3. jagu

Sotsiaal- ja eriteenused

§ 166. Sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingute sõlmimise erisused võrgustikusektoris

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL XIV lisas nimetatud sotsiaal- ja eriteenuste hankelepingute sõlmimisel kohaldab hankija käesoleva seaduse §-s 126 sätestatud, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti.

(2) Hankija võib sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluses osalemise reserveerida, arvestades käesoleva seaduse §-s 127 sätestatud teenuste hankelepingu sõlmimise tingimusi ja korda.

(3) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetlus, välja arvatud käesoleva seaduse § 126 lõikes 5 sätestatud juhul, algab järgmise teate avaldamisega registris:

- 1) hanketeade;
- 2) perioodiline eelteade;
- 3) kvalifitseerimissüsteemi teade.

(4) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamisel käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 2 alusel esitavad ettevõtjad hankijale hankija määratud tähtaja jooksul ja vormis huvi kinnitamise teate. Hankelepingute sõlmimiseks perioodilise eelteatega hõlmatud ajavahemikul esitab hankija kõikidele tähtaegselt huvi kinnitamise teate esitanud ettevõtjatele üheaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku. Ettepaneku koostamisel ja esitamisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-s 78 sätestatud, jättes ettepanekusse lisamata need andmed, mis ei ole sotsiaal- ja eriteenuste olemusest tulenevalt asjakohased.

(5) Sotsiaal- ja eriteenuste erimenetluse alustamisel käesoleva paragrahvi lõike 3 punkti 3 alusel kohaldab hankija käesoleva seaduse §-des 164 ja 165 sätestatud.

4. jagu

Raamlepingud võrgustikusektoris

§ 167. Raamlepingute erisused võrgustikusektoris

(1) Raamleping sõlmitakse käesolevas peatükis sätestatud riigihanke tulemusena.

(2) Raamlepingu võib sõlmida tähtajaga kuni kaheksa aastat, välja arvatud juhul, kui pikem tähtaeg on põhjendatud, eeskätt raamlepingu esemest tulenevalt.

(3) Raamlepingutele ei kohaldata käesoleva seaduse § 32.

6. peatükk

Hankemenetlus kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas

1. jagu

Peatüki kohaldamine

§ 168. Sätete kohaldamine

Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankemenetluse korraldamisel kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 169. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanked

(1) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangeteks käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) kaitseotstarbelise asja ostmine, mis on projekteeritud või kohandatud sõjaliseks otstarbeks ning mis hõlmab laskemoona, lõhkeainet, relvastust, inseneri-, side- ja seirevarustust, riide- ja erivarustust, maismaa-, mere- ja õhusõidukeid, nendega seotud remondi- ja hooldusvahendeid ja muid sõjalistel eesmärkidel kasutatavaid materjale, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa ja alamkoost või ühte neist;
- 2) julgeolekuotstarbelise asja ostmine, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa ja alamkoost või üks neist;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud asjadega otseselt seotud ehitustööde või teenuste tellimine ning asjade ostmine selle elutsükli kõikide etappide jaoks;
- 4) sõjalise otstarbega ehitustööde ja teenuste tellimine või julgeolekuotstarbeliste ehitustööde ja teenuste tellimine.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud korda rakendatakse sellise hankelepingu sõlmimisel, mille esemeks on lõikes 1 nimetatud asjade ostmine ning teenuste ja ehitustööde tellimine koos muu käesoleva seaduse reguleerimisalasse kuuluva riigihankega, kui ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatud.

§ 170. Seaduse rakendusala erisused kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes

(1) Lisaks käesoleva seaduse §-s 12 sätestatule ei ole hankija kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korda rakendama, kui:

- 1) leping sõlmitakse ühe või mitme Euroopa Liidu liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelisest kokkuleppes tuleneva erimenetluse alusel;
- 2) leping on seotud luuretegevusega, sealhulgas julgeolekuasutuse või kaitseväe luuretegevusega;
- 3) leping sõlmitakse sellise uurimis- ja arendustegevusel põhineva koostööprogrammi raames, kus osalevad vähemalt kaks Euroopa Liidu liikmesriiki uue toote väljatöötamiseks ja vajaduse korral selle toote elutsükli või selle hilisemate etappide jaoks;
- 4) sõlmitakse leping, mis puudutab mittesõjaliste asjade ostmist, ehitustööde või teenuste tellimist logistilisel otstarbel ja mis sõlmitakse mõnes välisriigis, välja arvatud Euroopa Liidu liikmesriigis, ja mida täidetakse, kui väed paigutatakse väljapoole Euroopa Liidu territooriumi ning kui operatiivvajaduste tõttu tuleb need sõlmida operatsioonide piirkonnas asuvate ettevõtjatega;
- 5) riik hankijana sõlmib lepingu teise riigiga, kellelt ostetakse või tellitakse käesoleva seaduse § 169 lõikes 1 nimetatud asju või teenuseid;
- 6) tellitakse finantsteenust, välja arvatud kindlustusteenus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud koostööprogrammis osalev hankija teatab Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile teadus- ja arendustegevuse kulude osa programmi üldmaksumuselt, kulude jagamise kokkuleppes ja ostude kavandatavast osast hankija kohta, kui need on olemas.

§ 171. Lihtsustatud korras tellitavad teenused

(1) Hankija ei ole kohustatud korraldama käesolevas seaduses sätestatud korras hankemenetlust sellise teenuste hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatavast maksumusest

rohkem kui 50 protsenti moodustavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EL II lisas nimetatud teenused.

(2) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatust, on hankija kohustatud korraldama hankemenetluse, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teenuste kõrval sellise teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade ja teenuste eeldatav maksumus kokku või ehitustööde eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Soovist sõlmida käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankeleping, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, teatab hankija registri veebilehe kaudu.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda, on hankija kohustatud järgima käesoleva seaduse §-s 176 sätestatud tehnilise kirjelduse koostamise reegleid.

(5) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hankelepingu sõlmimist esitab hankija käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras hankelepingu sõlmimise teate.

2. jagu

Hankemenetluse erisused hankelepingute sõlmimisel

§ 172. Piiratud hankemenetlus, konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus ja võistlev dialoog

(1) Hankija on kohustatud hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldama hankemenetluse piiratud hankemenetlusena või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetlusena.

(2) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus võistleva dialoogina, kui tal pole piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse tulemusena ebamõistlike kulutuste või tehniliste probleemideta võimalik hankelepingut sõlmida ja kui hankija pole objektiivselt võimeline koostama tehnilist kirjeldust käesoleva seaduse §-des 88–90 ja 176 sätestatu kohaselt või ei suuda objektiivselt piisava täpsusega kindlaks määrata hankega seotud õiguslikke või rahalisi asjaolusid.

(3) Kui piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi puhul on kvalifitseeritud pakkujate või taotlejate arv väiksem kui hanketeates nimetatud taotlejate arvuline alammäär ja hankija arvates ei ole see konkurentsi tagamiseks piisav, võib hankija peatada hankemenetluse ja esialgse hanketeate uuesti avaldada, määrates uue tähtaja taotluste esitamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul teeb hankija pakkumuse esitamise ettepaneku või ettepaneku alustada dialoogi mõlema hanketeate alusel kvalifitseeritud pakkujatega.

§ 173. Väljakuulutamisetähtaegiga läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Lisaks käesoleva seaduse § 50 lõike 1 punktis 2 sätestatule on hankijal õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

1) piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus ei esitatud ühtegi pakkumust või nõuetele vastavat pakkumust ega hankemenetluses osalemise taotlust või kui kõik esitatud pakkumused olid olemuselt erinevad riigihanke alusdokumentides sätestatud hankelepingu eseme tehnilisest kirjeldusest ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;

2) piiratud hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus esitatud pakkumused ei vasta nõuetele või kui pakkumused ei ole kooskõlas riigihanke alusdokumentides sätestatud nõuetega;

3) hankeleping on seotud välisriigis tegutsevate või tegutsema asuvate kaitseväe või politsei ja piirivalve üksuste õhu- või meretranspordi teenustega, mida hankija peab tellima ettevõtjalt, kelle pakkumuse jõusoleku lühike tähtaeg ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93, 94 või 174 sätestatud tähtaegadest;

4) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 93, 94 või 174 sätestatud tähtaegadest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud alusel võib hankemenetluse väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena korraldada eeldusel, et riigihanke esialgseid tingimusi olemuslikult ei muudeta ning hankemenetlusse kaasatakse pakkujad ja taotlejad, kelle suhtes puuduvad käesolevas seaduses sätestatud hankemenetlusest kõrvaldamise alused ning kes vastavad kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele ning kes esitasid algses hankemenetluses vorminõuetele vastava pakkumuse.

(3) Asjade ja teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva seaduse § 50 lõike 3 punktis 1 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse uurimis- ja arendusteenust, välja arvatud käesoleva seaduse § 170 lõike 1 punktis 5 sätestatud teenused.

(4) Asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena käesoleva seaduse § 50 lõike 3 punktides 2, 3 ja 4 sätestatud alustel.

(5) Ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse:

1) samalt pakkujalt esialgses projektis või hankelepingus mittesisaldunud, kuid esialgses hankelepingus kirjeldatud ehitustöödeks või teenuste osutamiseks ettenägematute asjaolude tõttu vajalikuks osutunud täiendavaid ehitustöid või teenuseid kuni 50 protsendi ulatuses esialgse hankelepingu maksumusest, kusjuures täiendavaid ehitustöid või teenuseid ei saa tehniliselt või majanduslikult esialgse hankelepingu esemest eraldada ilma hankijale suuri kulutusi põhjustamata või on täiendavad ehitustööd või teenused esialgse hankelepingu täitmiseks vältimatult vajalikud;

2) uusi ehitustöid või teenuseid, mis seisnevad samalt pakkujalt kuni viis aastat varem piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate ehitustööde või teenuste kordamises.

§ 174. Pakkumuste esitamise tähtajad piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses ja võistlevas dialoogis

(1) Piiratud ja konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses ja võistlevas dialoogis ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui:

1) 15 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast;

2) 35 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub registri kaudu;

3) 40 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda ja kogu hankemenetluse teabevahetus ei toimu registri kaudu.

(2) Hankija võib käesoleva seaduse § 94 lõike 1 punktis 1 ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaegu lühendada kuni 10 päevani, kui hankijal ei ole võimalik pakkumuste esitamise miinimumtähtaegadest kinni pidada riigihanke alusdokumentides põhjendatud objektiivsete ja kiireloomuliste asjaolude tõttu.

(3) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud tähtaegu lühendada kuni 22 päevani, kui hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse § 76 lõikes 2 sätestatud korras ja eelteade sisaldab selle esitamise ajal kogu kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet.

§ 175. Riigihanke alusdokumendid

(1) Hankija võib riigihanke alusdokumentides kehtestada pakkujale või taotlejale nõudeid, sealhulgas pakkuja või taotleja riigisaladuse töötlemisloa või tema töötaja riigisaladuse juurdepääsuloa või salastatud välisteabe juurdepääsusertifikaadi olemasolu kohta, mille eesmärk on kaitsta riigisaladust või salastatud välisteavet, mida pakkujale või taotlejale hankemenetluse jooksul edastatakse. Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt ka selle tagamist, et tema allhankijad selliseid nõudeid järgivad.

(2) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti või sellekohane teave ei ole nimetatud hanketeates, nõuab hankija pakkujalt või taotlejalt tarnekindluse nõuetele vastavuse kontrollimiseks riigihanke alusdokumentides, järgmistest andmetest ja dokumentidest ühe või mitme esitamist:

1) tõendeid või dokumente, mis näitavad hankijale vastuvõetaval viisil, et pakkuja või taotleja on suuteline täitma hankelepinguga seotud asjade ekspordi-, veo- ja transiidikohustusi, sealhulgas vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigilt või liikmesriikidelt saadud lisadokumente;

2) viidet hankija suhtes kehtivale mis tahes piirangule, mis tuleneb ekspordikontrolli korrast või julgeolekumeetmetest;

3) tõendeid või dokumente, mis näitavad, et pakkuja või taotleja tarneahela korraldus ja asukoht võimaldab tal täita riigihanke alusdokumentides sätestatud tarnekindlusnõudeid, ning kinnitust, et võimalikud muutused tarneahelas hankelepingu täitmise jooksul ei takista teda neid nõudeid täitmast;

4) pakkuja või taotleja kinnitust selle kohta, et ta on valmis täitma hankija võimalikke lisavajadusi hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis kokkulepitavate tingimuste kohaselt;

- 5) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva asutuse dokumenti, mis käsitleb hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis hankijale tekkida võivate suuremate vajaduste täitmist;
- 6) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta tagab hankelepingu objektiks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise;
- 7) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta teavitab hankijat viivitamata kõikidest pakkuja või taotleja organisatsiooni struktuuris, tarneahelas või tööstusstrateegias toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada tema kohustuste täitmist hankija ees;
- 8) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta annab hankijale kokkulepitavate tingimuste kohaselt kõik varuosade, koostisosade, komplektide ja kaitsevarustuse tootmiseks vajalikud vahendid, muu hulgas joonised, litsentsid ja kasutamisharjutused, kui ta ei suuda neid enam ise pakkuda.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tarnekindluse nõueteks on nõuded, mille eesmärgiks on tagada piisavas koguses kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste asjade ja teenuste usaldusväärne ja õigeaegne kohaletoimetamine või hoolduse, paranduse ja varuosade ning muu toetuse pidev kättesaadavus kõikides tingimustes.

(4) Pakkujalt või taotlejalt ei tohi nõuda Euroopa Liidu liikmesriigi kinnitust, mis piiraks kõnealuse riigi vabadust kohaldada kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste ja Euroopa Liidu õigusaktidega riigisisese ekspordi, veo või transiidilitsentsi kriteeriumeid asjaoludel, mis valitsevad litsentsimisotsuse ajal.

§ 176. Tehniline kirjeldus

Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, võetakse hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse koostamisel aluseks alltoodud järjekorras:

- 1) käesoleva seaduse § 89 lõike 2 punktides 1–6 nimetatud alus;
- 2) tööstuses kasutatav ja seal laialdaselt tunnustatud tsiviiltehniline kirjeldus;
- 3) kaitsevaldkonna standard, mille järgimine ei ole kohustuslik ja mille on heaks kiitnud kaitsevaldkonnas korduvaks või pidevaks kohaldamiseks mõeldud tehniliste kirjelduste väljatöötamisele spetsialiseerunud standardiseerimisasutus, ja nende standarditega sarnaste kaitseotstarbeliste asjade kirjeldus;
- 4) käesoleva seaduse § 89 lõike 2 punktis 7 nimetatud alus.

§ 177. Pakkuja ja taotleja hankemenetlusest kõrvaldamine

(1) Hankija ei sõlmi hankelepingut ja kõrvaldab hankemenetlusest ettevõtja käesoleva seaduse § 95 lõigetes 1–3 ja 6 nimetatud alustel ja tingimustel, välja arvatud juhul, kui ettevõtjat või tema esindajat on karistatud laste tööjõu kasutamise või inimkaubanduse eest.

(2) Lisaks käesoleva seaduse § 95 lõike 4 punktides 1–3 sätestatud alusele võib hankija käesoleva seaduse § 95 lõikes 5 nimetatud tingimustel jätta ettevõtjaga hankelepingu sõlmimata ja kõrvaldada hankemenetlusest ettevõtja, kes:

- 1) ei ole teadaolevalt piisavalt usaldusväärne, et välistada riigi julgeolekule avalduvaid ohte või kelle suhtes või kelle esindaja suhtes on tõendatud raske süüline eksimus kutse- või ametialaste käitumisreeglite vastu, sealhulgas riigisaladuse või salastatud välisteabe kaitse või tarnekindluse kohustuste rikkumine varasemate hankelepingute täitmisel;
- 2) on esitanud valeandmeid käesolevas paragrahvis sätestatud või käesoleva seaduse §-des 98–101 ja 178 sätestatud alusel hankija kehtestatud tingimustele vastavuse kohta või jätnud

need andmed või käesoleva seaduse § 96 lõike 4 alusel hankija nõutud täiendavad dokumendid esitamata.

(3) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankemenetlustes ei kohaldata käesoleva seaduse § 97 ja § 104.

§ 178. Pakkuja ja taotleja tehniline ning kutsealane pädevus

(1) Lisaks käesoleva seaduse § 101 lõike 1 punktides 1–4 ja 7–12 ning lõigetes 3–6 sätestatule võib hankija pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks hanketeates nõuda järgmiste andmete ja dokumentide esitamist:

- 1) ettevõtja käsutuses olevate töövahendite, materjali ja tehnika, töötajate ja nende oskusteabe kirjeldust;
- 2) tarneallikate kirjeldust;
- 3) tarneallikate geograafilise asukoha äranäitamist, kui see on väljaspool Euroopa Liidu territooriumi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud andmete ja dokumentide esitamist võib nõuda hankelepingu täitmiseks hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal, sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis hankija võimalike suuremate vajaduste rahuldamiseks või hankelepingu esemeks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise tagamiseks.

(3) Kui sõlmitav leping on seotud riigisaladusega või salastatud välisteabega, kehtestab hankija riigihanke alusdokumentides kõik vajalikud meetmed ja nõuded riigisaladuse ning salastatud välisteabe kaitsmiseks nõutaval tasemel. Selleks võib hankija nõuda, et pakkumus sisaldab muu hulgas:

- 1) pakkuja või taotleja töötlemisluba või tema töötaja riigisaladuse juurdepääsuluba või salastatud välisteabe juurdepääsusertifikaati;
- 2) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendit või pakkuja või taotleja kinnitust, et nad tagavad nõuetekohaselt kogu nende käsutuses oleva või hankelepingu kehtivuse jooksul ja pärast hankelepingu lõpetamist neile teatavaks saava riigisaladuse ja salastatud välisteabe salastatuse kehtivate õigusaktide kohaselt.

(4) Hankija võib anda pakkujale või taotlejale, kellel käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud luba veel ei ole, lisaiega sellise loa saamiseks, viidates sellele võimalusele ja tähtajale hanketeates.

(5) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist vajaliku loa olemasolu, nõudes pakkuja asukohariigi pädeva ametiasutuse tõendi esitamist riigisaladusele või salastatud välisteabele juurdepääsu- või töötlemisloa olemasolu kohta hankija määratud päeva seisuga pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist. Kui ilmneb, et pakkujal ei ole nimetatud päeval vajalikku luba, ei sõlmi hankija selle isikuga hankelepingu ja teeb uue otsuse tema kvalifitseerimata jätmise kohta.

(6) Kui edukas pakkuja jäetakse kvalifitseerimata käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud alusel, rakendab hankija käesoleva seaduse §-s 119 sätestatud korda ja kohaldab kvalifitseerimata jäetud pakkuja suhtes nimetatud paragrahvis pakkumuse tagasi võtnud pakkuja suhtes sätestatud.

§ 179. Raamlepingu sõlmimise erisus kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes

Raamlepingu võib sõlmida tähtajaga kuni seitse aastat, välja arvatud juhul, kui pikem tähtaeg on põhjendatud, eeskätt raamlepingu esemest tulenevalt.

7. peatükk

Rahandusministeeriumi ülesanded ja riigihangete register

1. jagu

Rahandusministeeriumi pädevus riigihangete valdkonnas

§ 180. Rahandusministeeriumi ülesanded riigihangete valdkonnas

Rahandusministeerium riigihangete valdkonnas:

- 1) kujundab, koordineerib ja viib ellu riigihankepoliitikat ning vastutab õigusloome eest;
- 2) nõustab käesoleva seaduse rakendamise küsimustes, sealhulgas kooskõlastab hankija taotlusel hankija hankekorra, korraldab riigihangetealaseid koolitusi, annab soovituslikke juhiseid ja suuniseid ning avaldab ajakohast oskusteavet;
- 3) peab elektroonilise andmekoguna riigihangete registrit;
- 4) kogub, töötleb ja analüüsib statistilisi andmeid ning korraldab õigusaktides ette nähtud korras andme- ja teabevahetust Euroopa Liidu Väljaannete Talituse ja Euroopa Komisjoniga;
- 5) teeb riigiülest koostööd välisriikide asutuste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- 6) teostab riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle ning väärtegade kohtuvälist menetlust seaduses sätestatud korras ja ulatuses;
- 7) esitab üks kord aastas Vabariigi Valitsusele ülevaate riigihangete poliitika kujundamise, nõustamis- ja koolitustegevuse, riikliku järelevalve ja riigihangete registri tegevuse kohta;
- 8) täidab muid seadustest tulenevaid ülesandeid.

(2) Rahandusministeerium võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud ülesanded anda täitmiseks üle käesoleva seaduse § 43 lõikes 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse määratud asutusele või isikule.

2. jagu

Riigihangete register

§ 181. Riigihangete register

(1) Riigihangete register on riigihangete andmete töötlemiseks asutatud riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille eesmärgiks on:

- 1) tagada riigihanke teadete avaldamine ja edastamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele;
- 2) kajastada vaidlustusmenetluse tulemusi;
- 3) võimaldada riigihangete elektroonilist menetlemist;
- 4) tagada riigihangete statistika kogumine;
- 5) avaldada muud asjakohast riigihangetealast informatsiooni.

(2) Registrisse kantakse:

- 1) andmed riigihanke teadete kohta;
- 2) andmed vaidlustusmenetluse tulemuste kohta;
- 3) andmed riigihanke menetlemise kohta;

- 4) elektroonilised dokumendid käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud andmete kohta;
- 5) muud käesolevas seaduses sätestatud andmed ja elektroonilised dokumendid.

(3) Hankija vastutab tema poolt registrile esitatud andmete õigsuse eest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed on avalikult kättesaadavad, välja arvatud andmed, mille avaldamine takistaks õiguskaitseorganite tööd, oleks vastuolus avaliku huviga, riikliku ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nendevahelist konkurentsi.

(5) Registri vastutav töötaja on Rahandusministeerium.

(6) Registri põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 182. Andmete ristikasutus

Registrite seadusega antud ülesannete täitmiseks on registri vastutaval ja volitatud töötlejal lubatud esitada elektroonilisi päringuid teistele riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogudele ja saada sealt andmeid.

§ 183. Andmete edastamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele

Register edastab Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele riigihangete teadetes sisalduvad andmed vastavalt Euroopa Komisjoni rakendusmäärusele (EL) nr 842/2011, millega kehtestatakse riigihankega seotud teadete avaldamise tüüpvormid ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1564/2005, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääruga või ületab seda või muul juhul, kui hankija seda soovib.

§ 184. Statistiliste andmete edastamine Euroopa Komisjonile

Rahandusministeerium edastab Euroopa Komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/23/EL artiklis 45, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL artiklis 85, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL artiklis 101 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ artiklis 66 nimetatud statistilised andmed ja muu informatsiooni. Rahandusministeeriumil on õigus vajaduse korral teha lisapäringuid hankijatele statistiliste andmete ja muu informatsiooni koondamiseks.

8. peatükk

Riiklik ja haldusjärelevalve ning vastutus

1. jagu

Riiklik ja haldusjärelevalve

§ 185. Rahandusministeeriumi järelevalvepädevus

(1) Rahandusministeerium teostab üksnes avalikes huvides riiklikku ja haldusjärelevalvet (edaspidi *järelevalve*) käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide täitmise üle. Järelevalvele on allutatud kõik hankijad, sealhulgas põhiseaduslikud institutsioonid ja nende haldusala asutused.

(2) Rahandusministeerium tegutseb seaduse alusel ja on järelevalve läbiviimisel sõltumatu.

(3) Järelevalvemenetluses kontrollitakse hankija tegevuse õiguspärasust. Järelevalvemenetlust ei teostata hankija tegevuse otstarbekuse kontrollimiseks ega tema otsuste ja toimingute tulemuslikkuse hindamiseks.

§ 186. Rahandusministeeriumi volitused järelevalve teostamisel

(1) Riikliku ja haldusjärelevalve teostamisel on Rahandusministeeriumil õigus:

- 1) kontrollida käesoleva seaduse täitmist takistamatult ja ette teatamata, sealhulgas hankija juures kohapeal, ning nõuda hankijalt õigusrikkumise lõpetamist;
- 2) saada hankijalt järelevalvemenetluse läbiviimiseks suulisi ja kirjalikke selgitusi ning andmeid, sealhulgas kõiki vajaminevaid dokumente, elektrooniliste toimingute logiandmeid, ning piiranguteta juurdepääsu hankija kasutatavale andmekogule või infosüsteemile;
- 3) anda soovitusi ja juhiseid käesoleva seaduse paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks;
- 4) teha käesoleva seaduse §-s 190 sätestatud ettekirjutus;
- 5) koostada käesoleva seaduse §-s 191 sätestatud kontrollakt.

(2) Rahandusministeerium võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitse seaduse §-des 30, 32 ja 50 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitse seaduses sätestatud alusel ja korras.

§ 187. Järelevalvemenetluse algamine ja lõppemine

(1) Järelevalvemenetlus viiakse läbi Rahandusministeeriumi algatusel üksnes avaliku huvi kaitseks. Rahandusministeerium võib järelevalvemenetluse alustada:

- 1) põhjendatud kahtluse korral käesoleva seaduse §-s 189 sätestatud järelevalveteate põhjal või mõnel muul ajendil, kui esineb küllaldaselt andmeid, mis viitavad käesoleva seaduse rikkumisele, ja puuduvad käesoleva seaduse § 188 lõikes 1 nimetatud asjaolud;
- 2) valimipõhise kontrollina.

(2) Järelevalvemenetlus algab hankija kirjaliku teavitamisega või esimese menetlustoiminguga, kui järelevalvet teostatakse ette teatamata kohapeal. Vajadusel küsitakse järelevalvemenetluse alustamise otsustamiseks hankijalt selgitusi ja kogutakse lähteandmeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 kohaselt alustatud järelevalvemenetluse korral ei tohi hankija anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne järelevalvemenetluse lõppemist või enne ettekirjutuse täitmist käesoleva seaduse § 190 lõikes 3 sätestatud juhul. Nimetatud keeldu rikkudes sõlmitud hankeleping on tühine.

(4) Järelevalvemenetlus lõpeb:

- 1) kirjaliku teatega järelevalvemenetlust välistavate asjaolude esinemise kohta;
- 2) ettekirjutuse hankijale teatavaks tegemisega;
- 3) kirjaliku kontrollaktiga.

§ 188. Järelevalvemenetlust välistavad asjaolud

(1) Järelevalvemenetlust ei alustata või alustatud järelevalvemenetlus lõpetatakse, kui:

- 1) järelevalveteate esitajal on õigus esitada rikkumisjuhtumi peale vaidlustus riigihangete vaidlustuskomisjonile;
- 2) väidetav rikkumisjuhtum on riigihangete vaidlustuskomisjoni või kohtu menetluses, välja arvatud käesoleva seaduse § 214 lõikes 10 sätestatud juhul, samuti siis, kui selle kohta on vaidlustuskomisjoni või kohtu jõustunud menetlust lõpetav lahend, milles on antud õiguslik hinnang rikkumisjuhtumi asjaoludele;
- 3) rikkumisele viitavad andmed ei ole põhjendatud kahtluse tekkimiseks küllaldased või rikkumist ei esine;
- 4) riigihange on lõppenud;
- 5) rikkumine ei too kaasa ettekirjutuse tegemist;
- 6) hankija on lõppenud õigusjärglusega.

(2) Järelevalvemenetluse võib jätta alustamata, kui:

- 1) järelevalveteate esitaja ei ole kasutanud õigust esitada rikkumisjuhtumi peale vaidlustust riigihangete vaidlustuskomisjonile;
- 2) rikkumisjuhtumi asjaolusid ja muid tegureid arvesse võttes puudub järelevalvemenetluse läbiviimiseks oluline avalik huvi.

(3) Kui järelevalvemenetluse alustamiseks oli esitatud järelevalveteade, teavitab Rahandusministeerium teate esitajat menetluse alustamata jätmisest või lõpetamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud asjaolud ei takista järelevalvemenetluse alustamist ja läbiviimist käesoleva seaduse § 187 lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul.

§ 189. Järelevalveteade

(1) Järelevalveteade on pöördumine, mis osutab käesoleva seaduse rikkumisele ja millele kohaldatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses märgukirja kohta sätestatud.

(2) Järelevalveteate võib esitada igaüks sõltumata sellest, kas rikkumisena kirjeldatud juhtum rikub teate esitaja isiklikke õigusi.

§ 190. Rahandusministeeriumi ettekirjutus

(1) Rahandusministeerium võib enne hankelepingu või raamlepingu sõlmimist teha hankijale ettekirjutuse riigihanke kehtetuks tunnistamiseks, kui hankija:

- 1) ei ole riigihanke alusdokumentides esitanud pakkumuse edukuse üle otsustamisel kasutatavaid pakkumuste hindamise kriteeriume või nende suhtelist osakaalu ning pakkumuste esitamise tähtaeg on möödunud;
- 2) ei ole riigihanke alusdokumentide muutmisest teavitamisel järginud käesoleva seaduse § 82 lõigetes 5 ja 6 sätestatud korda;
- 3) on oluliselt rikkunud käesoleva seaduse §-s 47 sätestatud selgituste andmise korda;
- 4) on valinud riigihanke liigi käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes;
- 5) on kasutanud pakkumuste vastavuse kontrollimisel või pakkumuste hindamisel oma esindajana või eksperdina isikut, kelle suhted pakkujaga võivad tekitada põhjendatud kahtluse tema objektiivsuses;
- 6) on avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse käigus pidanud läbirääkimisi.

(2) Rahandusministeerium võib teha käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse lisaks lõikes 1 sätestatule ka siis, kui hankija on toime pannud muu käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõude rikkumise ja ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda kõiki asjaolusid arvestades riigihanget jätkata.

(3) Rahandusministeeriumil on õigus teha enne hankelepingu või raamlepingu sõlmimist kohustuslikke ettekirjutusi käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide rikkumise lõpetamiseks, kui rikkumise lõpetamisel on riigihanget võimalik jätkata.

(4) Kui hankija on jaotanud riigihanke sama menetluse raames osadeks ja käesoleva seaduse rikkumine, mis tingib Rahandusministeeriumi ettekirjutuse tegemise, esineb ühe või mõne osa suhtes, teeb Rahandusministeerium ettekirjutuse üksnes nende osade suhtes, mille suhtes rikkumine esineb.

(5) Enne ettekirjutuse tegemist teeb Rahandusministeerium hankijale teatavaks ettekirjutuse tegemise kavatsuse, andes hankijale vastuväidete esitamiseks vähemalt kolme tööpäeva pikkuse tähtaja.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud ettekirjutuse tegemise korral on kõik riigihankega seotud otsused ja toimingud tühised, olenemata sellest, kas need on tehtud enne või pärast ettekirjutuse tegemist. Samuti on tühine hankeleping või raamleping, mis sõlmitakse pärast riigihanke kehtetuks tunnistamise ettekirjutuse tegemist.

(7) Rahandusministeerium võib käesoleva seaduse alusel tehtud ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on sunniraha ülemmäär esimesel korral kuni 2500 eurot ning järgmistel kordadel kokku kuni 10 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks.

(8) Kui käesoleva seaduse § 6 lõike 2 punktis 1 nimetatud hankija ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud ettekirjutust selles määratud tähtaja jooksul täitnud, võib Rahandusministeerium pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras protestiga halduskohtusse.

§ 191. Rahandusministeeriumi kontrollakt

(1) Rahandusministeeriumi valimipõhise kontrolli tulemusena koostatakse kirjalik kontrollakt, mis tehakse teatavaks hankijale ja avalikustatakse riigihangete veebilehel.

(2) Kontrollaktis märgitakse:

- 1) hankija nimi ja registrikood;
- 2) akti koostamise kuupäev ja kontrolliperiood;
- 3) järelevalvemenetluse eesmärk ja ulatus;
- 4) järelevalvemenetluses tuvastatud asjaolud ja rikkumised;
- 5) hinnang hankija kohustuste täitmisele (järeldused);
- 6) akti koostanud Rahandusministeeriumi järelevalveametniku ees- ja perekonnanimi, ametikohanimetus ja allkiri.

(3) Enne kontrollakti allkirjastamist antakse hankijale võimalus avaldada kontrollakti projekti suhtes arvamust. Arvamust saab avaldada kirjalikus vormis ja Rahandusministeeriumi määratud tähtaja jooksul.

§ 192. Rahandusministeeriumi soovitused ja juhised

(1) Rahandusministeeriumil on õigus anda soovitusi ja juhiseid käesoleva seaduse paremaks järgimiseks ja rikkumiste ärahoidmiseks.

(2) Soovitused ja juhised võivad sisalduda järelevalvemenetlust lõpetavas dokumendis või need esitatakse eraldi.

§ 193. Rahandusministeeriumi tegevus süüteoaktluse ja korrupsioonijuhtumi korral

(1) Kui järelevalve käigus Rahandusministeeriumile teatavaks saanud asjaolude kogum võib anda aluse süüteoaktluseks, mis ei ole käsitatav käesoleva seaduse §-des 196–198 sätestatud väärteona, või sellel on võimaliku korrupsioonijuhtumi tunnused, teavitab Rahandusministeerium talle teadaolevatest asjaoludest pädevat uurimisasutust või prokuratuuri.

(2) Korrupsioonijuhtumite ennetamiseks võib Rahandusministeerium oma ülesannete ja volituste piires teha koostööd uurimisasutuse, prokuratuuri ning teiste valitsusasutuste ja kohaliku omavalitsuse üksustega. Koostöö sisuks on eelkõige ametkondadevaheline teabevahetus ja tegevuste koordineerimine.

§ 194. Rahandusministeeriumi ettepanek õigusrikkuja distsiplinaarvastutusele võtmiseks

(1) Rahandusministeeriumil on õigus teha ettepanekuid käesolevat seadust või selle alusel kehtestatud õigusakte rikkunud ametniku suhtes avaliku teenistuse seaduses sätestatud distsiplinaarvastutuse kohaldamiseks või töötaja suhtes töölepingu seaduses ja võlaõigusseaduses ette nähtud õiguskaitsevahendite rakendamiseks.

(2) Hankija peab Rahandusministeeriumi ettepanekule vastama selles määratud tähtaja jooksul.

§ 195. Koostöö Euroopa Komisjoniga

(1) Kui Komisjon teavitab hankijat kirjalikult Euroopa Liidu riigihangetealaste õigusaktide või neid rakendavate siseriiklike õigusaktide sätete ilmest rikkumisest riigihanke läbiviimisel, on hankija kohustatud kolme tööpäeva jooksul teate saamisest arvates edastama Rahandusministeeriumile kogu asjakohase informatsiooni vastava riigihanke kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud informatsiooni käsitlemise ja Euroopa Komisjonile edastamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

1. jagu Vastutus

§ 196. Hankelepingu või raamlepingu muutmine nõudeid rikkudes

(1) Käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes hankelepingu või raamlepingu muutmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 197. Vale riigihanke liigi valimine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes riigihanke liigi valimise eest, kui selle tulemusena sõlmiti hankeleping või raamleping, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 198. Riigihanke alusdokumentides sätestatust erinevatel tingimustel lepingu sõlmimine

(1) Riigihanke alusdokumentides sätestatust erinevatel tingimustel hankelepingu või raamlepingu sõlmimise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 199. Riigihanke korraldamata jätmine

(1) Hankelepingu või raamlepingu sõlmimise eest ilma käesolevas seaduses nõutud riigihanget korraldamata –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

§ 200. Riigihankes valeandmete esitamine

(1) Pakkuja või taotleja poolt riigihankes valeandmete esitamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.

§ 201. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 196–200 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Rahandusministeerium.

(2) Käesoleva seaduse §-des 196–200 sätestatud väärtegade aegumistähtaeg on kolm aastat.

§ 202. Kulude hüvitamine pakkujale

Pakkujal ei ole õigust nõuda hankijalt pakkumuse esitamisega seotud kulude, kaasa arvatud pakkumuse ettevalmistamise ja riigihankes osalemisega seotud mõistlike kulude hüvitamist, välja arvatud juhul, kui pakkuja tõendab, et hankija rikkus riigihanke läbiviimist reguleerivaid sätteid, ilma milleta oleks temaga hankelepingu sõlmimine olnud tõenäoline.

§ 203. Kahju hüvitamine pakkuja poolt

Kui pakkuja on riigihanke käigus või vaidlustuse lahendamise käigus esitanud teadvalt valeandmeid või võltsinud dokumente, hüvitab ta selliste andmete või dokumentide esitamisest hankijale või teistele isikutele tulenenud kahju.

9. peatükk Vaidlustusmenetlus

1. jagu Üldsätted

§ 204. Hankija tegevuse vaidlustamine

(1) Pakkuja, taotleja või riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtja (edaspidi *vaidlustaja*) võib vaidlustada hankija tegevuse, kui ta leiab, et käesoleva seaduse rikkumine hankija poolt rikub tema õigusi või kahjustab tema huvisid, esitades riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi *vaidlustuskomisjon*) sellekohase vaidlustuse.

(2) Vaidlustuse riigihanke alusdokumentide peale võib esitada huvitatud ettevõtja, kellel on reaalne võimalus riigihankes osaleda. Kahtluse korral peab vaidlustaja vaidlustuskomisjoni nõudmisel tõendama vaidlustuskomisjonile vastuvõetaval viisil, et tal on reaalne võimalus riigihankes osaleda.

(3) Vaidlustuse võib esitada järgmiste hankija dokumentide või otsuste peale:

- 1) riigihanke alusdokumendid;
- 2) taotleja või pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamine;
- 3) taotleja või pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmine käesoleva seaduse § 97 lõike 2 alusel;
- 4) ettevõtja kvalifitseerimine või kvalifitseerimata jätmine;
- 5) pakkumuse vastavaks tunnistamine;
- 6) pakkumuse tagasilükkamine või kõigi pakkumuste tagasilükkamine;
- 7) pakkumuse edukaks tunnistamine;
- 8) muu käesoleva seaduse alusel tehtud hankija otsus, mis võib rikkuda vaidlustaja õigusi või kahjustada tema huvisid.

(4) Vaidlustaja võib:

- 1) esitada vaidlustuse vabatahtliku teate peale, kui hankija on jätnud hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmine ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud ning hankija on esitanud registrile vabatahtliku teate;
- 2) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on kasutanud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust ja pärast hankelepingu sõlmimist esitanud tähtaegselt registrile hankelepingu sõlmimise teate;

- 3) vaidlustada hankelepingu, kui hankija ei ole esitanud hanketeadet, vabatahtlikku teadet ega tähtaegselt hankelepingu sõlmimise teadet ja hanketeate esitamata jätmine ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud;
- 4) vaidlustada hankelepingu, kui hankija ei ole hanketeate registrile esitamisel märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse §-le 183, kui hanketeate edastamine oli käesoleva seaduse kohaselt nõutav;
- 5) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on sõlminud dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingu käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud tingimusi rikkudes;
- 6) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on sõlminud hankelepingu käesoleva seaduse § 31 lõikes 9 sätestatud korda rikkudes.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punkte 2, 3, 5 ja 6 ei kohaldata juhul, kui sõlmitud hankelepingu maksumus on alla riigihanke piirmäära.

(6) Pärast hankelepingu sõlmimist võib kahju hüvitamise taotluse esitada vaidlustuskomisjonile ettevõtja, kellega jäi hankeleping sõlmimata hankija õigusvastase otsuse või riigihanke alusdokumendi tõttu, välja arvatud juhul, kui ta ei ole õigeaegselt hankija otsuseid või riigihanke alusdokumente vaidlustanud, kuigi tal oli see võimalus olemas.

(7) Vaidlustusmenetluse menetlusosalised on vaidlustaja, hankija ja kolmas isik.

§ 205. Riigilõiv

Vaidlustuskomisjonile vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamisel tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud korras.

§ 206. Vaidlustuskomisjon

(1) Vaidlustusmenetlust viivad läbi vaidlustuskomisjoni liikmed.

(2) Vaidlustuskomisjoni liige on sõltumatu ja lähtub oma otsuste tegemisel üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest.

(3) Vaidlustuskomisjoni liikme nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Valitsus. Vaidlustuskomisjoni liikmete hulgast nimetab Vabariigi Valitsus vaidlustuskomisjoni juhataja, kes esindab ja juhib vaidlustuskomisjoni. Vaidlustusmenetluses esindab vaidlustuskomisjoni vaidlustust läbi vaatav vaidlustuskomisjoni liige.

(4) Vaidlustuskomisjoni liige nimetatakse ametisse viieks aastaks avaliku konkursi alusel, mille kuulutab välja valdkonna eest vastutav minister.

(5) Vaidlustuskomisjoni liikmeks kandideerija isiksuseomaduste sobivust hinnatakse vestluse alusel. Valdkonna eest vastutav minister võib vaidlustuskomisjoni liikme nimetamise otsustamisel arvestada ka muid vaidlustuskomisjoni liikme ülesannete täitmiseks olulisi andmeid ja teha järelepärimisi.

(6) Vaidlustuskomisjoni liikmele esitatavate nõuete suhtes kohaldatakse kohtute seaduse §-s 47 sätestatud. Vaidlustuskomisjoni liige vabastatakse ametist ennetähtaegselt juhul, kui ilmneb kohtute seaduse §-s 47 sätestatud asjaolu, mis seaduse kohaselt välistab isiku nimetamise vaidlustuskomisjoni liikmeks.

(7) Vaidlustuskomisjoni liikme ja juhataja ametipalk on võrdne maa- ja halduskohtu kohtuniku ametipalgaga. Valdkonna eest vastutav minister võib määrata vaidlustuskomisjoni juhatajale juhataja ülesannete täitmise eest lisatasu viis protsenti vaidlustuskomisjoni juhataja ametipalgast.

(8) Vaidlustuskomisjoni liikme üle teenistuslikku järelevalvet ei teostata. Vaidlustuskomisjoni liige allub töökorraldus- ja muudes üldküsimumstes vaidlustuskomisjoni juhatajale, vaidlustuskomisjoni juhataja allub töökorraldus- ja muudes üldküsimumstes valdkonna eest vastutavale ministrile. Distsiplinaarkaristuse määramise õigus on valdkonna eest vastutaval ministril. Töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse sätete kohaldamisel kuuluvad tööandja õigused valdkonna eest vastutavale ministrile.

(9) Vaidlustuskomisjoni liikmele ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse § 14, 16–24, 30, 33, 45–46, 52–54, 57, 61, 63, 67, 91 ja 98.

(10) Vaidlustuskomisjoni liige ei või lisaks teenistusele vaidlustuskomisjonis töötada mujal kui õppe- või teadustööl.

(11) Vaidlustuskomisjoni halduskulud ja vaidlustusmenetlusega seotud kulud, sealhulgas vaidlustuskomisjoni liikmete töötasu, kaetakse riigieelarvest Rahandusministeeriumile selleks eraldatud vahenditest. Vaidlustuskomisjoni töötingimused, sealhulgas tööruumid ja tehnilise teenindamise tagab Rahandusministeerium.

(12) Vaidlustuskomisjoni põhimääruse kinnitab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(13) Vaidlustuskomisjon on kohustuslik kohtuväline vaidluste lahendamise organ riigivastutuse seaduse § 15 lõike 2 punkti 1 tähenduses.

§ 207. Taandamine

(1) Vaidlustuskomisjoni liige ei või vaidlustust läbi vaadata ja peab ennast vaidlustuse läbivaatamiselt taandama, kui esineb asjaolu, mis annab alust kahelda tema erapooletuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu esinemist eeldatakse juhul, kui vaidlustust läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige on menetlusosalise või tema seadusliku esindaja:

- 1) alaneja või üleneja sugulane;
- 2) õde, poolõde, vend, poolvend või isik, kes on või on olnud abielus vaidlustuse poole või tema esindaja õe, poolõe, venna või poolvennaga;
- 3) kasuvanem või kasulaps;
- 4) lapsendaja või lapsendatu;
- 5) abikaasa, elukaaslane, samuti abikaasa või elukaaslase õde, vend või otseliinis sugulane, sealhulgas pärast abielu või püsiva kooselu lõppemist.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatule peab vaidlustuskomisjoni liige ennast vaidlustuse läbivaatamisest taandama:

- 1) asjas, milles ta on ise menetlusosaline või isik, kelle vastu võib esitada menetlusest tulenevalt nõude;
- 2) asjas, milles ta on või on olnud menetlusosalise esindaja või nõustaja või milles ta osales või milles tal oli õigus osaleda menetlusosalise seadusliku esindajana;
- 3) asjas, milles ta on andnud arvamuse ekspordina.

(4) Menetlusosaline võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul nõuda vaidlustust läbi vaatava vaidlustuskomisjoni liikme taandamist.

(5) Taandusavalduse vaatab läbi vaidlustust läbi vaatav vaidlustuskomisjoni liige või vaidlustuskomisjoni koosseis, kes teeb ka vastava otsuse.

(6) Kui taandusavaldus rahuldatakse, määrab juhataja uue vaidlustust läbi vaatava vaidlustuskomisjoni liikme või vaidlustuskomisjoni koosseisu.

(7) Kui vaidlustuskomisjoni koosseisu liikme asendamine või uue vaidlustust läbi vaatava vaidlustuskomisjoni liikme määramine istungil ei ole võimalik, lükatakse istung edasi ja määratakse istungi uus toimumise aeg ja koht.

2. jagu **Vaidlustamise käik**

§ 208. Vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamise tähtajad

(1) Vaidlustus peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile kümne päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 nimetatud juhul, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.

(2) Vaidlustus, mis esitatakse lihthankemenetluses, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud juhul, või raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimise menetluses, peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile seitsme päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist.

(3) Vaidlustus riigihanke alusdokumendi peale peab olema laekunud kümne päeva jooksul alates riigihanke alusdokumendi registris avaldamisest, või juhul kui riigihanke alusdokumendi registris ei avaldata, alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, aga mitte hiljem kui kolm tööpäeva enne hankemenetluses osalemise taotluste, pakkumuste või ideekavandite esitamise tähtpäeva.

(4) Käesoleva seaduse § 204 lõike 4 punkti 1 alusel esitatud vaidlustus peab olema vaidlustuskomisjonile laekunud kümne päeva jooksul vabatahtliku teate registris avaldamisest arvates.

(5) Käesoleva seaduse § 204 lõike 4 punktide 2, 4 ja 5 alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul hankelepingu sõlmimise teate registris avaldamisest arvates.

(6) Käesoleva seaduse § 204 lõike 4 punkti 3 alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile kuue kuu jooksul hankelepingu sõlmimisest arvates.

(7) Käesoleva seaduse § 204 lõike 4 punkti 6 alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul alates päevast, kui vaidlustaja sai teada või pidi teada saama oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest.

(8) Kahju hüvitamise taotluse võib vaidlustuskomisjonile esitada ühe aasta jooksul hankelepingu sõlmimisest arvates. Kahju hüvitamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi mõistliku aja jooksul, muus osas kohaldatakse kahju hüvitamise taotluse läbivaatamisele vaidlustuse läbivaatamise kohta sätestatud.

§ 209. Vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamine

(1) Vaidlustus esitatakse vaidlustuskomisjonile kirjalikult ja selles peavad sisalduma järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) kõigi vaidlustajale teada olevate menetlusosaliste nimed, aadressid ja sidevahendite andmed;
- 2) vaidlustuse ese, sealhulgas nõue ja alus;
- 3) andmed vaidlustatud otsuse või riigihanke alusdokumentide kohta;
- 4) vaidlustuse faktiline põhjendus;
- 5) vaidlustaja valduses olevad tõendid, mis kinnitavad vaidlustaja väidetavaid asjaolusid, ja viited selle kohta, millist asjaolu millise tõendiga tõendada soovitakse;
- 6) kuupäev, millal sai vaidlustaja teada vaidlustatud otsusest või riigihanke alusdokumendist;
- 7) märge selle kohta, kas vaidlustaja soovib asja arutamist istungil või kirjalikus menetluses;
- 8) vaidlustusele lisatud dokumentide loetelu, sealhulgas andmed riigilõivu tasumise kohta ja vajadusel volikiri esindusõiguse tõendamiseks.

(2) Kahju hüvitamise taotlus peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabele sisaldama ka hüvitise suurust ja selle määramise aluseks olevaid asjaolusid.

(3) Vaidlustuse eseme määravad kindlaks vaidlustuse nõue vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 4 ja vaidlustuse alus. Vaidlustuskomisjon ei või teha otsust nõude ega aluse kohta, mida ei ole vaidlustuses esitatud, ega ületada nõude piire.

(4) Vaidlustusega võib nõuda:

- 1) hankija otsuse osalist või täielikku kehtetuks tunnistamist;
- 2) hankija kohustamist viia riigihanke alusdokumendid õigusaktidega kooskõlla.

(5) Kahju hüvitamise taotlusega võib nõuda hankija õigusvastase otsuse või riigihanke alusdokumentide tõttu tekkinud kahju hüvitamist.

(6) Vaidlustuse aluseks on põhiliste asjaolude kogum, millega seoses nõue esitatakse.

(7) Vaidlustaja lisab vaidlustusele tema käsutuses oleva teabe riigihanke kohta, millega seoses vaidlustus esitatakse, kui vastav teave ei ole vaidlustuskomisjonile registrist kättesaadav.

(8) Vaidlustus ja sellele lisatud dokumendid esitatakse eesti keeles.

(9) Vaidlustuskomisjon hindab hankija otsuse või riigihanke alusdokumendi õiguspärasust ainult vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse läbivaatamise käigus.

(10) Kui esitatud on mitu vaidlustust, milles on samad vaidlustaja ja hankija, võib vaidlustuskomisjon liita vaidlustused ühte menetlusse.

§ 210. Vaidlustuse muutmine ja täiendamine

(1) Vaidlustaja võib vaidlustuse nõuet või alust muuta või täiendada. Sellesisulised dokumendid peavad olema vaidlustuskomisjonile laekunud hiljemalt üle-eelmisel tööpäeval istungi toimumiseks määratud päevast arvates või kirjalikus menetluses vaidlustuskomisjoni poolt määratud täiendavate selgituste ja dokumentide esitamise tähtpäeval. Iga uus nõue peab olema esitatud järgides käesoleva seaduse §-s 208 sätestatud tähtaegu.

(2) Kui vaidlustus on muutmise või täiendamise tõttu või muul põhjusel muutunud ebaülevaatlikuks, võib vaidlustuskomisjon nõuda vaidlustajalt vaidlustuse teksti tervikuna esitamist, kui see lihtsustab asja lahendamist.

§ 211. Vaidlustusmenetluse alustamine

(1) Vaidlustuskomisjon hindab ühe tööpäeva jooksul vaidlustuse laekumisest arvates selle vastavust käesolevas peatükis sätestatud nõuetele.

(2) Kui vaidlustuskomisjon leiab, et vaidlustuses on kõrvaldatavaid puudusi, annab ta vaidlustajale puuduste kõrvaldamiseks kahe tööpäeva pikkuse tähtaja.

(3) Vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui:

1) vaidlustus ei ole esitatud tähtaegselt;

2) vaidlustaja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud vaidlustuses esinevaid puudusi;

3) samas asjas on juba tehtud otsus vaidlustuskomisjonis või kohtus;

4) vaidlustatud riigihanke või otsuse kohta on tehtud käesoleva seaduse §-s 190 nimetatud ettekirjutus;

5) hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke või otsuse kehtetuks või õigusrikkumine on kõrvaldatud;

6) vaidlustaja ei tõenda riigihanke alusdokumentide vaidlustamisel vaidlustuskomisjonile vastuvõetaval viisil, et tal on reaalne võimalus riigihankes osaleda;

7) vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

(4) Kui vaidlustuskomisjonile esitatud vaidlustus või vaidlustusele lisatud dokumendid ei ole eestikeelsed, võib vaidlustuskomisjon lugeda selle käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud puuduseks ja nõuda vaidlustuse või vaidlustusele lisatud dokumentide tõlget. Kui vaidlustusele lisatud dokumentide tõlget tähtpäevaks ei esitata, võib vaidlustuskomisjon jätta vaidlustusele lisatud dokumendid tähelepanuta.

(5) Vaidlustuskomisjon kaasab vaidlustuse läbivaatamisse ka iga riigihankes osaleva või osalemisest huvitatud ettevõtja, kelle õiguste üle vaidlustuse läbivaatamise käigus võidakse

otsustada (edaspidi *kolmas isik*). Kolmandat isikut ei pea kaasama, kui vaidlustus esitatakse riigihanke alusdokumendi peale ja vaidlustusest ei selgu, millise kolmanda isiku huve see võib puudutada.

(6) Menetlusosalistele loetakse vaidlustuskomisjoni teated kättetoimetatuks nende vaidlustuskomisjonile teada olevale elektronposti aadressile edastamisest arvates.

§ 212. Hankemenetluse peatamine

(1) Vaidlustuskomisjon võib vaidlustaja põhjendatud taotluse alusel teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse riigihanke peatamise kohta, võttes arvesse peatamisest tulenevaid võimalikke tagajärgi kõigile huvidele, mida võidakse kahjustada.

(2) Riigihanke peatamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi ja teeb vastavasisulise otsuse kolme tööpäeva jooksul vastava taotluse saamisest arvates. Kui vaidlustus on tagastatud puuduste kõrvaldamiseks, vaatab vaidlustuskomisjon riigihanke peatamise taotluse läbi ja teeb vastavasisulise otsuse kolme tööpäeva jooksul puudusteta vaidlustuse laekumisest arvates.

(3) Vaidlustuskomisjon võib riigihanke peatamise üle otsustamiseks nõuda menetlusosaliste seisukohti, mille nad on kohustatud andma ühe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjoni nõude saamisest arvates.

(4) Vaidlustuskomisjon võib menetlusosalise taotluse alusel või omal algatusel riigihanke peatamise kohta tehtud otsuse igas vaidlustusmenetluse staadiumis kehtetuks tunnistada.

(5) Vaidlustuskomisjon võib hankija põhjendatud taotluse alusel, juhul kui vaidlustatakse hankija otsust pakkumuse edukaks tunnistamise kohta, teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta, kui oluline avalik huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu sõlmimata jätmise korral, kaalub üles vaidlustaja õiguste võimaliku kahjustamise.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi viie tööpäeva jooksul selle saamisest arvates. Vaidlustuskomisjon võib taotluse läbivaatamisel nõuda menetlusosaliste seisukohti, mille nad on kohustatud andma kahe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjoni nõude saamisest arvates.

(7) Kui vaidlustuskomisjon on käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel teinud otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta ja vaidlustusmenetlus pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse üle lõpeb käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punkti 1, 3 või 5 alusel ning hankija pole vaidlustusmenetluse lõppemise ajaks hankelepingut sõlminud, kaotab vaidlustuskomisjoni otsus hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta vaidlustusmenetluse lõppedes kehtivuse.

(8) Kui vaidlustuskomisjon on riigihanke peatanud ja pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtpäev saabub vaidlustusmenetluse ajal, on hankijal kohustus pikendada pakkumuste, taotluste või ideekavandite esitamise tähtaega mõistliku aja võrra. Riigihanke peatamise korral on hankijal kohustus teha pakkujatele vastavalt käesoleva seaduse § 112

lõikes 2 sätestatule ettepanek esitatud pakkumuste või ideekavandite jõusoleku tähtaja pikendamiseks.

(9) Kui vaidlustuskomisjon on riigihanke peatanud või tunnistanud peatamise otsuse kehtetuks, teavitab hankija registri kaudu viivitamata sellest kõiki talle teadaolevaid riigihankes osalemisest huvitatud ettevõtjaid, pakkujaid või taotlejaid.

§ 213. Vaidlustuse läbivaatamise korraldamine

(1) Vaidlustuskomisjon tagab omal algatusel asja lahendamiseks oluliste asjaolude väljaselgitamise, kogudes vajaduse korral tõendeid ise või tehes nende esitamise kohustuseks menetlusosalisele.

(2) Vaidlustuse saamisel, milles puuduvad käesoleva seaduse § 211 lõikes 3 nimetatud alused selle läbi vaatamata jätmiseks, teatab vaidlustuskomisjon viivitamata hankijale ja kolmandale isikule vaidlustuse esitamisest ja edastab neile vaidlustuse koopia.

(3) Kui vaidlustuskomisjon määrab vaidlustajale tähtaja vaidlustuses esinevate puuduste kõrvaldamiseks, teatab ta hankijale vaidlustuse esitamisest ning edastab talle pärast puuduste kõrvaldamist vaidlustuskomisjonile esitatud vaidlustuse koopia. Kui vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata käesoleva seaduse § 211 lõike 3 punkti 2 alusel, teatab vaidlustuskomisjon sellest viivitamata hankijale.

(4) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 või lõike 3 esimeses lauses nimetatud teate saamist vaidlustuse esitamise kohta, kuid enne käesoleva seaduse §-s 219 nimetatud tingimuse saabumist sõlmitud hankeleping on tühine.

(5) Hankija esitab vaidlustusele kirjaliku vastuse kolme tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt vaidlustuse koopia saamisest arvates, lisades sellele kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid, mida vaidlustuskomisjon nõuab. Kirjalikus vastuses võib hankija teha vaidlustuse lahendamise ettepaneku.

(6) Kui käesoleva seaduse § 211 lõike 5 alusel on vaidlustuse läbivaatamisse kaasatud kolmas isik, esitab kolmas isik vaidlustusele kirjaliku vastuse kolme tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt vaidlustuse koopia saamisest arvates, lisades sellele kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid.

(7) Vaidlustuskomisjon võib vastava taotluse alusel pikendada vaidlustusele kirjaliku vastuse esitamise tähtaega, kui see ei too kaasa vaidlustusmenetluse põhjendamatut pikenemist.

(8) Vaidlustuskomisjon edastab käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud kirjalike vastuste koopiad teistele menetlusosalistele.

(9) Vaidlustuskomisjon võib nõuda vaidlustajalt, hankijalt ja kolmandalt isikult enne vaidlustuse läbivaatamist täiendavat kirjalikku seletust või tõendeid vaidlustatava riigihanke alusdokumendi või otsuse sisu kohta. Vaidlustaja, hankija ja kolmas isik on kohustatud esitama nõutud dokumendid vaidlustuskomisjonile kahe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt sellekohase nõudmise saamisest arvates.

(10) Vaidlustusmenetluses on menetlusosalisel õigus tutvuda vaidlustusmenetluses esitatud dokumentidega, arvestades käesoleva seaduse § 110 lõikes 5 sätestatud.

§ 214. Vaidlustuse läbivaatamine

(1) Vaidlustuse vaatab läbi kas ainuisikuliselt vaidlustuskomisjoni liige või vähemalt kolmeliikmeline koosseis, kui vaidlustuse lahendamine kollegiaalselt on juhataja arvates oluline seaduse ühetaolise kohaldamise seisukohast.

(2) Vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses käesoleva seaduse §-s 215 sätestatud korras või korraldab vaidlustuse läbivaatamise avalikul istungil menetlusosaliste osavõtul. Vaidlustuskomisjon korraldab vaidlustuse läbivaatamise avalikul istungil juhul, kui vaidlustuskomisjon peab seda vaidlustuse lahendamiseks vajalikuks.

(3) Vaidlustuskomisjon teatab hankijale, vaidlustajale ja kolmandale isikule istungi toimumise aja ja koha vähemalt kolm tööpäeva enne istungi toimumist.

(4) Kui hankija või kolmas isik ei ilmu istungile, vaatab vaidlustuskomisjon vaidlustuse istungil läbi ilma hankija või kolmanda isiku osavõtuta. Vaidlustaja istungile ilmumata jäämise korral jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata, tagastab selle oma otsusega vaidlustajale ja teatab sellest viivitamata hankijale.

(5) Vaidlustuskomisjon võib vajaduse korral korraldada täiendava istungi, millest teatatakse hankijale, vaidlustajale ja kolmandale isikule kas eelmisel istungil või vähemalt kolm tööpäeva enne täiendava istungi toimumist.

(6) Asjaajamine vaidlustusmenetluses ja vaidlustuse läbivaatamine toimuvad eesti keeles. Menetlusosalisel, kes ei saa eesti keelest aru, on õigus anda seletusi ja esineda vaidlustuse läbivaatamisel tõlgi või eesti keelt oskava esindaja vahendusel. Tõlgi kaasamise ja talle tasu maksmise kohustus on tõlki vajaval isikul.

(7) Eesti keelt mitteoskava vaidlustaja ilmumisel istungile ilma tõlgita või eesti keelt oskava esindajata loetakse vaidlustaja istungile ilmumata jäämiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 tähenduses.

(8) Vaidlustuskomisjon võib kaasata vaidlustuse läbivaatamisele eksperte. Eksperti kaasmisele kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-des 153 ja 293–305 sätestatud.

(9) Kui vaidlustuskomisjon kaasab vaidlustuse läbivaatamisele eksperti menetlusosalise taotlusel, tasub menetlusosaline ekspertitasu enne ekspertiisi määramist vaidlustuskomisjoni näidatud arveldusarvele. Ekspertitasu makstakse ekspertile välja kohe pärast ekspertiisi lõpetamist.

(10) Vaidlustuse läbivaatamise käigus asjaolu ilmnemisel, mis võib tuua kaasa Rahandusministeeriumi ettekirjutuse käesoleva seaduse § 190 lõikes 1 või 2 sätestatud alusel, teavitab vaidlustuskomisjon viivitamata Rahandusministeeriumi ja peatab vaidlustuse läbivaatamise kuni Rahandusministeeriumi poolt järelevalve teostamise lõppemiseni.

§ 215. Kirjalik menetlus

(1) Vaidlustuskomisjon võib asja läbi vaadata kirjalikus menetluses, kui vaidlustuskomisjoni hinnangul on asja lahendamiseks olulised asjaolud võimalik välja selgitada istungit korraldamata. Olenemata asja määramisest läbivaatamiseks kirjalikus menetluses, võib vaidlustuskomisjon kuni otsuse tegemiseni määrata asja läbivaatamiseks istungil.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt võib asja läbi vaadata kirjalikus menetluses, ent vaidlustuskomisjon peab vajalikuks uurida mõnd asjas tähtsust omavat küsimust istungil, võib vaidlustuskomisjon piirata istungil arutatavate küsimuste ringi, piirdudes ülejäänud osas kirjalike seisukohtadega.

(3) Kirjaliku menetluse puhul määrab vaidlustuskomisjon menetlusosalistele tähtaja, mille jooksul on võimalik esitada täiendavaid selgitusi ja dokumente, samuti otsuse teatavakstegemise aja. Vajaduse korral võib otsuse teatavakstegemise aja määrata ka hiljem.

§ 216. Vaidlustusmenetluse lõppemine

(1) Vaidlustusmenetlus lõpeb:

- 1) vaidlustuse lahendamisega kokkuleppel;
- 2) vaidlustusest loobumisega vaidlustaja poolt;
- 3) vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisega hankija poolt;
- 4) vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus või kahju hüvitamise taotlus rahuldamata;
- 5) vaidlustuskomisjoni otsusega rahuldada vaidlustus osaliselt või täielikult, tunnistades kehtetuks hankija tehtud riigihankega seotud seadusega vastuolus olev otsus või kohustades hankijat viima riigihanke alusdokument vastavusse õigusaktidega ette nähtud nõuetele;
- 6) vaidlustuskomisjoni otsusega rahuldada osaliselt või täielikult taotlus mõista hankijalt vaidlustaja kasuks välja hüvitis hankija õigusvastase otsuse, toimingu või riigihanke alusdokumendi tõttu tekkinud kahju hüvitamiseks;
- 7) vaidlustuskomisjoni otsusega lõpetada vaidlustusmenetlus pärast Rahandusministeeriumi poolt käesoleva seaduse §-s 190 nimetatud ettekirjutuse tegemist;
- 8) vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus osaliselt või täielikult läbi vaatamata, kui ilmnevad käesoleva seaduse § 211 lõikes 3 sätestatud alused.

(2) Käesoleva seaduse § 204 lõike 4 punkti 1 alusel esitatud vaidlustuse rahuldamisel keelab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankelepingu sõlmimise.

(3) Käesoleva seaduse § 204 lõike 4 punktide 2–6 alusel esitatud vaidlustuse rahuldamisel võib vaidlustuskomisjon oma otsusega:

- 1) tuvastada hankelepingu tühisuse käesoleva seaduse § 32 või § 121 alusel või
- 2) jätta hankeleping jõusse, lühendades hankelepingu tähtaega, kui on tuvastatud tühisuse asjaolude olemasolu käesoleva seaduse § 32 või § 121 alusel. Otsuse tegemisel võetakse arvesse olulist avalikku huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu tühisuse korral.

(4) Käesoleva seaduse tähenduses ei ole olulise avaliku huviga seotud põhjusteks vastava hankelepinguga otseselt seotud majanduslikud huvid. Hankelepinguga otseselt seotud majanduslike huvide hulka kuuluvad muu hulgas hankelepingu täitmise edasilükkumisest, uue riigihanke alustamisest ja hankelepingut täitva pakkuja vahetamisest tulenevad kulud ning hankelepingu tühisusest tulenevate õiguslike kohustuste kulud. Majanduslikke huve võib pidada olulise avaliku huviga seotud põhjuseks üksnes siis, kui erandlikel juhtudel kaasneksid hankelepingu tühisuse tuvastamisega ebaproportsionaalsed tagajärjed.

(5) Vaidlustusmenetluse lõppemine vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktidele 1, 2 või 3 vormistatakse vaidlustuskomisjoni otsusega. Kui sõlmitakse kokkulepe, loobutakse vaidlustusest või tunnistatakse vaidlustus põhjendatuks istungil, vormistatakse vaidlustusmenetluse lõppemine kirjaliku protokolliga.

(6) Kui vaidlustaja loobub vaidlustusest enne selle läbivaatamist avalikul istungil või otsuse tegemist kirjalikus menetluses, lõpetab vaidlustuskomisjon oma otsusega menetluse ja teatab sellest kohe hankijale.

(7) Vaidlustusmenetluse lõppemine vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktidele 4, 5 või 6 vormistatakse vaidlustuskomisjoni motiveeritud otsusega.

(8) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1, 2, 3 või 7 alusel vaidlustuskomisjon riigihanke alusdokumendi või hankija otsuse õiguspärasust ei hinda.

(9) Kui ühte menetluse on ühendatud mitu nõuet, võib vaidlustuskomisjon lõpetada vaidlustusmenetluse nende nõuete suhtes ühes otsuses erinevatel käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel.

§ 217. Vaidlustusmenetluse kulude jaotamine

(1) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punkti 3 või 7 alusel või punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse täieliku rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu täies ulatuses ja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses.

(2) Vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse osalise rahuldamise korral mõistab vaidlustuskomisjon riigilõivu ja eksperditasu hankijalt välja proportsionaalselt vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse rahuldamisega.

(3) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punkti 2 või 4 alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega vaidlustajalt hankija või kolmanda isiku kasuks välja nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses, vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluvad menetluskulud jäävad vaidlustaja kanda.

(4) Kui vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punkti 1 alusel ei ole hankija ja vaidlustaja vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluvate kulude jagamises kokku leppinud, jäävad vaidlustusmenetluse kulud poolte kanda.

(5) Vaidlustuse läbi vaatamata jätmisel käesoleva seaduse § 214 lõike 4 teise lause või lõike 7 alusel jäävad vaidlustusmenetluse kulud vaidlustaja kanda.

(6) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 216 lõike 9 alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega menetlusosalistelt nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu ja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu välja, lähtudes iga vaidlustusmenetluse lõppemise aluse puhul käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatust.

(7) Kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas või ühe vaidlustuses sisalduva nõude osas, ei kuulu tasutud riigilõiv riigilõivuseaduse alusel tagastamisele.

§ 218. Otsuse teatavaks tegemine, jõustumine ja toime

(1) Vaidlustuskomisjon teeb vaidlustuse sisulise lahendamise kohta otsuse 30 päeva jooksul puudusteta vaidlustuse laekumisest arvates.

(2) Kui vaidlustuskomisjon on kaasanud vaidlustuse läbivaatamisele eksperdi käesoleva seaduse § 214 lõike 8 alusel, pöördunud Euroopa Kohtu poole asjas eelotsuse saamiseks või teavitanud käesoleva seaduse § 214 lõike 10 alusel Rahandusministeeriumi, kuid Rahandusministeerium ei alusta järelevalvemenetlust või lõpetab selle tegemata ettekirjutust riigihanke kehtetuks tunnistamiseks ja seetõttu ei ole võimalik teha otsust käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul, tehakse vaidlustuskomisjoni otsus, millega vaidlustus sisuliselt lahendatakse, teatavaks kümne tööpäeva jooksul ekspertarvamuse, eelotsuse või Rahandusministeeriumi järelevalvemenetluse alustamata jätmise või lõpetamise teatise saamisest arvates.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul ja vaidlustuse lahendamisel kirjalikus menetluses teatab vaidlustuskomisjon menetlusosalistele otsuse teatavaks tegemise aja vähemalt kolm tööpäeva enne otsuse teatavaks tegemist.

(4) Vaidlustuskomisjoni otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Vaidlustuskomisjoni otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga. Kohus on asja lahendamisel seotud vaidlustuskomisjoni otsusega selle vaidlustamata osas.

(5) Vaidlustuskomisjoni otsus riigihanke peatamise, peatamata jätmise või peatamise kehtetuks tunnistamise kohta jõustub selle teatavaks tegemisest arvates.

(6) Vaidlustuse rahuldamisel on vaidlustuskomisjoni otsus hankijale täitmiseks kohustuslik. Hankija on kohustatud viima kõik oma riigihanke käigus tehtud otsused kooskõlla vaidlustuskomisjoni jõustunud otsusega. Hankija sõlmitud hankeleping, mis on vastuolus vaidlustuskomisjoni otsusega, on tühine.

§ 219. Riigihanke jätkamine

(1) Hankija ei või jätkata peatatud riigihanget enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud vaidlustuskomisjoni otsuse teatavaks tegemisest.

(2) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud vaidlustuskomisjoni otsuse teatavaks tegemisest.

(3) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud alustel, välja arvatud käesoleva seaduse § 216 lõike 1 punkti 2 alusel või vaidlustuse läbivaatamata jätmisel ja tagastamisel käesoleva seaduse § 214 lõike 4 alusel, ei või hankija anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustusmenetluse lõppemise või vaidlustuse läbivaatamata jätmise ja tagastamise otsuse teatavaks tegemisest.

(4) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustuskomisjoni otsuse tegemisest, millega vaidlustuskomisjon lubas hankijal anda nõustumuse hankelepingu sõlmimiseks vaidlustusmenetluse kestel.

§ 220. Kahju hüvitamise taotlus

(1) Riigihanke korraldamisel, hankelepingu sõlmimisel või muutmisel hankija tekitatud kahju hüvitamiseks võib esitada taotluse hankijale riigivastutuse seaduses sätestatud korras, taotluse vaidlustuskomisjonile käesolevas seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule.

(2) Taotlus vaidlustuskomisjoni tekitatud kahju hüvitamiseks esitatakse Rahandusministeeriumile.

(3) Kui hankija, vaidlustuskomisjon või Rahandusministeerium jätab kahju hüvitamise taotluse rahuldamata või tähtaegselt lahendamata või kui kannatanu ei nõustu hüvitise suuruse või viisiga, võib kannatanu 30 päeva jooksul vastava otsuse saamisest arvates esitada halduskohtule kaebuse hüvitise väljamõistmiseks.

10. peatükk Rakendussätted

§ 221. Alustatud riigihangete lõpetamine, hankelepingute muutmise, esitatud vaidlustuste lahendamine, seaduse alusel kehtestatud õigusaktide kehtivus, vaidlustuskomisjoni liikmete ametipalk

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist alustatud riigihanked viiakse lõpuni, lähtudes enne 2016. aasta 18. aprilli kehtinud riigihangete seaduses (edaspidi käesolevas paragrahvis *riigihangete seadus*) sätestatud nõuetest, välja arvatud sama seaduse §-s 37 sätestatud kohustus esitada riigihanke aruanne ja aruande lisa. Nimetatud riigihangete lõppedes on hankijal kohustus teatada hankemenetluse lõppemisest käesoleva seaduse §-s 84 sätestatud korras.

(2) Riigihangete seaduse alusel sõlmitud raamlepingute alusel hankelepingute sõlmimisel ei kohaldata riigihangete seaduse § 71 lõiget 5.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud hankelepingute muutmisel ei kohaldata riigihangete seaduse § 69 lõikeid 3 ja 4. Nimetatud hankelepingute muutmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 123.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigihangetes esitatakse vaidlustused ja vaidlustuskomisjon vaatab need läbi, lähtudes riigihangete seaduses sätestatud nõuetest.

(5) Riigihangete seaduse § 10 lõike 5 alusel kehtestatud õigusakt kehtib kuni selle kehtetuks tunnistamiseni.

(6) Enne käesoleva seaduse jõustumist ametisse nimetatud vaidlustuskomisjoni liikmete ja juhataja enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud ametipalk kehtib kuni nende volituste tähtaja lõppemiseni 2017. aasta 30. aprillil.

§ 222. Elektroonilise side seaduse muutmine

Elektroonilise side seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 74 lõikes 1 asendatakse sõna „hankedokumentides“ sõnaga „alusdokumentides“;
- 2) paragrahvi 76 lõikes 1 asendatakse sõna „hankedokumentides“ sõnaga „alusdokumentides“.

§ 223. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse muutmine

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 71 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud toetuste puhul loetakse taotlus maaelu arengu toetuse saamiseks esitatuks riigihangete seaduses sätestatud avatud hankemenetluses ja väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluses pakkumuse ning piiratud hankemenetluses, konkurentsipõhises hankemenetluses, võistlevas dialoogis ja innovatsioonipartnerluses hankemenetluses osalemise taotluse esitamisega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul Põllumajandusministeeriumile ning käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhul PRIA-le.“

§ 224. Halduskoostöö seaduse muutmine

Halduskoostöö seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 13 lõikes 1 asendatakse sõna „hankemenetluse“ sõnaga „riigihanke“;
- 2) paragrahvi 13 lõike 2 tekstist jäetakse välja sõna „hankemenetluse“;
- 3) paragrahvi 13 lõikes 3 asendatakse sõna „hankemenetluse“ sõnaga „riigihanke“;
- 4) paragrahvi 13 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „§-sid 107–114 ja 117–129“ tekstiosaga „§ 185–201 ja 204–220“;
- 5) paragrahvi 13 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Riigihanke korraldamisel käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel sõlmitava halduslepingu sõlmimiseks ei rakendata riigihangete seaduse hanketeate, eelteate ja hankelepingu sõlmimise teate riigihangete registrile esitamise korda. Hanketeade halduslepingu sõlmimiseks ja sellele vastav hankelepingu sõlmimise teade avaldatakse Ametlikes Teadaannetes, arvestades riigihangete seaduses sätestatud tähtaegu.“

§ 225. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 267 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 117 lõikes 2 või 2¹“ tekstiosaga „§ 204 lõigetes 2–4 või 6“;

- 2) paragrahvi 268 lõikes 1 asendatakse sõna „isik“ sõnaga „ettevõtja“;
- 3) paragrahvi 270 lõike 1¹ punktis 2 asendatakse tekstiosa „§ 117 lõike 2¹ punktis 1“ tekstiosaga „§ 204 lõike 4 punktis 1“;
- 4) paragrahvi 270 lõike 1¹ punktis 3 asendatakse tekstiosa „§ 117 lõike 2¹ punktides 2, 4 ja 5“ tekstiosaga „§ 204 lõike 4 punktides 2, 4 ja 5“;
- 5) paragrahvi 270 lõike 1¹ punktis 4 asendatakse tekstiosa „§ 117 lõike 2¹ punktis 6“ tekstiosaga „§ 204 lõike 4 punktis 6“;
- 6) paragrahvi 270 lõike 1¹ punktis 5 asendatakse tekstiosa „§ 117 lõike 2¹ punktis 3“ tekstiosaga „§ 204 lõike 4 punktis 3“;
- 7) paragrahvi 280 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise“ sõnaga „riigihanke“.

§ 226. Jäätmeseaduse muutmine

Jäätmeseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „§-s 14¹“ tekstiosaga „§-s 13“;

- 2) paragrahvi 67 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Korraldatud jäätmeveo teenuse osutaja leidmiseks korraldab kohaliku omavalitsuse üksus iseseisvalt või koostöös teiste kohaliku omavalitsuse üksustega kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lähtuvalt riigihangete seaduses sätestatust. Viimasel juhul võivad koostööd tegevate kohalike omavalitsuste üksuste haldusterritooriumid moodustada ühe veopiirkonna, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud piirkonna elanike arvu.“;

- 3) paragrahvi 67 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§-s 13“ tekstiosaga „§-s 44“;

- 4) paragrahvi 67 lõike 3 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab korraldatud jäätmeveo teenuste kontsessioonilepingu sõlmimiseks riigihanke alusdokumendid, lähtudes riigihangete seaduse § 38 lõikes 1 sätestatust ning arvestades käesolevas lõikes toodud erisusi. Korraldatud jäätmeveo teenuste kontsessioonilepingu riigihanke alusdokumentides määratakse muu hulgas alljärgnevad tingimused:“;

- 5) paragrahvi 67 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud korraldatud jäätmeveo teenuste kontsessioonilepingu riigihanke alusdokumendid esitatakse enne riigihanke alustamist seisukohavõtuks Keskkonnaametile, kes vajaduse korral esitab kahe nädala jooksul riigihanke alusdokumentide kättesaamisest arvates ettepanekud nende täiendamiseks või muutmiseks.“.

§ 227. Kalandusturu korraldamise seaduse muutmine

Kalandusturu korraldamise seaduse § 63 lõike 3 punktis 4 asendatakse sõna „ostja“ sõnaga „hankija“.

§ 228. Kunstiteoste tellimise seaduse muutmine

Kunstiteoste tellimise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 2 lõike 1 punktis 6 asendatakse tekstiosa „§-des 83–89“ tekstiosaga „§-des 146–152“;
- 2) paragrahvi 2 lõike 2 punktis 1 asendatakse tekstiosa „§ 4 lõikes 3“ tekstiosaga „§ 5 lõikes 5“ ja tekstiosa „§ 72 lõikes 1“ tekstiosaga „§ 137 lõikes 1“;
- 3) paragrahvi 3⁴ lõikes 3 asendatakse tekstiosa „§ 28 lõike 2 punkti 2“ tekstiosaga „§ 50 lõike 1 punkti 2“.

§ 229. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduse § 29 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) Rahandusministeeriumile isiku kõrvaldamise aluste puudumise kontrollimiseks vastavalt riigihangete seadusele;“.

§ 230. Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuste seaduse muutmine

Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 26 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§ 10 lõike 3“ tekstiosaga „§ 6 lõike 3“ ja tekstiosa „§-des 83–89“ tekstiosaga „§-des 146–152“;
- 2) paragrahvi 26 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „§ 10 lõike 3“ tekstiosaga „§ 6 lõike 3“, tekstiosa „§-des 83–89“ tekstiosaga „§-des 146–152“ ja tekstiosa „4. peatükis“ tekstiosaga „3. peatüki kolmandas jaos“;
- 3) paragrahvi 28 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui toetuse saaja tellib sotsiaal- ja eriteenuseid riigihangete seaduse § 126 lõike 1 tähenduses või korraldab riigihanke, mille eeldatav maksumus jääb alla riigihanke piirmäära, kontrollitakse riigihanke kooskõla riigihangete seaduse §-s 3 nimetatud põhimõtetega ning kõnealusele riigihankele kohalduvate riigihangete seaduse sätetega üksnes siis, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne 5000 euroga või sellest suurem.“.

§ 231. Riigieelarve seaduse muutmine

Riigieelarve seaduse paragrahvi 60 lõike 2 punkt 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„6) teha tehinguid kapitalirendi tingimustel, sõlmida kontsessioonilepinguid ja teha muid selliseid tehinguid, kui riigieelarvega ei ole selleks antud luba.“.

§ 232. Riigihangete seaduse kehtetuks tunnistamine

Riigihangete seadus (RT I, 23.03.2015, 24) tunnistatakse kehtetuks.

§ 233. Riigihangete seaduse muutmise

Riigihangete seaduse § 46 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kogu riigihankega seotud teabevahetus hankija ja ettevõtja vahel, sealhulgas hankedokumentide kättesaadavaks tegemine, taotluse, pakkumuse ja selgituste esitamine toimub riigihangete registri kaudu, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.“

§ 234. Vedelkütusevaru seaduse muutmise

Vedelkütusevaru seaduse § 16 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 14 lõike 1 punkti 2“ tekstiosaga „§ 12 lõike 1 punkti 20“.

§ 235. Võlaõigusseaduse muutmise

Võlaõigusseaduse § 82¹ lõigetes 1¹, 3 ja 4 ning § 113 lõikes 10 asendatakse tekstiosa „§ 10 lõikes 1 või 2“ tekstiosaga „§ 6 lõikes 2“.

§ 236. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduse muutmise

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 7 lõike 2 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui ühisveevärg ja -kanalisatsioon on kohaliku omavalitsuse üksuse omandis või valduses, korraldab kohaliku omavalitsuse üksus iseseisvalt või koostöös teiste kohaliku omavalitsuse üksustega vee-ettevõtja leidmiseks kontsessioonilepingu sõlmimise menetluse lähtuvalt riigihangete seaduses sätestatust.“;

2) paragrahvi 7 lõike 2⁴ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2⁴) Kui eraõiguslikust juriidilisest isikust ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik teeb ettepaneku korraldada kontsessioonilepingu sõlmimise menetlus või tema suhtes ilmneb vähemalt üks käesoleva paragrahvi lõikes 2⁵ nimetatud asjaolu, määratakse vee-ettevõtja käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt.“

3) lõike 3¹ sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „hankedokumendid“ sõnaga „alusdokumendid“.

§ 237. Seaduse jõustumise

(1) Käesolev seadus jõustub 2016. aasta 18. aprillil.

(2) Käesoleva seaduse § 233 jõustub 2018. aasta 18. oktoobril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/66/EE, millega muudetakse nõukogu direktiiv 89/665/EMÜ ja 92/13/EMÜ riigihankelepingute sõlmimise läbivaatamise korra tõhustamise osas (ELT L 335, 20.12.2007, lk 31–46);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde, ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76–136);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 1–64);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.03.2014, lk 65–242);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.03.2014, lk 243–374).

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn 2015. a

Algatab Vabariigi Valitsus2015. a

allkirjastatud digitaalselt
Arto Aas
riigihalduse minister